

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2650 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Naše gospodarske razmere

Ko se je pred nedavnim vršila plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani, smo podčrtali nekatere važne zahteve slovenskih gospodarjev, ki kažejo nujno rešitve. Včeraj smo zopet imeli priliko poročati o zborovanju Zveze industrijcev, ki je ponovno podčrtala nekatere važne zahteve slovenskega gospodarstva.

Ne da bi se strinjali z nekaterimi konkretnimi predlogi Zveze industrijcev k reformi socialnega zavarovanja, moramo poudarjati, da se vsa slovenska javnost strinja s tem, da se naj socialno zavarovanje decentralizira. Vsaka banovina naj dobi samostojen organ zavarovanja in odpade naj sploh Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Tako bi izostala škoda, katero doživljamo zaradi centralizacije socialnega zavarovanja. Prav gotovo bi sami lahko izvedli tudi racionalno reorganizacijo. Če pogledamo v statistične izkaze Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, vidimo, da sedanji deficit v socialnem zavarovanju ni nastal toliko zaradi splošne krize, pač pa zaradi dejstva, da so pri nekaterih okrožnih uradih izven Slovenije ogromni zaostanki, ki gredo v desetine milijonov dinarjev. Ti zaostanki na prispevkih obremenjujejo socialno zavarovanje, dočim je pri nas izterjevanje prispevkov še na značilni višini, čeprav se že poznajo posledice gospodarske krize zaradi redukcij delavstva in ustavitve obratov. Pri nas bi z ozirom na nekoliko boljše plačano delavstvo in številneje nameščenstvo lahko shajali s sedanjimi prispevki oziroma z malenkostnim povišanjem. Važno se nam zdi, pobiti tudi ugovor, da je teritorij posameznih banovin za to premajhen. To vsaj ne drži za našo banovino, kjer je znašalo lani povprečno število zavarovancev nad 98.000. Za reorganizacijo zavarovanja po banovinah govori tudi dejstvo, da se je število okrožnih uradov zmanjšalo lani od 24 na 17. Imamo pa še vedno urade, kjer je število zavarovancev veliko premajhno in bi jih bilo treba priključiti drugim uradom. Tako imamo še urade z 11.000, 14.000, 15.000 in 17.000 zavarovanci. Arondacija pa nima pomena za društvene blaginje, kakor je n. pr. Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani, kjer so združeni predvsem zaseb. nameščenci.

Ob teh zahtevah je dobro, če pogledamo tudi nekoliko v preteklost, ko izvesten del slovenskih gospodarjev ni zagovarjal teh tež. Tedaj pa jih je gospodarska kriza naučila boljše.

Resolucija Zveze industrijcev je tudi zahtevala, da naj neha zapostavljati slovenskih premogovnikov pri javnih dobavah. Na eni strani razumemo, da hoče država naročevati premog predvsem iz svojih premogovnikov, toda zaradi tega ne smejo stati obrati pri nas. Tudi razumemo zahtevo državne uprave, naj bo premog cenejši, kakor je tudi potrebno, da se sploh znižajo cene našemu premogu in tako onemogoči inozemska konkurenca. Toda zaradi neuspešnih pogajanj med zasebnimi rudniki in državo trpi največ delavstvo. Podjetja so sicer prizadela, toda zanje nas ni tako skrb kakor za naše rudarsko delavstvo, ki že dve leti sme preživljati težke čase, katerim še ni videti kraja. Javna in zasebna dobrotelost nikdar ne more pomagati toliko kot redno delo in zaslužek. Tu je treba dalekosežnih ukrepov, da se zagotovi rudarskemu delavstvu delo. Tudi podjetniki imajo svoj križ v tem, da morajo čakati mesece in mesece na plačila. Zaradi tega tudi kalkulirajo cene tako, da morejo čakati. Netočno izvrševanje obveznosti je tudi v dobi krize slab zgled za druge. Kakor je bilo že na seji zbornice omenjeno, bi vsota 80 milijonov dinarjev, katero dolguje država premogovnikom, občutno izboljšala položaj na denarnem trgu v Sloveniji ter sploh naše gospodarsko stanje.

Na zborovanju Zveze industrijcev se je mnogo govorilo tudi o novem železniškem tarifu, ki prinaša za nekatere predmete povišanje tovarnin. Razumljivo je stremenje železniške uprave, da zmanjšanje dohodkov zaradi manjšega prometa nadoknadi z višjimi tarifi. Smo pa mnenja, da povišanje v sedanjih časih preveč zadeva ves konsum na eni strani, ker se zvišujejo plemen cene, na drugi strani pa zvišanje tarifov tudi ne bo prineslo zvišanja dohodkov v pričakovani meri, ker se kriza še vedno postruše. Sploh je povečevanje davčin v času gospodarske krize slabo sredstvo za izravnavanje v financah države in samouprave. V marsičem je jedro sedanje krize v tem, da smo živeli, to se pravi, da smo trošili preko svojih dohodkov! Tudi v naši državi so proračuni vedno rasti in pravega varčevanja ni bilo videti nikjer. Tudi upniki so postali previdnejši, saj so imeli v nekaterih državah priliko videti, kako se gospodarji z javnim denarjem. Kaj to pomeni za Francozo, je razvidno iz naslednje anekdote: Dočim so v Nemčiji in drugod rastle tovarne, nova javna in druga poslopja, so nekje v Franciji v občinskem svetu premišljevali dolgo mesecev, ali naj sploh dajo svojo šolo pobeliti in pa kriti na novo, ker je bilo stanje že res nevarno. Poviševanju javnih dajatev je dana meja, kajti ni mogoče, da bi javne dajatve odvezemale vedno večji del narodnega dohodka. Na drugi strani pa se izdatki ne krčijo tako, kot dotečajni dohodki oziroma se krčijo na nepravilnih mestih. Za zgled omenjamo n. pr. hišno gospodarstvo. Če izdatki za popravilo hiše eno leto izostanejo, je izdatki za prihodnje leto izdati za dve leti skupaj, ker se med tem škoda povečuje. Zmanjšanje izdatkov pa mora biti sistematično in izvršeno po gospodarskih in socialnih vidikih.

Ponovno smo že poudarili, da je potrebna temeljita reorganizacija javne uprave. Dolej smo

Krvava volivna borba v Nemčiji

Vsak dan novi spopadi — Hindenburg se obotavlja

Berlin, 16. jul. Policija je vdrla v nekatere lokale v predmestju, kjer se zbirajo hitlerjevci. V enem izmed teh je odkrila pravo zalogo orožja, pušk, revolverjev in pendrekov. Ze prejšnji dan je policija zaplenila v istih prostorih mnogo revolverjev. Hitlerjevci neprestano polnijo zalogo orožja, ker hočejo dobiti volivno bitko s terorjem. Ako se bodo dogodki razvijali v dosednji smeri, se bo volivna borba izpremenila v pravo državljansko vojno.

Na eni strani hitlerjevci, ki hočejo s silo uničiti marksizem, centrum in druge demokratske stranke, na drugi strani socialisti in komunisti, ki so pripravljeni na boj z orožjem in izjavljajo, da raje pustijo svoje življenje na ulici, kakor da bi prišli pod fašistično sužnost. Ne mine dan, da bi ne prišlo do krvavih spopadov med političnimi nasprotniki. Teh spopadov postanejo navadno žrtve nedolžni, ki gredo mimo po ulici. Ko je neki narodni socialist oddal 8 streliv na komuniste, ki so zapuščali neko zborovanje v predmestju, je na mestu ubil dva mlada delavca in 4 druge težko ranil. Na drugem mestu so zopet narodni socialisti napadli komuniste in streljali nanje. Zopet 4 žrtve.

Vselej ni lahko ugotoviti, kdo je napadalec. Spopadi se odigravajo s takšno naglico, da niti navzoči sami ne vedo, kdo je prvi streljal. Na ulici se nenadoma začujejo trije ali štiri strel in že ležijo hudo ranjeni na tleh. Navadno se vrlijo napadi na političnega nasprotnika iz zasede, tako da se ta ne more braniti.

Tem spopadom političnega izvora se pridružujejo še drugi nemiri, in sicer socialnega značaja. Papenova vlada je z zadnjo zasilno naredbo skretila za 10 odst. podporo brezposelnim. Ko so včeraj pričeli izplačevati znižano podporo, je prišlo po nekaterih mestih do hudih izgrezov. V Berlinu so skušali brezposelni vdreti v urad, kjer se izplačuje podpora. V mestu Düren v Porenju je bila policija prisiljena streljati na komuniste, ki so hoteli vdreti na boro dela. Demonstracij so se udeležili tudi narodni socialisti. V mestu Weimar so brezposelni vdrl v županstvo, se polastili župana Müllerja in ga privlekli na cesto. Policija je bila prisiljena, da bi mogla proti njim uspešno nastopiti. Demonstranti so vdrl tudi na boro dela, kjer so več uradnikov pretepli do krvi. Nekateri uradniki so se rešili s skokom skozi okno.

Von Papen je takoj po svojem povratku odšel v Neudeck, kjer se nahaja Hindenburg na oddihu. Razgovori med Papenom in Hindenburgom se ni-

so prinesli odločitve. Narodni socialisti zahtevajo, da mora vlada postaviti Prusiji, kjer vlada še vedno koalicija med centrom in socialisti, komisarja. Vse kaže, da se Hindenburg še ni odločil za to, pač pa bo vlada še nekaj dni pustila deželni vladam dosedanje avtonomije in jim dala nekaj ultimatum, da napravijo red. V nasprotnem slučaju bo vlada sama prevzela policijo v svoje roke. Narodni socialisti zahtevajo celo, naj se proglasi obsedno stanje. Dr. Göring, eden izmed glavnih voditeljev Hitlerjeve stranke, je dejal: Tri dni naj nam notranji minister da popolnoma prosto roko in četiri dan boste lahko rdečo golazen iskali z lučko po Nemčiji!

Položaj je za državo toliko bolj nevaren, ker je prišla trpeti tudi avtoriteta predsednika Hindenburga, ki vedno bolj izgublja zaupanje demokratskih strank. »Frankfurter Zeitung«, glasilo liberalnega meščanstva, opozarja predsednika republike, da je njegova dolžnost, da ustavi bratomorno klanje, saj je dal besedo, da bo zatrl vsako zlorabo propagandne svobode; to je storil Hindenburg, ko je podpisal naredbo o ukinitvi prepovedi nočnje hitlerjevskih krojev in javnih zborovanj. »Javna morala je propadla«, ugotavlja list. »Zavratni politični napadi se množijo iz dneva v dan in tisk samo ščuva mase. Na koga naj apeliramo, ako je vest odpovedala?«

V imenu socialno-demokratske stranke sta poslanca Wels in dr. Breitscheid poslala predsedniku Hindenburgu odločno brzojavko, v kateri grajata nov kurz, ki ga je vpeljala Papenova vlada. Narodnim socialistom je povsod dana prednost. Vedno večje število mrtvih in hudo ranjenih stransko obtežuje politiko nove vlade, ki je dovolila nočno krojev in dala popolno svobodo narodnim socialistom. Ako hočejo deželne vlade napraviti red, jih pri tem ovira osrednja vlada. Niti v najslabših povojnih časih ni bil položaj tako resen kakor danes. Socialno demokratska stranka opozarja Hindenburga pred vsem svetom na nevarnosti, ki grozijo Nemčiji.

Centrum proti Hitlerjevemu terorju

Berlin, 16. julija. tg. Centrum je poslal danes v Neudeck predsedniku republike protestno brzojavko proti načinu politične borbe, ki se vrši v radnih dnevih po celi Nemčiji. Posebno se obrača proti nacionalno-socialističnim izzivanjem. Nacio-

nalno-socialistični list »Angriff« je v radnji številki ostro napadel centrum in ga žalil s tem, da je trdil, da spada ta stranka v eno vrsto z boljševiskimi morilci mas. V protestni brzojavki izjavlja centrum, da te besede niso samo velika žalitev stranke, ampak da pomenijo tudi žalitev državnega predsednika, ki je bil izvoljen ravno z glasovi centroma. Državna zveza katoliških delavcev Nemčije je sprejela tudi tozadeven sklep in bo najbrže tudi poslala predsedniku republike protest zaradi nacionalno-socialističnega izzivanja.

Narodni socialisti vedno hujše izzivajo

Dunaj, 16. jul. tg. V tukašnjih krogih so bili navajeni, da niso vzeli nacionalno-socialističnih groženj dobesedno. Toda sedaj izgleda, da so te grožnje vedno bolj resne. Hitlerju podrejeni vodje pokreta imajo povsod v Nemčiji grozilne govore in ponekod stavljajo državni vladi kar ultimativne zahteve. Tako je n. pr. Hitlerjev vplivni strankar Göring imel včeraj v berlinski sportni palači velik govor, v katerem je ponovil grožnje, ki jih je imel prevčerašnjem v Weimaru. Rekel je, da »morilske tolpe računajo s strankarsko disciplino narodnih socialistov.« Ogorčeno je poudarjal dejstvo, da noben član napadalnih oddelkov stranke ne sme nositi orožje. »Rečem vam: sedaj je konec tega. Ko se bo v prihodnjih dneh naš vodja vrnil iz vzhodne Prusije, potem se bo skupno z drugimi našimi vodji — vem, da se bo to zgodilo —, ta prepoved uničila. Čakati moramo samo še trikrat 24 ur.«

Slušno je govoril tudi narodno-socialistični poslanec v Münchenu, advokat Franck. Rekel je: »Ako državna vlada ni v stanju, da v 24 urah vzpostavi v Nemčiji red, bomo pa mi opravili z morilskimi tolpmi.«

Glas nemških školov

Berlin, 16. julija. Vsi nemški školje, zbrani na školski konferenci v Fuldi, so izdali proglas na katoličane, naj volijo pri državnozbornih volitvah samo tiste poslance, ki s svojim znanjem in s svojim dosedanjim nastopom jamčijo za to, da se bodo zavzeli za versko šolo, za krščansko vero in katoliško cerkev. »Varujte se«, sklepa proglas, »agitatorjev in strank, ki niso vredni zaupanja katoliškega ljudstva.«

Huda volivna borba tudi v Romuniji

Strahovit atentat lašističnih gard

Belgrad, 16. julija. Iz Bukarešte poročajo, da se v zadnjih dneh vrši huda volivna borba po vsej Romuniji. V tej borbi pa ne mine skoraj noben dan, da ne bi padla tudi kak politična žrtev. Tako se je zgodilo včeraj, da je prišel k duhovniku obine Brandila Madjarescu, ki kandidira za narodnega poslanca na narodni zbirniški listi, neznane, ki mu je izročil paket. Madjarescu je zavoj prevzel, neznane pa je takoj izginil in je od tedaj izginila vsaka sled za njim. Kmalu nato je Madjarescu odprl zavoj, ki je eksploziv, ker je bil v njem pekleni stroj. Eksplozija je bila tako močna, da sta umrla oba sinova Madjaresca, težko ranjeni pa sta njegova žena in služkinja. Sam Madjarescu pa je ostal popolnoma nepoškodovan. Čim je ljudstvo zvedelo za ta zločinski atentat, je priredilo duhovnik Madjarescu prirsne manifestacije. Oblasti energično zasledujejo neznance, ki je prinesel zavoj. Mislijo, da je bil atentat izvršen po nalogu antisemitske organizacije (železna garda), kateri je Madjarescu mnogo škodoval s svojim uspehom pri volivnih agitacijah.

Zmagala bo narodna kmetska stranka

Bukarešt, 16. julija. Z. Volitve bodo jutri. Pri volitvah bo sodelovalo 20 strank. Vlada skuša pomirjati javnost, češ, da volivna borba ne bo nič bolj ostra kot ponavadi, čeprav je že v nekaterih krajih prišlo do krvavih obračunov. Do sedaj je mrtvih 10 oseb, več pa je težko in lažje ranjenih. Vlada je pozvala inozemske časnikarje, naj se sami prepričajo, da bodo volitve v resnici popolnoma svobodne. Zaradi tega so inozemski dopisniki že odšli v razne volivne okraje. Kar se tiče volivnega rezultata, pričakuje narodna kmetska stranka, da bo dobila 50% vseh glasov. Ker vsaka stranka s 45% glasov dobiva volivno prednost, ni dvoma, da bo kmetska stranka dobila večino mandatov. Manju je sklenil, da v slučaju, če dobi njegova stranka 50% čistih glasov, zopet stopi iz rezerve in prevzame vodstvo stranke.

Kralj došel v Boko Kotorsko

Belgrad, 16. julija. Kakor poroča »Politika«, je Nj. Vel. kralj došel na svojem potu po Črni gori iz Durmitorja na Cetinje. Cetinje je bilo vse okrašeno s zastavami in na slavlolu je bil napis: »Dobro nam došlo!«. Na poti se je kralj ustavil v vsakem kraju, kjer so ga ljudje navdušeno sprejemali in mu prednašali svoje želje in potrebe. V Cetinju je sprejel kralja župan, ki je v svojem govoru poudarjal ljubezen in udanost Črne gore kralju, njegovemu domu in v nedeljni kraljevini Jugli, njegovemu poudarjal, da bo vsak Črnogorec dal svoj življenje, kadar bo treba, za kralja in državo. Kralj se je prirsno zahvalil in nato vstopil v mesto. Kralj je stopil tudi v cerkev ter se po tem razgovarjal s črnogorskim metropolitom dr. Gavrilom Dožićem, ki je podčrtal velik pomen kra-

ljevega potovanja po Črni gori, ki se letos nahaja v zelo težkih gospodarskih razmerah. Nj. Vel. kralj je nato odpotoval v avtomobilu v Budvo, odkoder bo nadaljeval pot do Hercegovine.

Ercegovci, 16. julija. I. Tu se je nenadoma razširila vest, da je prišel v mesto Nj. Vel. kralj Aleksander. Ze v ranih jutranjih urah so se zbirali ljudje pred poslopjem vojaškega poveljstva Boko Kotorske. Po mestu so bile razbočene zastave. Snoti ob 8 je prišel na bojem čolnu »Uskok« preko Črne gore in Tivta Nj. Vel. kralj v spremstvu maršala dvora Dimitrijeviča. Z obale so se slisali vzkliki: »Živel kralj!« V času prista nišču je pozdravil kralja v imenu občine Ercegovci predsednik občine Kamenović, s katerim se

je kralj dalj časa razgovarjal, nakar se je podal s svojim spremstvom v stan poveljstva Boko Kotorske, kjer začasno ložira. Davi ob 10.10 se je kralj v spremstvu maršala dvora Dimitrijeviča ter predsednika občine Kamenoviča podal na sprehod. Boka Kotorska je dostojanstveno pričakovala svojega kralja. Vse mesto je bilo v zastavah in okna je krasilo cvetje. Radosne pesmi so spremljale kralja na njegovi poti. Množice so dolgo časa vzklikale dobrodošlico kralju.

Stanko Banić umrl

Zagreb, 16. jul. Z. Nocoj ob 8.30 je umrl v bolnišnici usmiljenih sester v Zagrebu po dolgi in težki bolezni Stanko Banić, duhovnik, doma iz Dalmacije. Pokojnik je bil član začasnega narodnega predstavništva in v konstituentni narodni poslanec. Bil je član Jugoslovanskega kluba. Nato je bil vojaški duhovnik v Belgradu. Bavil pa se je veliko z narodnim delom in se zlasti udeleževal pri Jadranski straži. Njegovo blago srce so znali ceniti njegovi številni prijatelji in znanci, katere je vest o njegovi smrti zelo potrla. — Naj počiva v Bogu!

Ban dr. Marušić na dopustu

Ljubljana, 16. julija. AA. Ban dr. Drago Marušić je nastopil svoj redni dopust. Za časa njegove odsotnosti bo vodil posle banke uprave kot namestnik bana pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer.

Osebnosti

Belgrad, 16. julija. Z. Premeščeni so sledeči učitelji iz meščanske na osnovno šolo: Tiplovec Franjo, Krško; Komat Radoslav, Ptuj; Preselj Miroslava, Ljutomer; Kos Josip, Maribor; Zumer Krista, Trbovlje; Poldi Ana, Ljubljana; Jerman Marija, Sv. Lenart; Kramer Marija, Slovenjgradec; Koren Marija, Brežice; Scheithauer Ema, Ljutomer; Veljak Miroslava, Slovenjgradec; Vodišek Josipina, Rakek; Stanič Olga, Mežica; Mohor Marija, Mežica; Iglar Franjo, Mežica; Bandel Marija, Brežice; Kunst Viljem, Ormož; Pečnik Dragotin, Dol. Lendava; Novak Harmina, Ormož; Krisler Drago, Brežice; Jamšek Savomir, Ljutomer; Folk Viktor, Rakek; Poljanec Stanislava, Maribor; Rom Viktor, Slovenjgradec; Hinterlechner Vida, Ptuj; Paračnik Lado, Dol. Lendava; Skorbecki Olga, Šoštanj.

Po potrebi službe je premeščen v dravsko finančno ravnateljstvo v Ljubljani dr. Filip Orel, višji finančni svetnik 5. skupine v vrbskem finančnem ravnateljstvu, Banjaluka.

Dunajska vremenska napoved: Brez bistvenih sprememb. Temperatura nekoliko pada. Na vzhodnem robu Alp spremenljiva oblačnost, nagnjenost k nevihtam, temperatura nestalna. Južne Alpe: pretežno jasno, soparno.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in spremenljivo (tu pa tam jasno), vroče in vetrovno. Možne so prehodne nevihte.

Francoska vlada izda za dve milijardi bonov

Težak finančni položaj

Pariz, 16. jul. ž. Vlada namerava zvečer zaključiti letno zasedanje parlamenta. Danes dopoldne je bila seja vlade in seja finančnega odseka zbornice, popoldne pa seja zbornice in senata. Radi težkega finančnega položaja, ki je popolnoma izpraznil državno blagajno, je vlada zahtevala pooblastilo za emisijo zadolžnic v višini 2 milijard frankov. Finančni odbor je ta predlog sprejel in vlado pooblastil, da izda blagajniške bone za 2 milijardi frankov.

Nadalje se bo pooblastila alžirska vlada, da razpiše posojilo 3 milijard frankov, od katerih bi

alžirska vlada vrnila Parizu 1 milijardo za predujme. V večerni debati bodo razpravljali tudi o amamentih, ki jih je predložila vlada. Na dnevnem redu pridejo še nekatere interpelacije zunanje-političnega značaja, od katerih je zelo važna interpelacija socialističnega Fonteniera in voditelja mladih radikalov Bergeryja.

Letne počitnice parlamenta bodo trajale do septembra, ko bo vlada parlament zopet sklicala na izredno zasedanje, da sklene nove finančne zakone.

Angleško-irski spor se je še poostiril

De Valera zapustil London

London, 16. jul. AA. Predsednik vlade MacDonald in De Valera sta včeraj popoldne tri ure konferirala o ureditvi irskega vprašanja, toda njihov razgovor je potekal brez uspeha. Komunikacije, ki ga je izdal o tem sestanku Downing-Street, pravi, da se je konferenca najprej vršila med ministrskim predsednikom in De Valero, pozneje pa je prišel še lordkancelar lord Sankey in državni pravdnik sir Thomas Inskip. Na seji so proučili položaj obeh dežel, toda nobena stranka ni mogla dobiti formule, ki bi nanjo druga stranka pristala.

Preden je MacDonald odpotoval v Lossimouth, kjer se upa nekoliko odpočiti od naporov zadnjih tednov, je izjavil novinarjem: »Pogajanja z De Valero so me zelo razočarala. Vse, kar vam morem reči, je to, da upam, da irska vlada ne bo ničesar opustila, da se doseže sporazum, ki mora temeljiti na pametni in častni podlagi.«

»Times« piše, da razgovori niti trenutek niso prišli čez okvir preliminarne, ker je De Valera rdovratno vztrajal na svojih zahtevah. Tudi »Man-

chester Guardian« pravi, da De Valera ni hotel pristati na noben kompromis.

London, 16. julija. tg. Iz irske strani se poroča: Poskus rešiti irski konflikt v direktnih razgovorih med MacDonaldom z De Valerom se je popolnoma izjalovil. Vodja Ircev je danes zapustil London, MacDonald pa je odpotoval v Lossimouth. Razgovor med obema državnikoma se je vršil v prisotnosti kancelarja Sankeya in glavnega državnega pravdnika Inskipa ter je trajal nad tri ure. Nobena stranka ni hotela popustiti svojega stališča. MacDonald je zahteval, da se pred nadaljevanjem razgovorov morajo izplačevati deželne zakupnine. Vprašanje carine pa sploh ni prišlo na razgovor. De Valera je izjavil, da izgleda, da ne obstoja nobena točka, ki bi mogla omogočiti mirno rešitev angleško-irskega spora. Na ta način je torej razgovor med MacDonaldom in Ircom konflikt le še poostiril. Govori se, da namerava De Valera zapustiti irski parlament in razpisati nove volitve, ki bi pod vplisom angleške nepopustljivosti prinesla De Valero močno večino.

Naš zastopnik v Ženevi za naše pravice

Zeneva, 16. jul. AA. Na včerajšnji seji sveta DN je bila debata o sklicanju svetovne gospodarske in finančne konference v Londonu. V debati, ki je nastala, je izpregovoril med drugimi tudi zastopnik kraljevine Jugoslavije v svetu DN minister dr. Šumenkovič, ki je v svojem govoru posebno naglasil, da mora biti odbor strokovnjakov za pripravljala dela za svetovno gospodarsko konferenco sestavljen ne samo iz zastopnikov vesele, ampak tudi iz zastopnikov manjših držav, zlasti tistih, ki so gospodarsko na tej konferenci najbolj zainteresirane.

To željo jugoslovanskega delegata dr. Šumenkoviča so podprli tudi zastopniki drugih malih držav, zastopanih v svetu, in je njihovo mišljenje sprejel poročevalec v tem vprašanju sir John Simon.

Razorožitvena konferenca na mrtvi točki

Pariz, 16. jul. tg. Po poročilih »Petit Parisien« iz Zeneve se razorožitvena konferenca nikakor ne nahaja na ugodni točki. Pošvetovalci ne morejo priti na čisto glede angleške razorožitvene resolucije, iznesene jeseni 1931 leta ob priložnosti razorožitvene konference, isto pa velja o Hooverjevem predlogu. Kar se tiče Hooverjevega načrta glede kvalitativne razorožitve na suhem, v vodi in v zraku ter ojačenja defenzivnih sredstev, ni prišlo še do nikake edinstnosti. Izgleda pa, da bo za civilno letalstvo uveden mednarodni režim, ki bo ločno določil meje civilnega letalstva.

»Populaire« piše danes, da je usoda francoske vlade sedaj odvisna od ženevske konference, kjer bo šlo za principijelni pristane na Hooverjev načrt. Samo v tem okviru ima angleško-francoski sporazum za socialiste pomen.

Strahovita kolera na Kitajskem

New York, 16. julija. tg. Po poročilih »New York Times« divja v provinci Sansi na Kitajskem strahovita kolera. V mestih umirajo ljudje v masah. Vsi vodni izviri so okuženi. Število mrtvih je večje od žrtev ob povodnji Jangeekijangja.

Hudo neurje po Evropi

Berlin, 16. julija. AA. V noči na petek se je razbesnela nad Berlinom po nenavadno vročem in soparnem dnevu huda nevihta in je več ur lilo kakor iz škafa. Dež je napravil v mestu in okolici veliko škodo in poplavlil ulice in ceste. Gasilci so morali okoli 500 krat intervenirati in so imeli dosti dela še včeraj ves dopoldan. Voda je stala v hodnikih podzemeljske železnice meter visoko in je tudi podzemeljsko progo na mnogih krajih preplavila.

Tudi iz drugih nemških krajev poročajo o hudih neurjih.

Pariz, 16. julija. AA. Zaradi hudega deževja zadnjih dni je rekta Paillon, ki teče skozi Neco, v kratkem času tako nenadoma narasla, da se je več siromakov, ki so brez strehe in so spali pod nekim mostom, ni moglo več rešiti. Mislijo, da jih je kakih 30 voda odnesla in da so utonili.

Borba za Davisov bokal

Milan, 16. julija. AA. Današnja tekma v dvoje med Nemčijo in Italijo v finalu evropske zone tekmovalca za Davisov pokal je prinesla Nemcem odločilno točko. Nemca Prens in v. Cramm sta v tretjem setu z lahkoto zmagala nad Italijanima Stefanijem in Delbonom in dosegla skupni dosednji rezultat 3:0. Jutri se odigra še poslednja dva singla, ki pa na končnem rezultatu ne moreta več ničesar izpremeniti.

S tem se je Nemčija kvalificirala za mednarodni finale, ki se bo vršil koncem prihodnjega tedna v Parizu med Nemčijo in ameriškim Zdrženim državami, ki so zmagale v ameriški zoni. Zmagovalec te tekme nastopi čez 14 dni v tako imenovani izizvalni rundi proti Franciji, ki brani pokal.

Zadnja pot prof. Jesenka

Škofja Loka, 16. julija.

Kljub silnemu nallvu smo danes ob 5 popoldne na najslavesnejši način pokopali pokojnega prof. Jesenka. Pred njegovo hišo žalosti v Karlovski ulici se je zbralo toliko občinstva, kot ga v Škofji Loki že dolgo ni bilo za nobenim pogrebom. Kako tudi ne. Pokojni je bil ne le slovenski znanstvenik, ampak tudi prijeten tovariš in dobronik.

Ko so bile pred hišo žalosti opravljene cerkvene svečanosti, ki jih je vodil častni kanonik in starološki dekan g. Matija Mrak, in je pevski zbor zapel žalostinko, se je začel iz Škofje Loke proti Stari Loki pomikati dolg sprevod. Pred krsto so šli zastopniki akademskih organizacij, SKJ iz Škofje Loke, gasilci, vsi z vencji, za krsto sorodniki, zastopniki številnih korporacij, med katerimi naj omenimo rektorja ljubljanske univerze g. dr. Alfreda Šerka, dekana filozofske fakultete g. dr. Fr. Vebra, zastopnike vseh drugih fakultet, domačega glavarja g. Levičnika, škofjelokeškega župana g. Hafnerja Jožeta in starološkega župana g.

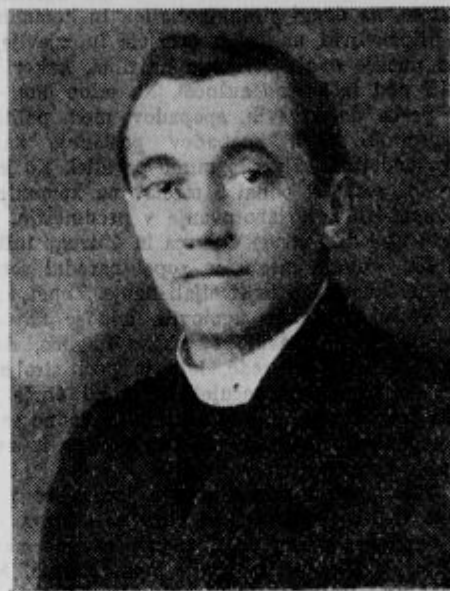
Hafnerja Toneta, zastopnike častniškega zbora domače garnizije, dva oddelka vojaštva, številne profesorje, bogoslovce akademike, univerzitetno osebo, znance in prijatelje.

V starološki farni cerkvi je bila Libera, pevci so zapeli »Usliši nas«, nato pa smo položili pokojnega profesorja v grob na starološkem pokopališču, kjer že počiva njegova mati in oče. Od pokojnega prijatelja, profesorja vseučiliške mladine, organizatorja botaničnega inštituta se je poslovil dekan g. Veber France, potem pa so se v ganljivih besedah poslovili še zastopniki botanikov-akademikov, akademске smučarske organizacije, SKJ iz Škofje Loke. Vsi so omenili veliko ljubezen pokojnikovo do slovenske znanosti, do bližnjega in do lepe planinske prirode, zlasti pa do našega inteligentnega naraščaja, v katerem je videl toliko dobrega zrna. Pevci so zapeli »Vigred se povrne« — in zemlja je zakrila truplo prarano umrlega znanstvenika. Njegova duša pa naj uživa pri Vsemogočnem večni pokoju!

Kako smo pokopali prof. Rezmana

Poljčane, 16. julija.

Zalostno so peli danes dopoldne poljčanski zvonovi, ko se je vil po beli cesti proti pokopališču ogromen sprevod, kot ga poljčanska fara še ni doživela. Profesorja Rezmana so spremljale na nje-

govi poslednji poti velike množice vseh onih, ki so ga za njegovega življenja spoštovali kot vzor človeka, duhovnika, vzgojitelja, javnega delavca in prijatelja. Vsa fara je prihitela, da zadnjič spremi svojega odličnega sina. Naravnost ogromno pa je bilo število onih, ki so prihiteli od drugih strani, zlasti iz Maribora. Ob križu pri Paholetu je čakala vsa množica, da so prinesli krsto s pokojnikom od njegovega rojstnega doma na gričku v dolino do ceste. Ob pol 11 se je od križa razvil sprevod, ki je zajel vso dolžino ceste do farne cerkve. Sprevod je vodil mariborski stolni župnik mgr. Umek, za njim pa je korakalo za krsto 37 duhovnikov. V sprevodu so bili tudi dr. Leskvar, min. n. r. Vesenjak in gimn. prof. dr. Dolargem, namestnik ravnatelja Brolih kot zastopnik realne gimnazije, urednik dr. Vatovec in številni pokojnikovi prijatelji in znanci. Častno je bilo tudi zastopstvo akademikov dijakov, ki so prihiteli, da počaste svojega očelovskega skrbnika, profesorja in vzgojitelja na njegovi zadnji poti. V farni cerkvi se je sprevod ustavil. Na prižnico je stopil dekan Ozimec ter v pretresljivih besedah vzel slovo od pokojnika. Žalno sveto mašo je opravil domači župnik Silenšek. Sprevod se je nato razvil iz cerkve na pokopališče, kjer so nad odprtim grobom govorili mgr. Umek, ravnatelj dr. Tominšek in urednik dr. Vatovec. Vseh oči so se orosile, ko se je nato domače pevsko društvo »Zvon« poslovilo z nekaj tubornimi žalostinkami od prof. Rezmana ter se je nato zagrnula zemeljska gomila nad zemeljskimi ostanki nepozabnega pokojnika.

Mednarodni katoliški shod v Berlinu

V Berlinu bo od 28. do 31. avgusta mednarodno zborovanje katoličanov. Predmet zborovanja in posvetovanja: Prodiranje brezboštva in odpor proti njemu po posameznih deželah. Zelo aktualen tema! Govorili bodo poleg Nemcev tudi zastopniki: Poljske, Češke, Francije, Belgije, Holandske, Anglije, Italije, Avstrije, Luksemburga. Govoril pa bo tudi zastopnik Jugoslavije. — Poleg tega se ima ob tej priliki utemeljiti in utrditi mednarodna katoliška vzajemnost. Kateri katoličan bi tega veselje pojavn ne pozdravil z radostjo? Kaj je spričo mednarodne vzajemnosti komunistov, framasonov in brezbožnikov vsake vrste bolj potrebno kakor mednarodna vzajemnost katoličanov?

Shod se vrši pod protektoratom katoliškega škofa v Berlinu dr. Schreiberja. Največji referat pa bo imel znani in sloveči p. Muckermann. V Berlinu je bil že sestanek nemških in francoskih katoliških politikov — ker da se ta dva naroda sporazumeta, je najpomembnejše za vso Evropo —, zdaj se sestanejo nepolitični katoličani v obrambo skupnega verskega prepričanja. Vendar je pričakovati, da se udeležijo tudi nekateri nemški politiki, a ne kot politiki; najbrž sam dr. Brüning.

V nedeljo 28. avg. bo na glavnem berlinskem trgu, Unter den Linden, in pred stolno cerkvijo sv. Hedvige javna manifestacija v čast Kristusu Kralju.

Neposredno nato, prve dni septembra, pa bo v Essenu vsakoletni nemški katoliški shod. Essen, največje industrijsko mesto v Evropi, je obenem vzorno katoliško mesto. Predmet razprav letosnjega katoliškega shoda je tudi vrlo aktualen: Versko življenje v modernih velemestih.

Obenem pa bodo udeleženci obiskali tudi naše rojake, ki bivajo vsi v manjši ali večji bližini industrijskega centra Essena. Rojaki bodo tega obiska gotovo zelo veseli. Nazaj grede si ogledamo lepo Porenje s Kölnom. Potovanje po Nemčiji je ne le zanimivo, temveč tudi zelo instruktivno.

Kdor ima veselje za tako potovanje, kjer bo združeno prijetno z zelo koristnim, naj se prikladi do konca julija Prosvetni zvezi v Ljubljani. Ako jih potuje skupaj vsaj 20, je na nemških železnica znižana voznina.

Ameriški predsednik si je znižal plačo

Newyork, 16. julija. AA. Predsednik USA Hoover si je znižal plačo, ki mu je odmerjena na 75.000 dolarjev, za 15.000 dolarjev. Člani ameriške vlade pa so si znižali plače za 15%.

Amerika uvedla brezposelnostne podpore

Washington, 16. julija. AA. Predsednik Hoover je podpisal zakon o podeljevanju podpor brezposelnim delavcem.

Huda letalska nesreča

Pariz, 16. jul. AA. V Maroku se je pripetila velika letalska nesreča, ki je zahtevala smrt treh francoskih letalskih oficirjev.

Neko veliko letalo, ki je imelo izvidniške vaje skupno z dvema drugima letalom, se je nenadoma v zraku vnelo in začelo naglo padati. Ko je strmoglavilo na zemljo, je nastala oglušujoča eksplozija. Na gorečem letalu se je namreč vnelo in eksplodiralo 280 kg bomb.

Šele štiri ure po nesreči so moglo čete zbrati ostanke razmesarjenih letalec, ki jih je eksplozija raznesla na vse strani.

Higijska razstava

Belgrad, 16. julija. 1. Glavni odbor Jugoslovanskega društva za obranitev narodnega zdravja je imel včeraj sejo, na kateri se je določil program dela. Seji je predsedoval dr. Stefan Ivanič, upravitelj centralnega higijskega zavoda ter predsednik tega društva. Na seji so nadalje sklenili, da se priredi v Belgradu velika higijska razstava. Nato je bil izvoljen tehnični odbor, v katerem je tudi Slovenec dr. Bojan Pirc, šef higijskega zavoda v Belgradu.

Razpis

Ljubljana, 16. julija. AA. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje pri državni bolnišnici za duševne bolezni v Novem Celnju službo zdravnik uradniškega pripravnika (§ 45., odst. 3. zak. o uradnikih) in službo ekonomskega pripravnika (§ 45., odst. 2). Za prvo mesto se zahteva dovršen staž, za drugo pa popolna srednja šola s končnim izpitom. — Prošnje s prilogami je predložiti kr. banski upravi v Ljubljani do 28. julija 1932.

Mednarodni velesejem

Belgrad, 16. julija. AA. Od 6. do 21. septembra t. l. se bo vršil v Bariju mednarodni vzorčni velesejem. Udeležiti se ga tudi naša država s posebnim paviljonom.

Razglas o pridobitni

V smislu člena 116, odst. 1 in 2 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 (»Uradni list« št. 75/26 iz leta 1928) naznanjam, da so seznamki oseb, zavezanj pridobitni, katerih davčne osnove se bodo za davčno leto 1932 razpravljale pred davčnim odborom za mesto Ljubljano v času od 2. avgusta do vstevši 12. avgusta 1932, razgrnjeni na vpogled davčnim zavezanecem v pisarni mestnega magistrata v Ljubljani v času od 18. julija do vstevši 25. julija 1932 in sicer med običajnimi uradnimi urami. O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v splošnem v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznam. V prvi vrsti se pa bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezanec, ki bodo event. čakali pred razpravnim prostorom. O tem obveščam vse pridobitni zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morejo event. osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

Zadevni zakonski predpisi se glase: Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec. Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priiti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroke in otroci starejši od 18 let, za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrotoma ali za plačo s takim poklicem, toda s pravičnim pooblastilom. Po tej določbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakoniti pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenec s pravičnim pooblastilom pred davčnim odborom zastopati davčne zavezance: odvetniki, javni beležniki (notarji) ali pooblaščenec finančnopравни zastopniki.

Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenec predstavnikov, za osebe pod skrbstvom in mase vobče pa njih skrbnik, zastopnik ali branilec (konkurzni upravitelj).

Razpisane razprave se ne bodo odložile, ako bi jim davčni zavezanci ne prisostvovali; tudi se določeni red za razprave ne bo v nikakem primeru izpremenil.

Pričetek seje je:

- a) za trgovski odbor vsakokrat dopoldne ob 8;
- b) za obrtni odbor vsakokrat popoldne ob 13.

Davčna uprava za mesto v Ljubljani, dne 18. julija 1932.

Šef uprave: davčni inspektor: Starin.

Avstrijska vlada v težkem položaju

Dolluss se je odpovedal Anshlusu

Dunaj, 16. jul. ž. Zaradi pogojev, po katerih je Avstrija dobila novo posojilo, da se namreč mora odpovedati Anshlusu, se je znašla vlada v težkem položaju, tako da so pričeli danes govoriti že o vladni krizi. Zlasti ostro napada vlado organ nemških nacionalistov »Wiener N. Nachrichten«, ki predbaciva vladi, da je napravila iz Avstrije »čisto navadno francosko kolonijo«. Avstrija ni izgubila samo svoje finančne samostojnosti, ampak je dobila varuhe tudi v zunanje-političnih vprašanjih. Nezdovoljna je nadalje socialnodemokratska »Arbeiter Zeitung«, ki govori o političnem pomolu meščanske stranke. Samo »Reichspost« priznava, da bo vlada težko dobila odobritev v narodni skupščini za to posojilo, vendar pa je optimistična, ker so 1. 1922, ko je dala Zveza narodov prvo posojilo, bili Velenecmi proti posojilu, navsezadnje pa so le glasovali zanj. Seja odbora, na kateri bo padla odločitev, je sklicana za sredo.

Streljanje se nadaljuje

Würtemberg, 16. julija. ž. Danes je prišlo do ostrih spopadov med komunisti in policijo, ki je rabila tudi strelno orožje. Dva delavca sta obležala mrtva na bojišču, neko žensko pa je udarila od strahu kap.

Stanje v Belgiji se je poslabšalo

Bruselj, 16. jul. ž. Položaj v stavkovnem preletu se je ponovno poostiril. Socialistični sindikati so se pridružili sklepu komunistov, da se stavka nadaljuje. Vlada se boji, da bi se stavka ne razširila še na jeklarsko in kovinsko industrijo. Zadnje dni se opaža, da tudi rudarji v premogovnikih kažejo razpoloženje, da se pridružijo stavkovnemu pokretu.

Italija si osvaja Turčijo

Rim, 16. julija. ž. Italijanski listi poročajo, da bo italijanska industrija aktivno sodelovala pri triletnem industrijskem načrtu v Turčiji, ki ga namerava izvesti Kemal paša. Izvajanje načrta se bo pričelo leta 1933. Poleg racionaliziranja agrarnih proizvodov in povzdige živinoreje predvideva načrt tudi intenzivno akcijo za industrializacijo Turčije. V načrtu je predvidena zgraditev mnogih jarnov za sladkor, preproge, volno in svilo. Stroje za te tovarne bo dobavila Turčiji povečini Italija, v tovarnah pa bodo zaposleni italijanski inženjerji in strokovni delavci.

Bombe v Bolgariji

Sofija, 16. julija. AA. Včeraj okoli 6 sta na železniški progi med Staro Zagoro in Novo Zagoro eksplodirali dve bombi, ko je tam vozil tovorni vlak. Eksplozija ni povzročila ne stvarne škode ne človeških žrtv. Ob progi so našli list papirja s temle besedilom: »Če nam kapitalistični svet ne bo dal dela, si ga bomo sami našli.« Dalje so našli kraj železniške proge beležnico z nekaterimi besedami, ki utegnejo policiji olajšati preiskavo in tasledovanje.

Feldmaršal Plumer

London, 16. julija. AA. Davi je v Londonu umrl feldmaršal lord Plumer, eden izmed najodličnejših britanskih vojskovodij. Star je bil 74 let.

Lord Plumer je služil v britanski armadi do leta 1886, ko se je udeležil sudanske vojne, pa do svetovne vojne. Takrat je prišel v Francijo z ekspedicijskim korom, leto nato pa je že poveljeval drugi britanski armadi. Pozneje se je udeležil bojev na italijanski fronti, nakar so ga spet poslali nazaj v Francijo, kjer se je njegova armada odlično izkazala.

Po svetovni vojni ga je kralj povzdignil v perra in imenoval za feldmaršala. Prva leta po vojni je bil vrhovni poveljnik na Malti, pozneje pa visoki komisar v Palestini.

VI. mednarodni kongres za cerkveno edinost

Velehrad, 14. jul.

Po presledku petih let je bil danes na Velehradu zopet slovesno odprt mednarodni kongres za cerkveno edinost. Upravičeno je v otvoritvenem govoru olomuški nadškof dr. Prečan poudaril, da je sedanji, šesti kongres, nekak jubilejni kongres; kajti letos poteka 25. leto, kar se je na Velehradu vršil prvi kongres za zedinjenje vzhodne in zahodne cerkve.

Svetovna kriza je tudi temu kongresu vtisnila svoj pečat: kongres se ne vrši s tolikim zunanjim sijajem kakor prejšnji in zbranih ni toliko cerkvenih dostojanstvenikov kakor na zadnjih dveh kongresih; prišlo pa je zato skupaj tem več odličnih znanstvenikov in prvovrstnih strokovnjakov, iz najrazličnejših krajev in držav. Ze prvi dan se je pokazalo, da šesti kongres po številu udeležencev ni ne zaostaja za prejšnjimi, po globokosti in temeljitosti referatov pa jih celo presega.

Uvod kongresu znanstvenikov za cerkveno edinost je bil kongres slovenskih bogoslovcev, se je pričel 12. julija popoldne in se nadaljeval ves naslednji dan. Zelo številno zbranim bogoslovcem so predavali priznani strokovnjaki in veterani na ciril-metodijevski polju, med drugimi msgr. Jemelka, gen. tajnik ACM v Olomucu (Ciril-metodijeva ideja in slovenski bogoslovci), dr. F. Grivec (»Kako naj se slovenski bogoslovci praktično udeležujejo pri delu za cerkveno edinost«) in pravoslavni ruski pisatelj dr. Vilinski iz Brna (»O današnjih razmerah ruske pravoslavne cerkve«).

Zbrane bogoslovce sta med drugimi pozdravila generalni asistent jezuitske kurije v Rimu dr. Ant. Prešeren ter Rus Kartašev, bivši profesor duh. akademije v Petrogradu. Slednji je imenoval sebe »romantika zedinjenja cerkva«. Vesel je, da se mu je izpolnila želja, ki jo je gojil še v Petrogradu, da je mogel priti na Velehrad. Zgodovina je razdvojila krščanski zapad in vzhod, a vez ljubezni je ostala, zato mora priti do edinosti. Z navdušenim pritrjevanjem so bile sprejete tudi besede Nemca Nik. Majerja iz Berlina, ki je govoril o važnosti velehradskih kongresov in o podpori, ki smo jo dolžni ruskim emigrantom.

Med zborovanjem bogoslovcev so se pričeli polagoma zbirati udeleženci kongresa za cerkveno edinost. Pri večeru dne 13. julija se je vršila tradicionalna procesija od »Cirilke« (stare kapele, posvečene sv. Cirilu) v velehradsko baziliko. Tu je navzoče s prižnice pozdravil rektor cerkve in jezuitskega kolegija J. Habes, na kar je olo-

muški nadškof intoniral »Veni Sancte Spiritus« in podelil blagoslov z Najsvetejšim.

Oficielna otvoritev kongresa je bila naslednji dan, 14. julija. Zjutraj se je vršila v velehradski baziliki slovesna sv. maša po bizantinsko-slovenskem obredu, ki jo je imel msgr. Ciril Kurtev, apostolski administrator v Bolgariji. Med svečano liturgijo je občuteno pel na koru zbor olomuških bogoslovcev.

Po sv. maši so navzoči do zadnjega kotlička napolnili veliko »Slovansko dvorano«, kjer je olomuški nadškof prečital apostolsko pismo papeža Pija XI. in proglasil kongres za odprt. Z mehkim, prijetnim glasom je v gladko tekoči klasični latinščini pozdravil navzoče visoke cerkvene dostojanstvenike in druge goste, ki so prišli na Velehrad, da se v duhu ljubezni razgovarjajo o svetem delu za cerkveno edinost.

Od episkopata so poleg olomuškega nadškofa dr. Prečana navzoči škof Jantusch iz Trnave na Slovaškem, msgr. Čarsky iz Košic, A. Stojka, grško. kat. škof iz Uzhoroda v Podkarpatski Rusiji, Jozafat Kocylowsky iz Przemysla, dr. Njaradi iz Križevcev, apostolski vikar Pejev in apost. administrator msgr. C. Kurtev iz Sofije, olomuška pomožna škofa Stavel in dr. Schinzel. Mnogi škofje so se radi dela ali boleznih opravičili.

Navzoči številni znanstveniki zastopajo skoro vse evropske narodnosti. Prevladujejo seveda Slovani. Iz Rima so dospeli P. Herman, predsednik pap. vzhodnega zavoda in prof. Spačil, dalje generalni asistent jezuitske kurije dr. A. Prešeren, P. Javorka, rektor ruskega zavoda, znana učenjaka P. Salaville in Placid de Meester ter kot delegat gregorijanske univerze P. Lohm. Ljubljansko teološko fakulteto zastopata prof. dr. Grivec in dr. Snoj, mariborski BCM kanonik dr. Mirt. Dobro je zastopana tudi hrvaška svetna ter redovna duhovščina. Izmed Rusov so prišli na kongres najodličnejši znanstveniki, med drugimi Kartašev, profesor ruske akademije v Parizu, ki je bil še v carski Rusiji kot profesor duh. akademije v Petrogradu radi svojih modernih nazorov preganjan, dalje bivši univ. prof. Artemiev, prof. Pusino iz Berlina, dr. jur. Vilinski iz Brna i. dr. Razvesljivo dejstvo je tudi, da se polagoma uvajajo v delo za cerkveno edinost tudi Nemci, ki so na kongresu prav častno zastopani, čeprav zaenkrat prihajajo na Velehrad le kot učenci, kakor sami skromno priznajo.

Bakterije žive v prahu!

Radi tega ne boste kupili Vašega pudra za obraz nikoli iz odprtega soda, ker bi bilo to nehigijenično. Ravno tako nehigijenične so zaprašene milne luske. Te prenašajo prah in bakterije v perilo in spravljajo v nevarnost Vašo kožo. Higijenični ovoj Luxa Vas varuje od tega, ker daje poroštvo, da so nežne milne luske res čiste in da ostanejo čiste.

se ne prodaja nikoli odprt, temveč vedno samo v poznanem modrem ovoju

LxJ1-32

za pranje volne in svile

Razočarana in strta življenja Beda rudarskih staroupokoencev v Trbovljah

Trbovlje, 16. julija.

Trbovlje, kraj globoke, brezmejnje revščine, kraj, kjer na vsakem koraku, skoraj v vsakem obrazu človeka, ki ga srečaš na cesti ali v neprijaznih delavskih stanovanjih, spoznaš globoke, brezmejnje revščine, ta kraj ima v svojih kočah, kolibah in v stanovanjskih kavarinah tudi polno najbolj nesrečnih — rudarskih staroupokoencev. Pretresljiva je žalostna in usoda teh ljudi, ki jih je z vdovami in sirotami okoli 1000 samo v Trbovljah. So kakor Cankarjevi blapci Jerneji; delali so vse življenje, vsak dan so nosili svojo delovno moč v rudnik, nekateri po petdeset let, in vsak dan jim je zbil nekaj strag krvi, dokler jim leta niso izpila vse moči, da so na koncu, v zahvalo in v plačilo za žrtve vsega svojega pridnega življenja in desetletij dela — postali berači. Mnogi med njimi so še priče, kako je rudnik rasteel iz skromnega obsega v sedanje velepodjetje — z njihovimi žulji, z delom njihovih rok. Vsi ti staroupokoenci pa, ki so danes na cesti, so bili nekoč prepričani, da bodo imeli na stara leta preskrbljen kruh in dom, pa jih je življenje tako kruto razočaralo, čeprav so si desetletja, ko so delali v rudniku, odtrgavali od skromnih zaslužkov plačila za bratovsko skladnico, ki je bila njihovo upanje. Tako jih je življenje ogoljufalo za njihovo lastno delo, za njihove lastne prihranke. V zlatih kronah so nekoč plačevali za bratovsko skladnico in te zlate krone jim sedaj bratovska skladnica vrača s papirnati. Ni čuda, da je sedaj najgloblje čustvo v teh revnih starih ljudeh bridka, trpka resignacija, ki meji skoraj na obup. So nekateri vmes, ki imajo sina ali hčer, pa se pri njih stiskajo v kakšnem kotu in skromno dele z njimi njihovo revščino, da vsaj za silo žive. Koliko pa jih je takih, ki nimajo prav nikogar, ki bi jim pomagal! Taki reveži prenočujejo v vlažnih luknjah, ki jim ni mogoče reči človeška bivališča. Trudni ležejo vsak večer v te svoje luknje, potem ko so ves dan lačni postavili po cestah, saj beračiti v Trbovljah skoraj ne kaže, ko je povsod revščina, prav tako pa tudi v okolici. Le spomine imajo še ti ubogi ljudje na nekdanje čase, ko so sicer trdo delali pa tudi zaslužili, ne sicer veliko, toda boljše kakor zaslužijo sedaj rudarji, in niso bili v skrbeh za kruh.

Tako ti reveži v pogovorih obnavljajo spomine, kako so nekoč »cimprali«, »srenali«, na kateri etaži je bil ta ali oni šant, pogovarjajo se o »ferbruhih«, o rudniških nesrečah, koga je kdaj kje zasulo, o vžigalnih in dušičnih plinih, ki so se včasih pojavili, o jamskih požarih, o prazniku sv. Barbare, ki so ga včasih tako slovesno elavili; pripovedujejo si, da je

rudniški ravnatelj šel prvi za rudarsko zastavo, za njim pa uradništvo, kako so molili v čitalnici pred vsakim šihom. O, spominov so ti ubogi staroupokoenci bogati, le kruha nimajo. Tako pa vsaj trenutek pozabijo na glad v želodcih.

Skoraj vsak pogovor pa nanese tudi na bratovsko skladnico, za katero so v življenju toliko žrtvovali, toliko si pritrkali in tako skrbeli za njo, ker so se zanašali, da bodo imeli na stara leta v njej trdno oporo. Skrbno so gospodarili z njenim imetjem, nakupovali vrednostne papirje, gradili človekoljubne naprave, vse, samo da jim nekoč potomci ne bi očitali slabega gospodarstva in da bi bili na starost preskrbljeni.

Prišla je vojna in z njo še druge izkoriščevalke revnih. Prišla so vojna posojila in rudarji so morali pod pritiskom podpisati iz fondov bratovske skladnice, milijonsko posojilo. Vojno posojilo je sedaj brez veljave, toda to še ni bilo hudo. Inflacija se je stopnjevala in jim uničila vse denarne rezerve. Prišel pa je še en udarec, hujši od vseh prejšnjih. Bil je to novi pravilnik za bratovsko skladnico, ki je tem starih rudarjem dal glavni smrtni udarec. Rudar, ki je bil upokojen 31. decembra 1924, prejema 44 kron (reci: enajst dinarjev) mesečne pokojnine za polna službena leta. Kdor pa je bil upokojen dan kasneje, to je 1. januarja 1925, pa prejema mesečno 80 Din pokojnine. Ko so uveljavili novi pravilnik, je bilo 1600 upokoencev. Leta 1926 je rudnik reducirao okoli 1500 rudarjev, od katerih je bilo 250, oziroma nekaj več, upokoencev. Tako se je zgodilo, da je prejelo 1600 starih upokoencev vsake tri mesece skupno 8000 Din pokojnine, onih 250 novih upokoencev ali nekaj več pa skupno 250.000 Din mesečno, pokojnine.

Vse prošnje, posredovanja, članki v časopisu, vse je bilo zaman, ta očitno krivični pravilnik se ni predrugačil, tako da bil v prid tem staroupokoencem. Vsaka prošnja, vsako molodovanje je naletelo na en in isti odgovor: »Ni denarja!« Nihče, razen prizadetih staroupokoencev samih, pa ni vprašal, kako bo upokojenec živel na mesec s 44 kronami. Novi pravilnik je obsodil staroupokoence na smrt z izstradanjem in človeku bi se zdela, da je kdo kar računal, da bi staroupokoenci čim preje izumrli. Staroupokoenci zares umirajo za lakoto, mnogo pa jih je tako življenje že dovedlo do obupa in so si prostovoljno vzeli življenje. Vmes so bili celo taki, ki so imeli po petdeset let dela za seboj.

Ne pomagajo dosti tem revežem tudi razne miloščine. Pri občini dobe vsak mesec po 50

do 70 Din podpore, od Pokrajinskega sklada iz Ljubljane pa dobe možki po 150, vdove pa po 92 Din. Toda kaj naj jim pomaga ta miloščina, ko mora plačati upokojenec za stanovanje 50 do 100 Din najemnine na mesec. Koliko jim še ostane za življenje celega meseca? Na kajenje ali kakšen drug tak »luksus« ti reveži niti misliti ne morejo.

Pa morda bi še šlo, da bi si mogli ti staroupokoenci vsaj nekaj naberačiti, čeprav je človeku hudo, da mora po tolikih letih dela z malho okoli ljudi. Toda revežev je danes v Trbovljah toliko! Tu je množica brezposelnih, ki znajo trdnjeje beračiti kakor ti ubogi starčki. Kdor je močnejši in glasnejši, ta ima prednost. Brezposelni dobe po 16 kg moka, starčki pa po 5 kg. Vsaj tu naj bi se izkazala starčkom enaka pravica.

Ti starčki mislijo tudi na smrt, ki jih bo slej ali prej rešila trpljenja. Vedo pa, da so kljub svoji revščini, še vedno ljudje in žele vsaj, da bi bili pošteno krščansko pokopani.

Ustanovili so si svoje podporno društvo »Samo-pomoč«, ki jim zagotovi vsaj pošten pokop. Drugače se ne bi za osamljene starčke nihče niti pobrigal, da bi jih pokopal.

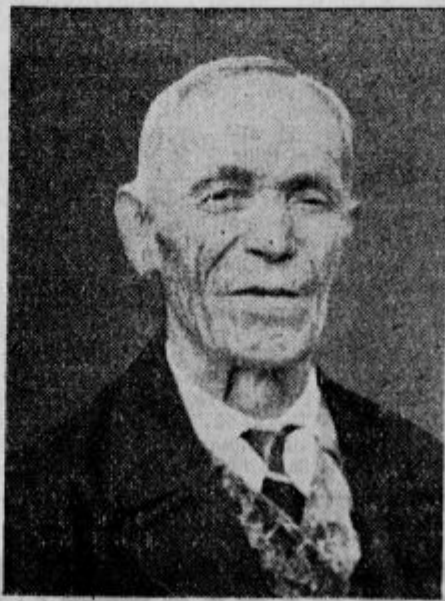
Ti staroupokoenci so zbrali lepo premoženje bratovski skladnici, od česar nimajo sedaj skoro ničesar. Njih vprašanje najbrže ne bo rešeno prej, dokler bo še eden od njih živ. Mlajši, ki jih je novi pravilnik tako gladko rešil skrb za stare rudarje, bodo pa dalje skrbeli zase in najbrže je malo med njimi takih, ki se včasih spomnijo, da se lahko tudi njim kaj takega pripeti, kakor se je nekoč staroupokoencem, in da lahko tudi oni dožive tako usodo.

Na sliki vidimo nekaj takih obrazov teh trboveljskih blapcev Jernejev. Iz vsakega obraza govori vse nekdanje trpljenje in garanje v rudniku, še bolj pa govori sedanja skrajna beda, v katero so zašli brez lastne krivde, ogoljufani za sad svojega dela, razočarani in strti.

Borovničarji. Od česa žive rudarji v sedanji krizi? Ker vsled praznovanja delavci ne morejo več v red preživljati svojih družin, romajo dan za dnem otroci in deloma tudi odrasli v gozdove okoli Trbovelj, kjer nabirajo borovnice ves dan, da tako odpade doma kosilo. V časih pa se da za nabrano še skupiti kak dinar.

Redek jubilej

Na prijaznem hribečku sv. Ane v Teharjih opravlja že 65 let svojo cerkveniško službo ljubezniv starček, častilec sv. Ane, ki prihajajo vsako leto od blizu in daleč, dobro poznani »mežnar Tonac. Rojen 20. maja 1858 je Anton Verhovšek kot ministrant nastopil svojo službo 12. aprila 1887. Od ministranta je avanziral za cerkovnika in to

službo še izvršuje danes tako zvesto in natančno, da mu je težko najti para. Samo Bog ve, koliko dobrega je storil cerkvi sv. Ane, pa tudi župnijski cerkvi sv. Martina. Vsa župnija je ene misli: »Takega mežnarja ne bomo imeli nikoli več.« Zato pa se tudi vse raduje njegovega 65. letnega jubileja in mu kliče iz celega srca: Bog ga ohrani še mnogo let!

K 50 letnici kamniških gasilcev

Kamniško prostovoljno gasilno in reševalno društvo proslavi danes 50-letnico ustanovitve. O zgodovini društva in njegovem uspešnem delovanju smo že poročali. Društvo je ob svoji 50-letnici najmočnejše v kamniškem okraju in ima 3 častne, 61 rednih in nad 250 podpornih članov. Društvo je zelo delavno in stalno napreduje. Danes bo proslavilo svoj jubilej z blagoslovitvijo nove motorne brigadne in dožidanega poslopja ob Gasilskem domu. Blagoslovitev bo izvršil kamniški dekan g. M. Rihar, kumovali pa bosta gospe Rautarjeva in Cererjeva.

Vsa gasilna društva kamniškega okraja bodo danes z velikim številom članstva zastopana v Kamniku. Veliko pa bo tudi gostov iz drugih krajev, zlasti pa iz Ljubljane, od koder bo vozil danes ob 12.45 poseben vlak v Kamnik.

Plodonosno delovanje društva v teh 50 letih in velika požrtvovalnost, s katero so gasilci vedno vršili svojo težko nalogo, sta nam zadostno zagotovilo, da bo društvo ostalo s isto vneto še naprej zvest čvar imetja in premoženja meščanov pred divjim elementom. K današnjemu jubilejnu slavu pa našim vrlim kamniškim gasilcem iskreno častitke in krepek: »Na pomoč!

Ljubljana, 16. julija 1982.

Din je zagotovljen vsakemu Slovencu
naročnik za slučaj smrtne nesreče.

Velika goljufija s pošt. nakaznicami

Poštna hranilnica oškodovana za nad 1.200.000 Din

Zagreb, 13. julija.

Te dni so odkrili veliko afero. Gre za falzifikiranje večjega števila pošt. nakaznic, ki so bile tako spretno vnovičene, da je zagrebška pošta oškodovana za nad 1.200.000 Din. Te falzifikate so odkrili v začetku tega meseca ob priliki revizije nakaznic Poštne hranilnice, izplačanih v aprilu letošnja leta. O tem je bilo takoj obveščeno zagrebško policijsko ravnanje, kateremu je poverjena vsestranska preiskava. V začetku je bila cela zadeva zelo zapletena, ker so niti vodile daleč od Zagreba. Zato se vzporedno z zagrebško policijo vodile preiskave tudi policije v Beogradu, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu.

Zagrebška policija je o tej zanimivi aferi izdala sledeče poročilo: Dne 7. aprila je zagrebška pošta izplačala 1. hrv. štedionici v Zagrebu 172 komadov pošt. nakaznic, od katerih se je vsaka glasila na 5000 Din. Torej znaša skupno vsota 860 tisoč dinarjev. Osem dni kasneje je pošta v Sarajevu izplačala isti banki enako število pošt. nakaznic in skupnem znesku 365.000 Din.

V začetku julija je kontrolni odtsek pri prometnem ministristvu kontroliral vse poštne nakaznice, ki so bile izplačane meseca aprila. Takrat se je ugotovilo, da nakaznice, katere je izplačala pošta v Zagrebu, v Sarajevu dne 7. ozir. 15. aprila niso bile nikjer vplačane niti vpisane. Nakaznice so bile pravilno izpolnjene, žigi so bili po ponarejenih. Pravtako so bili ponarejeni tudi pošt. uradniki. Takoj je bila uvedena preiskava, ki je dognala, da je denar, ki je bil izplačan prvi hrv. štedionici, dvignil Josip Schlesinger. Nadaljna preiskava je dognala, da ta Schlesinger res živi. Rodil se je v Mostarju leta 1897, po poklicu je trgovski potnik in je zadnji čas stanoval v Sarajevu. Za njim so takoj izdali tiralo in te dni so ga aretirali v Kaštelih pri Splitu. Izjavil je, da je šel tja obiskat svojega prijatelja, ker je tam v bližini nameraval kupiti bufet. Schlesingerja so prepeljali v Zagreb.

Pri zaslišanju je Schlesinger dejal, da je trgovski potnik in da je kot tak deloval po raznih mestih. Zaduži čas je živel v Zemunu. Tam je imel zastopstvo raznih tvrdk. Ker mu ni šlo posebno dobro, je marca meseca inseriral v raznih dnevnih, da išče službo. Na ta oglas je dobil pismo od nekega gospoda (baje od Ivana Grgića iz Sarajeva). Ta gospod mu je pisal, naj ga Schlesinger obišče na njegovem stanovanju, in mu je obenem poslal tudi natančen naslov. Schlesinger je res odpotoval tja. Dotični gospod, je nadaljeval Schlesinger mu je naročil, ko ga je nastavljal z mesečno plačo 3000 Din in dnevnico po 150 Din, naj takoj odpotuje v Zagreb in tam čaka nadaljnih navodil. Ko je prišel v Zagreb je prejel pismo svojega delodajalca mu je dal 3000 Din nagrade in ga takoj po hrv. štedionici in tam vpraša, če je prišlo na njegovo ime 800.000 Din. Schlesinger je to storil. Pri blagajni štedionice so mu rekli, da denarja še ni. Čez nekoliko dni je zopet prišel vprašat in takrat so mu izplačali navedeno vsoto, ko se je pravilno legitimiral. Njegov delodajalec je medtem prišel v Zagreb in Schlesinger mu je izročil denar. Delodajalec mu je dal 3000 Din nagrade in ga takoj postal v Sarajevu. Tam je po 5 ali 6 dneh dobil sporočilo, naj pri tamkajšnji podružnici Prve hrv. štedionice dvigne vsoto 365.000 Din. Schlesinger se je ponovno po predpisih legitimiral, nakar so mu izplačali denar. Čakal je v Sarajevu še dva dni, nakar je prejel naročilo, naj nemudoma odpotuje v Osijek in se nastani v hotelu »Central«. V hotelu je vratar rekel, da je neki gospod telefoniral, naj g. Josipu Schlesingerju iz Sarajeva, kakor hitro bo prišel, sporoči, naj nemudoma najame avtomobil in se odpelje v Vinkovce ter tam čaka v kolodvor-

ski restavraciji. Schlesinger se je ravnal natančno po naročilu. V restavraciji v Vinkovcih ga je pričakoval njegov delodajalec, kateremu je izročil 365 tisoč Din. Delodajalec mu je zopet dal 3000 Din nagrade in naročil, naj se vrne v Osijek, ter tam čaka Schlesinger je odšel. Čakal je v Osijeku mesec dni, ker pa od nikoder ni bilo nobenega sporočila, je odpotoval v Sarajevu in od tam po svojih poslih v Split. Schlesinger trdi, da o celi zadevi ne ve nič več, kakor je povedal.

Ministrstvo za promet je vso zadevo izročilo v preiskavo znanemu pošt. strokovnjaku Ivanu Sariču. Kakor hitro je Sarič ugotovil, da se pod imenom Ivana Grgić, ki je najel Schlesingerja, skriva nekdo drugi, je takoj uvidel, da je falzifikate izvršil eden znanih pošt. falzifikatorjev-strokovnjakov. Odpotoval je v Zagreb in dal tam aretirati Mikoljiča, ki je pred osmimi leti kot uradnik zagrebške poštne hranilnice ogoljufal to hranilnico za 2.100.000 Din. Letos je Mikoljič prestal svojo kazen v Sremski Mitrovici in nato odšel v Zagreb, kamor je prišel brez pare v žepu. Znal pa si je kmalu pomagati. Ogoljufal je nekega trgovca za 25.000 Din in mu obljubil, da mu bo iz Beograda poslal čebulo po 3 Din ceneje, kakor se prodaja na zagrebškem trgu. S temi 25.000 Din je Mikoljič odpotoval v Beograd, si kupil novo obleko ter najel dve stanovanji. Eno je prijavil oblasti, drugega pa ne. Ko se je nastanil pod imenom Ivan Grgić, je bral v listih inserat Josipa Schlesingerja. Pozval ga je takoj v Beograd ter s pomočjo oblasti izstavil pooblastilo, da lahko Schlesinger v njegovem imenu vsak čas in kjerkoli dvigne kakršnokoli vsoto denarja. Od tu naprej se je vršila goljufija, kakor jo je zgoraj opisal Schlesinger. Poleg Mikoljiča in Schlesingerja sta aretirani še dve osebi. Preiskava se nadaljuje.

Odkritje spomenika padlim žrtvam (šumadincem) v Kragujevcu. — Svečanost ob odkritju spomenika.

Veliko delo Agrarne zadruge v Črensovcih

Slov. krajina, 15. julija.

Ko je g. bivši poslanec in mnogozaslужni voditelj Slovenske krajine Klekl ustanovil Agrarno zadruge, je mislil na uboge agrarne interese. Te je hotel obvarovati pred tem, da bi podeljeno jim veleposredniško zemljo kupili za pretirano ceno. Svoj namen je v polni meri dosegel. Z vstrajnim prizadevanjem se mu je posrečilo, da so si interese prihranili več milijonov s tem, da zemlje niso kupili takrat, ko jim je bila ponujena za pretirano ceno, marveč so počakali na končni agrarni zakon.

Sedaj je imela zadruge občni zbor, na katerem je g. predsednik Klekl podal izčrpno poročilo o velikem delu. Zadruge ni vodila računa le o agrarni zemlji, marveč je skušala pomagati članom v vseh slučajih potrebe. Preskrbovala jim je po znižani ceni slatino in meso. Uvedla je člansko zavarovanje. Takoj v začetku je izplačala 4765 Din podpor.

V bodoče bo zadruge svoj delokrog še bolj razširila. Med svojimi člani bo začela borbo proti pijančevanju in proti pretiranemu tožarenju. Kar se tiče tožarenja, je bil na zadnjem občnem zboru

sprejet sklep, da brez privoljenja vodstva zadruge ne bo smel nikdo vložiti tožbe pri sodnji. Ta sklep je bil sprejet tudi med pravila. Zadruge sama pa se spremeni v gospodarsko-podporno zadruge in bo v smislu pravil lahko ustanavljala mesnice, trgovine, dobrotne kuhinje. Sploh bo zadruge posvečala več pozornosti v vsakem oziru skrb.

Z občnega zbora je bila poslana Nj. Veličanstvu in kmetijskemu ministristvu prošnja, da: 1. se cena agrarne zemlje zniža; 2. da se pri ambulantnih komisijah ljudstvu da prilika, da svoje tožbe pove, in 3. da se gozdovi kneza Eszterhazyja razdelijo med ljudstvo Slovenske krajine.

Mirno lahko rečemo, da je Agrarna zadruge največja gospodarsko-socialna ustanova v Slovenski krajini. Mnogo je storila za lajšanje bede in če se ji posreči, da v polni meri izvrši svoj nalog, bo ravno ona tista, ki bo rešila revne sloje gospodarskega poloma. V vsemu delu ji želimo veliko uspeha, g. predsedniku pa veliko odločnosti, da bo mogel svoje veliko delo, ki ga vodi kljub hudim sovražnikom že izza prevrata sem, dokončati.

Pereče vprašanje vajencev

Socijalno politična revija »Radniška zaštita« objavlja v letošnji julijski številki zanimiv članek o vajeniškem vprašanju.

Iz članka, čigar avtor je dr. Miroslav B. Schlesinger, posnemamo sledeče:

Vajeniško vprašanje spada pri nas v skupino nerešenih socijalnih problemov, kljub temu, da obsega skrb za več tisoč mladih ljudi. Izčrpno je obdelal to vprašanje prof. Slabović v knjigi »Naučniško (segrsko) pravo«. V istini imamo zelo lepe zakonite odredbe o zaščiti delavcev kakor tudi posebno o zaščiti mladoletnih delavcev. Ti zakonski predpisi pa se v praksi ne izvajajo.

Razne statistike in poročila so dokazale, da kljub vsem lepim zakonskim predpisom vajenci 1. delajo čez zakonito določeni čas. (Tako n. pr. je ugotovil zagrebški mestni šolski zdravnik dr. Čebulič, da dela v Zagrebu 14% vseh vajencev po 12 ur, 13,3% po 16 ur, 5,1% pa celo po 18 ur na dan. Tako je v mestu, na deželi je pa seveda še slabše.) 2. Stanujejo vajenci v nehygijskih prostorih in v življenjskih prilikah, ki so kvarne njihovega telesnega razvoja. 3. Vajenci nimajo niti proste nedelje, ker morajo posečati dopolne šole. 4. Oni nimajo vsakoletnih počitnic. 5. Njihova izobrazba mora ostati negativna, kajti šolski zdravnik trdi, da morajo preveč delati, tako, da se vsled utrujenosti ne morejo učiti.

Dr. Miroslav Schlesinger je mnenja, da naj bi ustanovile sprito omejitveni razmer naše delavske zbornice po avstrijskem vzgledu »Stanice za zaščito vajencev«. To bi se dalo izvesti na podlagi § 37. zak. o zaščiti delavcev z dne 14. junija 1932,

po katerem spada zaščita mladoletnih oseb v kompetenco delavskih zbornic.

Z novim zakonom o delu je podana možnost, da se delodajalci prisilijo, da nudijo vajencem hygijsna stanovanja. Kjer je pa to nemogoče, bi se morali zgraditi vajeniški domovi. Privatna iniciativa je storila v tem že mnogo. Ustanavljanje takih domov predpisuje sicer novi zakon o delu prisilnim strokovnim trgovskim in obrtnim organizacijam, vendar pa bo ostalo to le na papirju, če delavske zbornice in mestne občine ne bodo vzele iniciative v svoje roke.

Mesto ob nedeljah naj bi obiskovali vajenci šole ob delavskih.

Vsakoletne počitnice so potrebne vajencu v interesu njegovega zdravja in uspešnega telesnega razvoja. Teh počitnic naš novi zakon o delu baš za vajence ne pozna, čemur se je čuditi, ko so vendar druge napredne države te počitnice že zdavnaj uvedle.

Socijalna skrb za vajence bi se dala tudi pri nas izvajati na sličen način kot drugod s skromnimi sredstvi, samo da bi bilo dovolj dobre volje in razumevanja za to važno vprašanje.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

io:odd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Današnji evangelij je zaključek poročila o Jezusovem slovesnem prihodu v Jeruzalem (Luka 19, 41-47).

»Takrat, ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je zagledal mesto, se je zjokal nad njim in rekel: O, da bi bilo spoznalo tudi ti esaj na ta svoj dan, kaj ti je v mir! Tako pa je skrito pred teojimi očmi. Zakaj prišli bodo dnevi nad te, ko te bodo troji sovražniki obdali z nasipom in te oblegali ter stiskali od obeh strani: in v tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja. In slopišči v tempelj je začel izgonjati tiste, ki so tam prodajali in kupovali... In učil je vsak dan v templju.«

Jezusovo javno delovanje se je že nagibalo h koncu. Tri leta je živel med njimi: ljubezen je nosil in ljubezen iskal. Včasih so bili tisoči z njim, včasih nikogar. Vse je valovalo okrog njega: ljudstvo, ljubezen, nardušenje, slava... Ljudstvo je nestalno, res kakor val; požene se in izjine.

Bilo je že včasih, ko so hoteli imeti Kristusa za kralja. A tri leta so minila, in Jezus je bil med njimi kakor prvi dan. Zadnja — četna — nedelja je bila spet dan zmagovalstva. Ljudstvo je bilo nardušeno do skrajnosti, vriskalo je in pelo in razgrinjalo preproge na pot in metalo zelenje in cvečje: vse Jezusu. »Blagoslovljen kralj! Blagoslovljen kralj!« Jezus je začel: vse je vpilo okrog njega, kakor da bi epili tudi kamni, zidovi in stebri. Jezus je imel moč, Zakaj se ni dvignil nad njimi, da bi ostal njih kralj v prestolu nardušanja in ljubezni?

Prišli so na pobočje Olske gore. Razmaknile so se oljke, zagledali so mesto, vse v soncu in sijaju. Tisto mesto, ki ga je Gospod vzljubil z vso dušo domačina; za katero se je boril bolj kot za vsako drugo. Ki bi mu lahko postalo prestol in vstajenje in slava...

Jezus pa je omahnil ob drevo in jokal, jokal. Videl je do dna, videl je ljudem v duše: bile so brez velike in dobre ljubezni. Brez vdane in hvaležne, brez usmiljene in čiste ljubezni. Brez nebeskega ognja, brez božjega sijaja. Videl je čisto jasno. Namesto prestola so bile duše mrzle in prazne in odprte, da mu bodo skoraj grob. Jeruzalem, Jeruzalem.

Nekaj strašnega je v tem: Bog joku. Kako je bridko, če joku mati, če joku oče! A če joku Bog? Mesto, nad katerim je jokel takrat med krikom nardušene množice, se je porušilo. Ni ostal ne kamen na kamnu, kakor ne ostane solza na solzi. A to je bilo že davno, davno, tako da včasih pozabljamo, da je bilo res.

Pozabljamo in smo stokrat slabši kakor Jeruzalem. In ljubezni, ljubezni imamo še manj kot oni takrat! Strašno bo, kadar bo Bog jokel nad nami. Čeprav mu poje množica, morda pa je Jezus že omahnil in joku... Tako strašno je pri nas na svetu, kakor da bi se že rušil.

Jubilej gasilnega društva v Gornji Radgoni

Danes praznujejo gornjeradgonski gasilci 50-letnico obstoja društva. Grof Wurmbrand, takratni lastnik gornjeradgonskega gradu, je dal pobudo za ustanovitev društva. Ustanovni občni zbor se je vršil dne 8. septembra 1882 ter je bil za prvega načelnika izvoljen grof Wurmbrand sam. Zanimivo je, da je že davno pred ustanovitvijo gasilnega društva obstojala v Gornji Radgoni nekaka požarna straža, ki je bila s pomočjo okrajnega odbora ustanovljena že l. 1857. Ta požarna straža je imela svojo brigadno in skladišče za gasilsko orodje. Zgodovina našega društva torej ne sega samo 50, ampak 75 let nazaj!

Kmalu po ustanovitvi, že leta 1886, si je društvo nabavilo novo, za takratne razmere moderno brigadno, leta 1914 pa si je zgradilo nov gasilni dom.

Po vojni, ko je Mura postala državna meja, je prišlo društvo popolnoma v slovenske roke ter se reorganiziralo, pri čemur ima največji zaslug sedanjí »odstara« Jug. gasilske zveze tovariš Vengust, ki je bil takrat v Gornji Radgoni pošt. uradnik.

Leta 1928 si je društvo nabavilo avto in novo

»Čisto in dišeče je - perilo!« - ker je vedno oprano z Gazelo!

TERPENTINOVNO - MILO

GAZELA

pere res lepa belo

motorno brigadno, s katero je že opetovano uspešno stopilo v akcijo. Letos meseca marca je bila izvoljena nova uprava društva, ki je zelo agilna in dela intenzivno na izpopolnitvi društva. Število članov je v tem letu poskočilo od 18 na 68 ter je sedaj to društvo eno najmočnejših daleč naokrog.

Pedesetletnico bo društvo slovesno proslavilo danes in sicer dopoldne s sv. mašo in gasilskim zborovanjem na gradu, popoldne pa z gasilsko vajo, pri kateri bodo sodelovali kar tri motorne brigadne. Po gasilski vaji bo v grajskem dvorcu ljudska veselica s prav bogatim sporedom. Proslava obeta biti veličastna, prijavljenih je že nad 200 gasilcev iz raznih krajev Slovenskih gor, Murskega polja in Slovenske Krajine! Vrle gasilce iskreno pozdravljamo!

Ponikva ob juž. žel.

Že ponovno sem slišal iz ust duhovnih gospodov: Kadar fízol cvete, sme duhovnik na potovanje, češ, takrat ni bolnikov, ni mrlicev. Pri nas pa ima letos ravno v tem času, smrt svojo bogato žetev: hoče pač nadomestiti, kar nam je prizanesla pozimi. V teku zadnjih 14 dni smo imeli kar 7 mrlicev.

Tragični so zlasti trije slučaji. Dne 8. julija je umrla ljubka triletna deklica, Justina Spolenak. V hosti se je igrala z otroki. Naenkrat je začutila pekočo bolečino v nogi. Domov prišla ni znala drugega povedati kot »nekaj me je picilo«. Noga je začela otekati, starši so jo peljali k zdravniku, ki je ugotovil zastrupljenje krvi. Pomoči ni bilo!

Isti dan se je ponesrečil samski pomožni progovni čuvaj, Martin Zatler, star 31 let. Ob pol 3 zjutraj ga je pri izvrševanju službe na železniškem tiru v Grobelnem, zgrabil stroj brzovlaka in mu prizadljal smrtonosne poškodbe: prelom lobanjskih kosti in levega nadlaktiča. Umrl je pri prči za notranjo izkrvavitvijo. Pokopali smo ga 10. julija ob veliki udeležbi in splošni žalosti.

Dva dni zatem nas je zapustila blaga kmet-ska gosposinja, Antonija Vrečko, mati dveh onemoglih otročičev, stara komaj 28 let. Umrla je kot žrtev materinskega poklica. Po lahkem in srečnem porodu jo je nenadoma napadla silna mrzlica. Pojavili so se znaki krvnega vnetja. Pomagati se ni dalo. Po silnem trpljenju je izdihnila, popolnoma vdana v nerazumljive sklepe božje. Tudi njo smo pokopali ob veliki udeležbi in z mnogimi solzami.

Pri obeh zadnjih pogrebih je spregovoril g. župnik nekaj poslovnih besed, ki so nam segle v srce in nas potolažile. Bog nas čuvaj enakih pretresljivih smrtnih slučajev!

Blagoslovitev novega gasilskega doma v Kresnicah

Prejšnjo nedeljo smo imeli v Kresnicah lepo slovesnost otvoritve in blagoslovitve novega ličnega gasilskega doma, ki stoji ob vznožju prijaznega grička pod farno cerkvijo. Ob tej priliki je priredila tudi litijska gasilska župa pod vodstvom župnega načelnika g. Lajovic svoj zlet v Kresnice, kar je še posebno poudarilo to, za naš kraj izredno slovesnost. Udeležba gostov iz drugih krajev je bila prav lepa, zlasti gasilcev v kroju je došlo mnogo. Po sprejemu gostov na postaji ob 1 popoldne, so odkorakali gasilci z litijske gasilske godbo in praporci gasilskih društev iz Litije, Smartnega in Zagorja na čelu v farno cerkev k popoldanskemu cerkvenemu opravilu, kjer se je po slovesnih litijah in kratkem primernem nagovoru domačega župnika g. Dolinarja o človekoljubnem delu gasilcev, odpele še zahvalna pesem.

Nato se je razvil sprevod k gasilskemu domu,

kjer sta goste pozdravila poveljnik domačih gasilcev, ki se je obenem zahvalil vsem, ki so z delom ali darili prispevali za novi dom, v imenu občine pa župan g. Kos. Obred blagoslovitve, pri katerem so kumovali g. Kovič Ivan z go. soprogo, g. Kovič Franc in g. Taurar, je opravil domači g. župnik, ki je nato po odsviranju drž. himne v kratkem govoru razložil pomen tega obreda. Župni načelnik g. Lajovic je v lepem govoru čestital domačemu društvu in orisal razvoj litijske gasilske župe. Po tej slovesnosti se je vršila pri gasilskem domu lepa vrtna veselica.

Požrtvovalnosti domačih gasilcev in agilnemu odboru gasilnega društva pod načelstvom g. Jakoša Valentina, kakor tudi vsem drugim darovalcem se moramo zahvaliti, da smo dobili tako lepo novo stavbo.

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 17. julija: (9. pobinkostna nedelja): Ales, spoznavalec: Marcelina, devica. — Ščit ob 22.05. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Ponedeljek, 18. julija: Friderik (Miroslav), kof, mučenec.

Osebnosti

— **Nova maša.** Danes daruje v Sodražici novo sv. mašo g. France Campa, sin ugledne in odlične hiše iz Zapotoka. Vsa fara se veseli in čisti g. novomašniku, ko je dosegel vzvišeni poklic. Nad vse prisrčno je sprejela g. novomašnika posebno domača vasa in pokazala, kako spoštuje v njem ne le zelo priljubljenega domačina, ampak v prvi vrsti duhovnika Kristusovega, delivca božjih skrivnosti.

— **Promocija.** Te dni se je vrnil iz Rima gosp. Jerko Gržinič, kjer je promoviral za doktorja bogoslovja. Mlademu gospodu doktorju, velikemu mladinojuba iskreno čestitam.

— **Poročilo.** V Ormožu bo danes poroka g. Mirka Roša, sodnika iz Maribora in gđe. Milene Pečeve iz Ormoža. Ženin in nevesta sta iz uglednih narodnozavestnih rodbin. Poročal bo nevestin sorodnik mariborski kanonik g. dr. Fran Cukala. Obilo sreče!

— **Iz vojske službe.** Po službeni potrebi so odrejeni na službo v generalni štab poveljstva drinske divizijske oblasti peh. kap. I. razr. Milan Vidic; za voj. referenta pri okr. glavarstvu v Foči voj. pisar I. razr. Franjo Med; za vodnika čete za maskiranje I. pionirskega polka inž. podporočnik Ivan Ramšak; na službo v poveljstvo mariborskega voj. okrožja konjeniški poročnik Nikolaj Sulin; na službo k vrhovnemu voj. sodišču sodni kap. I. razr. Mirko Mavrič; na službo v sodni oddelek poveljstva mornarice sodni poročnik Danilo Orel; na službo pri voj. državnem pravdnstvu bosanskega div. voj. sodišča sodni kap. I. razr. Dragotin Pobučaj; na službo pri referentu sodstva poveljstva dravske div. oblasti sodni kap. II. razr. Dušan Stefanovič; na službo v poveljstvo pomorskega arzenala sodni poročnik Vinko Herenda; na službo k upravi zavoda za izdelovanje voj. opreme — za pravne posle — sodni kap. I. razr. Ivan Markovič; na službo pri voj. drž. pravdnstvu Dragotin Varl; na službo v štab poveljstva zetske div. oblasti uradni četirte položajne skupine Andrej Nartnik; na službo k »arajevski garnizijski upravi uradni druge kat. I. skupine Ignac Marinčič; na službo v generalni štab III. armijske oblasti peh. polkovnik Josip Horvat; za vršila dolžnosti poveljstva 2 čete 15. pešpolka peh. poročnik Radoslav Marušič; za poveljnika I. čete 15. pešpolka peh. kap. II. razr. Milan Ribelj; za vršila dolžnosti poveljnika 14. čete 40. pešpolka peh. poročnik Ivan Srakal; za vršila dolžnosti poveljnika 11. čete 41. pešpolka peh. poročnik Karel Stenard; na službo v poveljstvo ljubljanskega voj. okrožja peh. poročnik Novica Marovič; na službo v poveljstvo celinjskega voj. okrožja peh. kap. I. razr. Milko Časar; na službo v poveljstvo celinjskega voj. okrožja peh. podporočnik Aleksander Stojanovič.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Zaloge: **Julij Klein.** Ljubljana, Wolfova 4

Ostale vesti

— **Na taborenje!** Kakor vsi kaže, bo mesec avgust lep in tople. Zato ni čudno, da je za kolonijo Boreev in Stražark v zadnjem času tako veliko zanimanje. Izposlovali smo četirinsko vozniko za vse udeležence do 16. leta starosti. Tudi za dobavo živca je vse preskrbljeno. Za prijavo je zadnji čas, ker ni gotovo, da bomo mogli upoštevati prijave v zadnjem trenutku. Odhod v nedeljo dne 31. t. m. z drugim jutranjim gorenjskim vlakom. Tisti, ki še niso plačali zadnjega obroka, naj pohite, ako hočejo imeti ugodnost popusta. — Zveza Boreev in Stražark, Vrhovni stan, Ljubljana, Delavska zbornica (prej v Posavskega ulici 9).

— **V službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine št. 56 od 16. t. m. je objavljena »Uredba za izvrševanje zakona o zaščiti kmetov« dalje »Norme o kamnu za tlak«, »Norme za preizkušanje kamna«, »Predpisi za stabilnost zidanih visokih dimnikov«, »Izpremembe in dopolnitve pravilnika o pogodbenih državnih postah« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932«.

— **Sprejem gluhih otrok.** V gluhih otrocih v Ljubljani se sprejemajo za šolsko leto 1932-33 vnovič gluhi otroci na prošnjo staršev ali njih namestnikov. Prošnje v smislu razpisa v Službenem listu z dne 11. junija t. l. je treba vložiti pri ravnateljstvu do 31. t. m.

— **Nesreče na deželi.** Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela več ponesrečenec. Na Dovjem je na stavbi nekdo sunil 34 letnega delavca Valentin Klemenca po nesreči z drogom v levo oko in ga ranil. — Na cesti je padel s kolesa 38 letni kovaški mojster Leopold Uršič iz Luč pri Višnji gori. Zlomil si je levo roko. — Desno roko si je zlomila, ko je padla z voza, 28 letna delavka Roza Zirovnik iz Zupar pri Št. Vidu. — Doma je padel in si zlomil levo nogo kotlar Ivan Jukan iz Škofje Loke. — V Ribnem pod Kumom si je pri delu zlomil levo roko 45 letni delavec Lovro Strniša. — Cirkularna je odletela na Putrhu pri Trzinu v žagarja Martina Stancerja, uslužbenega pri Borna. Stancer je ranjen na trebuhu in ima notranje poškodbe. — V gozdu je padel, ko se je spodtaknil ob korenino železniški čuvaj Ivan Škerbec iz Dola pri Borovnici. Poškodovan si je obraz in si ranil levo oko.

Kakor so pozneje ugotovili, je neki Lovro T. zjutraj vdrl v stanovanje in napadel Nestorovičevu mater. — **Nehvaležni sin.** V Stenjevci pri Zagrebu se je predvčerajšnjim pripetil žalosten dogodek. Ivan Mibič, sin gostilničarja na Stenjevci, se je skregal s svojo materjo, ker mu ni hotela dati denarja. Pri tem se je Ivan tako razjezil, da je pograbil puško in jo naperil na mater. Nesrečna žena je kriknila od strahu, ker je vedela, da je puška nabasana. Njen krik so začuli sosede, ki so prihiteli na pomoč in poskusili razorožiti sina. Ta pa se jim je iztrgal in oddal strel, ki ni pogodil matere, ampak dočkal Stjepana Domitrovič v lice. Rana k sreči ni nevarna. Sina so prijeli orožniki.

D * J Ledeno kavo DAM

— **Akademski poklic.** Te knjige se je prodalo v enem mesecu subskripcije (do 15. julija 1932) nad 800 izvodov. S tem se je dosegel rekorden uspeh, kakršnega je doživela pač še malo katera slovenska knjiga. Naj bo ta nenavaden uspeh v zadoščenje zlasti plemenitim dobrotnikom, ki so s svojimi prispevki omogočili, da je po vsebinski odlični delo sploh moglo iziti, in sicer po taki ceni, da je knjiga dostopna slehernemu, ki jo potrebuje. — Obenem sporočamo cenjenemu občinstvu, da se je s 15. julijem subskripcijski rok zaključil in stane knjiga odlej 40.— Din. Cena je za skoraj 400 strani obsegačo, elegantno v platno vezano knjigo še vedno izredno nizka. Knjiga se dobi še nadalje pri Slov. kat. akad. starešinstvu, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, od 2—4 pop. in pa po knjigarnah.

— **Zahvala.** Naši dijaki so se vrtnili v četrtke zvečer s taborenja pri Metliki. Taborili so na travniku g. Nemančiča. Ko smo jih čakali na postaji v Ljubljani, bi jih kmalu ne spoznali, tako so bili črni. Prav lepo se zahvaljujemo g. Nemančiču za uslugo, katero je napravil našim dijakom. Skrbel je zanje prav po očetovski. Vedno je skrbel, da so bili siti in da jim je bilo dobro. Posebej se moramo zahvaliti še gđe. hčerkam, ki so tako ljubezno stregle našim nekoliko razvajenim fantkom. Njihova hrana je bila izborna. Našim fantkom bo hiša g. Nemančiča ostala za vedno v spominu. Srčna hvala tudi č. g. p. Klemenčiču, da je preskrbel našim fantkom tako lepo taborenje. — Hvaležni starši.

— **Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu,** zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »**Franz-Josef**« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo upravnosestne uspehe, ki so se dosegli s »**Franz-Josef**« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »**Franz-Josef**« grenčica se dobi v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Ce je človek preveč radodaren.** Pred subotiskim civilnim sodiščem se je dne 17. julija zanimala razprava. Mladega veleposestnika Elemira Vojniča je tožil neki plačilni natak. Mlad posestnik je pred dvema mesecema »lumpalc« v gostilni »Obličje« 14 dni neprestano. Vsi oni, ki so v teh 14 dneh prišli v gostilno, so lahko jedli in pili na njegov račun, kolikor se jim je poljubilo. Ko se je Vojnič navelič »lumpancja«, mu je plačilni predložil račun, ki je znašal 40.000 Din, in sicer v obliki dveh menic, kateri je Vojnič podpisal. Ko sta pa menici dospeli, Vojnič ni hotel plačati. Sodišče je odločilo, da mora Vojnič plačati.

— **Sosede med seboj.** Duga Resa na Hrvaškem je te dni doživela dva krvava spopada med sosedi. Ze dalj časa sta živila v medsebojni mržnji soseda Niko Grgurič in Tomo Tuškan, največ radi tega, ker sta obenem tudi mejaša. Te dni sta se spela na polju in med prepričim je Niko vrget Tomu v glavo oster kamen ter mu tako razbil glavo, da so morali Toma prepeljati v bolnišnico. — **Kmeti Frketiča** pa je te dni počakal v zasedi njegov sosed Magličič. Ko je Frketič peljal skozi gozd drva, je naenkrat širlikrat zapored pošlo. Strel pa so zgrčili svoj cilj. En strel je streljal Frketičevega konja v čeljust. Konji so se streljali tako ustrašili, da so zdrveli po klanec navzdol, kar je Frketič rešilo.

— **»Bojevniki«**, glasilo Zveze bojevnikov, pri naša v 3. številki, ki je namenjena taboru na Brezjah, poziv vojakom iz svetovne vojne in njih svojcem, da se udeležijo zborovanja na Brezjah. Za uvodnikom sledi oster apel na vse bojevnike, naj delajo za svetovni mir in za ublažitev težkih današnjih razmer. Članek ima napis: Naj ne izpusti. Plečnikov načrt za vojni spomenik na ljubljanskem pokopališču popisuje Franc Bonač pod naslovom: Spominsko pokopališče bojevnikov na pokopališču pri Sv. Križu. Posebno pozornost vzbuja poročilo generala Maistra o popoldanskih dogodkih v Mariboru ob prevratu dne 1. novembra 1918. Franc Bonač nadaljuje z vtisi z obnega zborovanja invalidov v Mariboru dne 31. januarja 1932, p. dr. Stanko Alijanč pa s spomini prostovoljskega življenja na Solunski fronti. List objavlja dva lepa članka o Koroski: »Pred trinajstimi leti« in »Na naši zemlji tuji rod naj gost nam bo, a ne gospod«. Poročilo in popis pred vojno največjega slovenskega mesta Trsta je očitano v kratkem, jednatem sestavku: Trst — slovensko mesto. O trpljenju v ujetništvu bivšega 17. slovenskega pešpolka pripoveduje Ivan Rozina pod naslovom: Pot v robstvo. V članku »Razravana Evropa« se seznanjamo z mnogimi evropskimi dogodki, ki so zelo srečno podani in nad vse zanimivi. Zlasti ta članek bi moral brati vsak naš človek. Važnejše stvari o organizaciji bojevnikov so pod naslovom: Iz organizacije, pod »Razno« pa čitamo kratka poročila o oboroževanju, mirovni ideji in slovenskem narodnostnem pokretu. V listu so slike: Spominska plošča vojakov na Brezjah, Plečnikov načrt vojnega spomenika v Ljubljani, Trst, Beljak na Koroskem in Ravenca v Reziji med Beneškimi Slovenci. List zasluži radi pester vsebine in lepe zamisli, ki jo zastopa, da ga naroči in bere vsak Slovenec. Stane celoletno 10 Din in se naroča pri Zvezi bojevnikov, Ljubljana, Dunajska cesta 14.

KINO KODELJEVO Telefon 31-62

Danes ob 17 in pol 21
RIHARD TAUBER v opereti
ZEMlja SOLNCA.

Jutri ob pol 21 otvoritev letnega kina na prostem.
Predvajal se bo nemi ruski vefilm
NOČI BALALAJK.
Vstopnina: 8, 6, 5 in 4 Din; otroci 2 Din.

— **Arh. J. Mesar** in **arh. L. Spinčič**: Stanovanja, Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena v platno vezana 100 Din. Udobno stanovanje človeku mnogo pomaga k zadovoljstvu in sreči. Naša hiša in naše stanovanje ni lepo samo

tedaj, kadar mu je udobno prvi in glavni namen, marveč je mnogo lepše, kadar nam je udobno, domače, praktično. V stanovanju se zrcali naš značaj, naša osebnost, v stanovanju se kažejo naše napake in naše prednosti, tu nam ni mogoče prikriti ne naših napak, ne svojih vrlin. Knjiga bo nedvomno mnogo koristila ne samo tistim, ki si nameravajo postaviti lasten dom, ampak tudi tistim, ki že stanujejo v lastnem domu ali še celo pri tujih ljudeh.

Lutzevo peč so se pocenile!
Ing. Guzelj, Šiška, Telef. 3252

— **Zaplaž. Knjižica:** »Marijina božja pot Zaplaž na Dolenjskem« se dobi po 3 Din tudi v Krajčevi tisk. in prodajalni v Novem mestu. V Ljubljani pa v Jugoslov. knjigarni in v Ničmanovi prodajalni.

— **KARITAS.** Vsi, ki ste rojeni leta 1858, 1863, 1868, 1873, 1878, 1883, 1888, 1893, 1898, 1903, 1908, 1913, 1918 pristopite v »**KARITAS**« še v letu 1932. Če se namreč zavarujete leta 1933, boste zavarovani pri istem prispevku za znatno manjši znesek. Pojasnila: krajevni zastopniki, župni uradi in Vzajemna zavarovalnica, oddelek »**KARITAS**«, Ljubljana.

— **Revmatik** se bodo počutili mnogo bolje, če bodo uporabljali Sisačko mineralno vodo in Sisačko jedno kopol.

I. vseslovanski kongres narodnih noš v Ljubljani

Odbor za vseslovanski kongres narodnih noš je te dni razposlal vabila na vse podeželske občine in na vsa prosvetna in kulturna društva, da po svojih močeh organizirajo v okraju in okviru svojega društva skupine narodnih noš, ki bi se udeležile kongresa v Ljubljani. Odbor naproša vsa društva in županstva, kjer imajo narodne noše, da imenujejo svojega poverjenika, ki bi prevzel organizacijo in vodstvo nad posameznimi skupinami. Kongresni odbor bo razposlal vsem občinam in poverjenikom letake ter vsa potrebna navodila in informacije.

Pripominjamo, da je izven naše ožje domovine veliko zanimanje in je pričakovati jako močne udeležbe iz bratske Hrvatske poleg drugih naših pokrajin. Prav častne udeležbe je pa pričakovati iz Čehoslovake s pestrimi nošami. Če bi kako društvo pomotoma ne dobilo vabila, naj blagovoljno reklamirajo pri odboru in javiti svoje sodelovanje. Ker je med našimi ljubitelji narodnih noš mnogo posameznikov, ki nimajo stika s kakim društvom, naprošamo iste, naj javijo sami svoje udeležbo na kongres. Zato prosimo, naj se nemudoma javijo poverjeniki in posamezniki, da jim more poslati kongresni odbor potrebne legitimacije za vozno ugodnost po železnici.

Posebno pa vabimo vse tiste dame in gospode, ki se nameravajo udeležiti izleta na Jadransko morje, da jim prej pošljejo svoje prijave, katere zbira odbor do 2. avgusta.

Spored kongresa.

V soboto 3. septembra t. l. ob 12 otvoritev in pozdrav gostov kongresa na vrtu restavracije »Zvezda«. Potem obed, popoldan ogled mesta. Ob pol 20 razsvetljava mesta Ljubljane, bakljada po mestu, nato ob pol 21 koncert na Kongresnem trgu in vžiganje raket.

V nedeljo 4. septembra ob 6 budnica po mestu, ob 9 na Kongresnem trgu sv. maša, nato zborovanje in sprevod narodnih noš po mestu. Popoldan ob 15 revija narodnih noš na ljubljanskem velesejmu.

Iz slona je postala muha

V Gori se je vršil 15. t. m. proces proti Štefanu Lebanu, Ivanu Grbeu in Ivanu Kendi iz Volč. Obtoženci so, kakor smo že včeraj poročali, imeli spravljene več kvintalov dinamita in drugih eksplozivnih snovi, katere so na vse strani prodajali. Zadnje čase so jih pri tem zasledili karabinerji, ki so mislili, da so prišli na sled ljudem, ki so oskrbovali razne ljudi in organizacije v Italiji, katere so vzpirjale atentate. Fašistični listi so celo stvar neizrečeno napihnili, češ da so prišli na sled veliki organizaciji, obstoječi seveda iz Slovencev, ki so zamisljali zločinske načrte proti državi, ali pa vsaj pri tej stvari pomagali in sodelovali.

Sodna razprava, na kateri je prisostvovalo veliko publike, je dokazala, da gre za eksplozivne snovi, ki jih je zapustila na Tolminkem minila vojska in da so obtoženci te skrivne zaloge enostavno prodajali vsakomur, kdor jih je rabil. Saj se dinamit rabi v prvi vrsti za razstreljevanje pri cestnih in drugih stavbah. O kakšnih zločinskih namenih pa ni govora. Sodišče je obsodilo Lebana in Grbea na 9 mesecev zapor, ker so hranili in niso naznanili nevarnega materiala in ga brez dovoljenja prodajali. Kenda pa je bil sploh osvobojen.

Tržič

Visok gost biva te dni v objemu naših gora. V četrtki se je namreč pripeljal v spremstvu svojega tajnika č. dr. Stjepana, na letovanje k Sv. Ani, ekselencu dr. Anton Bauer, nadškof zagrebški. Biva v novootvorenem letovišču g. barona Friderika Borna, kjer bo visoki gost lahko užival lepoto naših gora in miren odih v svežem planinskem zraku. Novico o prihodu visokega gosta je zvedel Tržič šele v zadnjem trenutku in že je občinstvo na trgu pripravljalo sprejemni pozdrav — a avto je z visokim gostom že brzel proti Sv. Ani. Tam je visokega gosta pri cerkvi sv. Ane pozdravil v imenu župnije, domači gosp. župnik Anton Vovk. Če ne pride kaj posebnega vmes, ostane visoki gost v naši župniji do konca tega meseca.

Vse pride na dan, 29. avgusta 1930 je bilo pod Koštou v revirju barona Borna pri Sv. Ani najdeno okostje doračenega moškega, čigar identitete takrat ni bilo mogoče ugotoviti in so bili ostanki pokopani na tukajšnjem pokopališču. Tozadevno poizvedovanje pa je v zadnjem tednu doseglo uspeh in ugotovilo, da so bili to zemski ostanki Tomažiča Janeza, roj. 11. julija 1908 v Trzinu. Njegov oče Martin, je bil sivočrtni v Trzinu občinski sluga. V zvezi s to ugotovitvijo so tudi baže nekatere aratcije, ki so bile izvršene v zadnjih dneh v trziški okolici. A zadnji vzrok je saharin in meja.

— **Strelna.** Prijazna cerkev sv. Jurija, ponos Bistričanov in okras vsej trziški okolici bi preteklo soboto kmalu postala žrtev strele. Treščilo je očitno v streloval, odkoder je strela odskočila na zid in od tu v notranjost, razbila nekaj šip, na več mestih načela zid, na par mestih okrušila kamenit steber pri kapelici pred cerkvijo in šele v zakristiji šla v tla. K sreči ni ugnala, ker sicer bi bila vsaka pomoč izključena, zakaj v bližini ni vode, cerkva sama pa ni obokana, ampak ima znamenit starinski

— Svojim blagopokojnim boste postavili nagrobni spomenik, zato si ogledajte takoj trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik, skice in album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najsolidnejši dobavitelji spomenikov, kamnoseke-kiparski tvrdki **Franjo Kunovar**, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana. Telefon št. 27-87.

— **Legatov trgovski tečaj, Maribor.** Vpisovanje Slovenska ulica 7. Dijaki internat.

— **Franz-Josef grenčica** je izborna proti bolečinam v križu in hrbtu.

Naznanila

Sneberje — Zadobrova. V nedeljo, dne 31. julija popoldan ob 16 se bo pri nas vršil koncert ljubljanskega okrožja Pevske zveze pri tov. Avšiču. Po koncertu se bo vršila istotam vrtna veselica, ki bo gostom nudila, dobro postrežbo in izvrstno kapljico iz priznane kleti.

Prijateljnim dijakom! Dijaki iz Stične privedimo danes v dvorani kat. izobr. društva žaloigro: »Igra življenja« (Edv. Gregorin) — Naša igra je prav primerna za sedanji čas, ko svet premetava ubogo človeško lupino.

Ob 18 velika ljudska zabava in prikazanje narodnih prizorov na Kongresnem trgu.

V ponedeljek 5. septembra ob 9 odhod iz Ljubljane na Bled, poklonitev kraljevski dvojici. Popoldan ogled Bleda, ob 15 zakuska v blejskih restavracijah. Ob 16 povratek v Ljubljano.

Izlet na Jadransko morje.

Ponedeljek, dne 5. septembra: odhod iz Ljubljane s pospešenim vlakom 2. in 3. razreda ob 18 čez Karlovec na Sušak.

V torek, dne 6. septembra na rojstni dan prestolonaslednika Petra, ob 8 odhod s parnikom Aleksandrom ali Prestolonaslednikom po morju v Split. Na parobrodu bo celodnevni godbeni koncert, razne zabavne igre ter ob 9 zvečer bajna razveljavna na parobrodu in vžiganje raket. Na parobrodu zajutrek, kosilo in večerja. Prihod v Split ob 21.30, prevoz v hotel in prenočišče.

V sredo, dne 7. septembra: zajutrek dopoldan ogled mesta pod strokovnim vodstvom, izlet na Marjan in ogled zverinjaka, po kosilu izlet z avtobusi na Solin, v Splitu po povratku večerja in prenočišče. Isti večer ob 9 koncert na promenadi Splita.

V četrtek, dne 8. septembra: zajutrek, ob 9 izlet s parnikom v Trogir, ogled starega mesta, ob 11 povratek v Split. Ob 12 kosilo, ob 7 večerja, popoldan prosto ter izlet na kopališče. Isti dan ob 19 povratek s parobrodom ali brzovlakom proti Ljubljani.

Vožnja z vlakom ter parnikom in avtobusi na Sušak, Split, Trogir in Solin, celodnevna prehrana in prenočišče, velja skupno za vsakega udeleženca II. razreda Din 750, III. razreda Din 550.

Prijave sprejema pripravljalni odbor do 2. avg. 1932, lahko se pa plača v dveh obrokih. Izlet na morje prireja Pripravljalni odbor s pomočjo Zveze za tujski promet (Putnik). — Pripravljalni odbor vseslovanskega kongresa narodnih noš v Ljubljani.

lesen strop, ki bi ga bilo res škoda, če bi ga uničil požar. Hvala Bogu je nastala škoda malenkostna.

Nikdar ni dovolj pozornosti. V bolnišnico so morali odpeljati poldrugo leto starega Dovjakovega otroka, od Sv. Ane. Doma je našel steklenico lizola in si ga je privoščil, seveda ne s samomorilnim namenom.

Sprememba posesti. Zadrudni dom na Glavnem trgu je prešel v last g. Verdrija Janeza, posestnika in mesarja v Trzinu.

Vir pri Domžalah

Naše Prostovoljno gasilno društvo prosi prihodnjo nedeljo, dne 24. julija 10letnico svojega obstoja. V teh letih je društvo izredno napredovalo. Zgradiło si je mičen gasilski dom, nabavilo vse potrebno gasilno orodje in cevi in sedaj ob 10letnici je kupilo še motorno brizgalno, katere bo prihodnjo nedeljo blagoslovljena. Ves čas svojega obstoja gasilno društvo ni zamudilo nobenega požara v bližini, slo je pa na pomoč tudi v oddaljenejših krajih. Znano je, da so virski gasilci pri požarih vedno med prvimi, če ne prvi, na kraju nesreče. Zato zaslužijo, da se jih ob 10letnici spomnimo vsaj s tem, da se v obilnem številu udeležimo proslave. Spored proslave je sledeč: V soboto, 23. julija ob 21 bakljada in podoknica kumici gospe Stupicvi. V nedeljo, 24. julija ob 10 sv. maša za umrle člane v župni cerkvi v Dobu. Ob 11 popoldne sprejem gostov pred gasilnim domom. Ob pol dveh odhod k litanijam v župno cerkev v Dobu. Ob 3 blagoslovitev motorne brizgale in ustanovitve ženskega samaritanskega oddelka. Nato odhod na vrt gostiše g. Avseca, kjer se vrš velika vrtna veselica z bogatim srečelovom, pečenjem jaginet itd. Pri proslavi sodeluje znana domžalska godba pod vodstvom kapelnika gosp. Riedla. Prepričani smo, da bo občinstvo znalo ceniti požrtvovalnost virskih gasilcev in se bo v obilnem številu udeležilo proslave ter tako izrazilo svoje priznanje vrlim gasilec.

Slovenjgradec

Smrt pobira in ne izbira. V Starem trgu je umrl 16letni mladenič Ivan Ferarič, kmečki sin, ki je obetal še mnogo koristnega. Pred kratkim se je prehladil, zraven se je še vrezal v roko, narkar se je pridružil že zastrupljenje krvi in fant je moral v cvetu mladosti zapustiti to solzno dolino. Naj mu Bog usmileni sodnik.

Letoviščarji so že tu. Zadnje čase je opažati že precejšnji dotok letoviščarjev, ki so se nastanili po tukajšnjih hotelih in privatnih strankah, ne le samo v mestu, temveč tudi v okolici. Zadnji ponedeljek je prišla tudi skupina skavtine iz Ljubljane, 11 po številu, ki so večji del dijakine iz vseh tamkajšnjih zavodov. Te so si postavile svoje laboratorije, obstoječe iz 5 šotorov, v Legnu ob gozdu nad potokom Mislina, kjer se nahaja javno kopališče. Tu si kuhajo, se senčijo, solnčijo in kopajo ter prav prijetno imajo. Skavtine nameravajo taboriti tukaj 4 tedne, mogoče tudi dalj časa. V kratkem jih pride še več. Vsi letoviščarji pa kaj radi obiskujejo zadrudni mlekarino, kjer so dobro postreženi s prvotnimi mlečnimi izdelki, o katerih se vsakdo prav pohvalno izraža, da so izvrstni kakor nikjer drugod.

Dr. Zdenka Tomlinšek

Specialistka za kožne in spolne bolezni
Kozmetika

Ordinira sedaj

od 9. — 11. dop. in od 4. — 6. pop.

Ljubljana

Ciril-Metodova ulica št. 16/1.

(za gimnazije na Poljanah)

— **Hotel brani mater,** pa se je sam poškodoval. Iz Zagreba poročajo: V Zagorski ulici stanuje v nekom poslopju 20 letni dijak Milan Nestorovič in njegova mati. Predvčerajšnjim zjutraj ob 4 so Milana prebudili kliči na pomoč, ki so prihajali iz sosedne sobe, v kateri je spala mati. Brž je skočil pokonci, še ves omotičen od spanja. Ni pa videl, da so vrata v sosedno sobo zaprta. Zaletel se je vanje in pri tem ubil z roko šipo. Pri udarcu si je presekla na roki žilo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Maribor

Kozjak se odpira prometu

Doslej je tvorilo kozjaško pogorje svet zase. Zvezano z prometnimi žilami Dravske doline le po ozkih grapah, po katerih so se le s težavo prevlekli ozki vozički ter so služile največkrat le osebnemu prometu, je živelo to pogorje čisto svoje življenje, brez zveze in smisla za ostali svet. Pokrajine krijejo v sebi številna bogastva. Glavno je pač les in živinoreja, toda radi slabih prometnih zvez tudi za časa najboljše konjunktore nista prišla v poštev. Radi tega je bilo življenje v kozjaškem pogorju vedno patrijarhalno, v narodnostnem oziru pa se je nagibalo bolj proti severni strani, s katero so ga družile boljše prometne zveze.

Važnost zboljšanja prometnih zvez s kraji v kozjaškem pogorju je uvidel že bivši oblastni odbor. Mariborska oblast je zasnovala dve važni cesti zvezi. Prva naj bi spojovala Sv. Križ s Selnico ob Dravi, dočim bi druga vodila od Sv. Ožbalta tja v osrčje pogorja do Kaple. Prvi načrt je bil uresničen, druga pa se je pozneje zavzela banska uprava in pred leti se je cesta pričela graditi. Od starodavne dravske ceste, kateri so polagali temelje že Rimljani, je bil projektiran odcep nove zveze pri Sv. Ožboltu. V slikovitih in lepo položeno izpeljanih serpentinah je bila nato položena trasa skozi Jurčev dvor v

Cermeniški graben, od tu dalje preko Preti-Vraberjevega dvora na Kaplo. Prvi del ceste do Cermeniškega grabna je bil v preteklih dneh dokončan. Dne 31. julija, na nedeljo bo ta del ceste slovesno blagoslovljen ter izročen prometu. Ze ta cestna zveza bo pomenila pravi blagoslov za obširna področja. Ko nastopijo ugodnejše gospodarske razmere, se bo dokončala cela cestna proga do Kaple. S cesto bo potem celotno srednje kozjaško pogorje odprto prometu, kar se bo gotovo blagodejno obrazilo v vsakem oziru. Nepregledni gozdovi, ki so bili dosedaj radi oddaljenosti od prometnih zvez brez pomena, bodo pridobili v ceni. Odprla pa bo nova zveza te kraje tudi tujskemu prometu, s čemer se bo nudila prebivalstvu nova možnost dohodkov. Kot nalašč za tujski promet in zlasti za zimski sport ustvarjeni kraji so bili doslej le malokomu dobro znani. Upati je, da si bodo v bodoče pridobili oni slove, ki jim po vsej pravici gre. Kolikvega pomena bo zveza kozjaških področij z Dravsko dolino v narodnostnem pogledu, ni treba naglašati. Tudi strateški značaj in važnost ceste je zelo merodajen. Pričakovati je samo, da bo banska uprava našla potrebne sredstve ter omogočila zaključek tako lepo pričeti del na novi cestni zvezi.

PROGLAS POLICIJSKE UPRAVE

Od predstojništva mestne policije smo prejeli v objavo sledeči proglas:

Prebivalstvu mesta Maribora in okolice!
Od časa do časa se po mestu in okolici razširjajo razni alarmantni letaki, s katerimi se skuša zavesti prebivalstvo v zmotno presojo političnih in gospodarskih prilik v državi. Vsi ti pojavi imajo prozoren namen, ubiti v narodu vero in zaupanje v stalnost in trajnost današnjega stanja, izpodkopavati ugled državnih oblasti in škoditi našemu narodnemu gospodarstvu.

Vse te vesti, ki so ali docela neresnične, ali pa močno pretrane, izvirajo iz nam sovražno razpoloženega inozemstva in od onih naših notranjih sovražnikov, ki bi iz umetno ustvarjenega ljudskega nerazpoloženja hoteli izbiti politični kapital za svoje temne namene.

Težke prilike, katere preživlja današnji ves svet skoraj brez izjeme, nalagajo vsem dobro mislečim državljanom solidarno sodelovanje pri odklanjanju tegob današnje dobe in vpostavljanju normalnih življenjskih prilik. Čim intenzivnejše bo delo v označeni smeri, tem hitrejši in ugodnejši bodo rezultati. Vseled tega nam smatra vsak dober državljan za svojo dolžnost, da po svojih močeh nastopi proti vsem takim pojavom, ki v svojih končnih posledicah vodijo v politično in gospodarsko razsulo. Brez reda ne more biti blagostanja! Zato v borbo proti vsem in vsakomur, ki ruši temelje, kateri edini morejo jamčiti za notranji mir ter redni razvoj in napredek duhovnega in materialnega življenja.

Prebivalstvo se opozarja, da bo državna oblast uporabila vsa razpoložljiva zakonita sredstva v svrhu pobijanja take protidržavne in protinardne propagande. Vsakdo, ki razširja take letake ali njih vsebino ustmeno raznaša, kakor tudi oni, za katerega se ugotovi, da je vedel za avtorja, raznaševalca ali razširjevalca protidržavnih letakov, pa ni to prijavil državi, bo, v kolikor dejanje ne spada pod udar zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ali kazenskega zakona, najstrožje policijsko kaznovan.

Predstojništvo mestne policije.

Dr. Vilko Marin

zopet redno ordinira

od 10—12 ure in od 14—16 ure.

□ **Mestni podžupan Golouh** se je povrnil iz Belgrade, kjer je zainteresiral merodajne kroge za pridivite Mariborskega tedna. Dosegel je žužano vožnjo, ki bo za posetnike iz drugih krajev najbrž četrtniska.

□ **Smrt uglednega trgovca.** V petek je ugrabila smrt 52 letnega trgovca z usnjem na Koroski cesti 6, Hugona Starka. Blagopokojni je bil lastnik staroznane trgovine ter je dosegel šele starost 52 let. Bolehal je že dalj časa ter ga je sedaj smrt odredila trpljenja. Pogreb bo danes popoldne ob 5 iz kapele na mestno pokopališče. Naj počiva v miru, preostalih naše iskreno sožalje.

□ **Cestne gradnje v mariborski okolici.** Kakor izveemo, je banska uprava določila, da mora sreski odbor v Mariboru zgraditi novo cestno zvezo na hrib Hum, kjer se nahajajo debela ležišča dobrega kamna. Delo bo izvršil cestni odbor v lastni režiji. Občine v okolici Sv. Petra pri Mariboru morajo prispevati k zgradbi. Nova cesta bo dolga približno 2 km. S to zvezo se odpre velik kamnolom na višini nad Sv. Petrom, Sv. Marjeto in Sv. Barbaro. Ko bo kamnolom odprt, se bo nadaljevala zgradba ceste Sv. Peter—Ložane. Občani od Sv. Petra pa se z vnujo pripravljajo na zgradbo nove cestne zveze ob Dravi med Sv. Petrom in mostom pri Dupleku. Cesta bo tekla ves čas po ravnam ob Dravi. Zgradili jo bodo občani sami.

□ **Na naslov mestnega avtobusnega prometa.** Zopet se čujejo vesti, da namerava mestno avtobusno podjetje ustaviti promet na progi Glavni trg—Nova vas. Prebivalstvo južnih predmestij in podpohorskih naselij bi bilo s tem zelo prizadeto. Upati je, da bo avtobusno podjetje progo obdržalo v prometu vsaj toliko časa, dokler se ne podaljša proga 1. do konca mestne meje, kot je bilo svoječasno že v načrtu.

□ **Avtobusna postaja Mariborski otok.** Prejeli smo v objavo: Opozarja se občinstvo, da je avtobusna postaja pri odhodu z Mariborskega otoka le pri odstopu ceste na otok. Da bi se promet na tej progi čim hitreje razvijal, se naproša občinstvo, da pripravi drobšč in da pri vslopu v avtobus vsak posameznik sam predloži šoferju vozni listek v kontrolo, a ne eden za več oseb.

□ **Današnji športni dogodki.** V ospredju zanimanja so medklubske plavalne tekme na Mariborskem otoku, ki se vrše pred- in popoldan. Pri tekamah bodo sodelovali klubi Maraton, Primorje iz Ljubljane, GAK iz Gradača in SK Kamnik. — Prijatelji tenisa imajo kar dve prireditvi na izbero. Na igrišču ISSK Maribora se odigra dvomatch ISSK Maribor: SK Ptuj, na prostoru Rapida pa dvomatch SK Ilirija (Ljubljana): SK Rapid. Pričetek obojih tekem ob 9. Na Rapidovem nogometnem igrišču je ob 9 prvenstvena tekma mladini Rapid: Zvezničar: popoldan ob 15 pa igra na igrišču Maribora SK Voitsberg: SK Svoboda.

□ **Tržno vrvenje.** Včerajšnji trg je nudil zopet vsega v izobilju. Kot novost so se prvič pojavila letošnja jabolka. Cene so se držale v glavnem na isti višini, le nekaterim vrstam zelenjave so padle. Poljski pridelki in zelenjava: krompir 1.50 do 2, paradižniki 8—10, čebula 5, strošji fižol 8, česen 10, glavna solata 0.50—2, zelje 1.50—2, ku-

mare 0.50—3, paprika 0.75—1, šparglji 4—6, buče 2—4. Sadje: jabolka 12, letošnja 10, češnje 8, marelice 12—16, breskve 18, sveže fige 18, jagode 6 do 8, ringlo 6, ribizel 4, maline 8, bоровnice 2—3, Perutnina: piščanci 20—40 za par, kokoši, raca, gos 25—50. Živalska krma: seno 60—70, slama (letošnja 45—55).

□ **Poceni meso.** V torek, dne 10. t. m. od 7 naprej se bo na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnic prodalo 400 kg svinjskega mesa po 8 Din in sicer na osebo do 2 kg.

□ **Počitniško poslovanje knjigarn in papirnic.** Mariborske knjigarn in papirnice so se zedinile, da bodo za časa šolskih počitnic od 18. t. m. do 26. avgusta poslovale od 7.45 do 12.30 ter od 15 do 19. Izvzete so sobote in Mariborski teden od 6. do 15. avgusta.

□ **Upisovanje v enoletni trgovski tečaj.** Slovenskega trgovskega društva v Mariboru je dneвно od pol 10 do 10 na državni trgovski akademiji. Sprejemajo se tudi pisemne prijave.

□ **Kolporterji za razprodajo našega lista** se iščejo; povprašati v upravi na Koroski cesti 1.

□ **Nočno lekarniško službo** ima prihodnji teden od 23. t. m. Vidmarjeva lekarna pri Arehu na Glavnem trgu.

□ **Posestno gibanje.** Alojz Kuhar, trgovec v Krčevini pri Mariboru, je kupil hišo z vrtom v Kettejevi ulici 3 od Mariborskega kreditnega zavoda za 400.000 Din. — Magdalena Gec je kupila parcelo in hišico v magdalenskem predmestju od Ane Toplak, soproge krojaškega mojstra v Orožnovi ulici 10.

□ **Dr. Klara Kukovec** zopet ordinira. Krekova ulica 18, predpolndne od 9 do 11, popoldne od 2 do 4.

□ **Potrjene poravnave.** Okrožno sodišče je sprejelo poravnavo Sladkoroške tovarne lepence in papirja d. z. o. z. v Mariboru, o čemer smo pred dnevi že poročali. Za poravnalnega sodnika je imenovan dr. Kovča, za upravitelja pa odvetnik dr. Kupnik. Terjatve je prijaviti do 20., poravnalni narok se vrši 25. avgusta. Tovarna ponuja 40% kvoto, plačljivo tekom enega leta po sprejetju poravnave. V poravnavi se nadalje nahaja Konrad Podlipnik, trgovec pri Sv. Barbari v Slov. gradci. Terjatve je prijaviti do 27. avgusta, poravnalni narok je dne 1. septembra t. l. Ponuja 40%, plačljivih v 4 enakih zaporednih obrokih.

□ **Stevilne dražbe nepremičnin.** Pri mariborskem sodišču se bodo vršile sledeče dražbe nepremičnin: 3. avgusta: zem. knjiga Grajski marof vl. št. 92. Cenilna vrednost 600.889.23 Din, najmanjši ponudek 330.044.62 Din. — Dne 12. avgusta: zem. knjiga Sv. Magdalena-Maribor, polovica vl. št. 790. Cenilna vrednost 64.702.55 Din, najmanjši ponudek 43.135 Din. — Dne 26. avgusta: zem. knjiga Rače, vl. št. 101. Cenilna vrednost 117.555 Din, najmanjši ponudek 58.833.32 Din. — Dne 5. septembra: zem. knjiga Zgor. Radvanje 1. del, vl. št. 17, 63, 64, 97, 117, 153. Cenilna vrednost 511.449.50 Din, najmanjši ponudek 360.967.25 Din.

□ **Burna aretacija nočnih pevcev.** Na travniku med Dankovo in Stritarjevo ulico se je že nekaj dni shajala v nočnih urah večja družba ter na vse grlo prepevala. Nadležni pevcu so primorali v bližini stanujoče stranke, da so se prižile radi kavlite nočnega mira. V petek ponoči je službojuči stražnik našel na travniku skupino moških in žensk, ki so preko polnoči prepevali ob spremljavi kitare. Ker ni pomagalo svarilo ničesar, je stražnik aretirar najprej samo možakarja s kitaro, kar pa je spravilo celo družbo na noge, da je navalila na policista. Le z grožnjo s samokresom se jih je stražnik otrekel. Ko je vodil svojega jetnika na stražnico, so ga napadali zopet pričakali v temi. — S strelji v zrak se je obranil napada ter s pomočjo tovarišev, ki so na strele prihiteli, aretirar 7 junakov. Spravili so jih preko noči v keho.

□ **Energični oči.** V petek popoldne je pripehjal na policijsko stražnico na Frankopanski cesti neki možakar svojega mladoletnega sina ter ga izročil stražnikom. Oče je doznal, da si je sin prisvojil manjšo vsoto denarja, pa ga je kratkoma sam aretirar ter oddal policiji, da ga kaznuje.

□ **S pepelom se obžgal.** Iz Ruš so prepeljali v mariborsko bolnišnico 6 letnega sinčka mizarskega mojstra Robiča, ki se je hudo obžgal na nogah. Bosopet je padel v vroč pepel ter zadobil boleče opekline.

Celje

□ **Poziv kmetovalcem.** V svrhu ugotovitve zadolženosti kmetovalcev se isti opziviljavo, da se javijo tekom prihodnjega tedna (od 18. do 23. jul.) med dopoldanskimi uradnimi urami (od 8 do 12) v pisarni občinskega urada na Bregu. — Občinski urad Celje - okolica.

□ **Združenje trgovcev za kraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelsah v Celju** (prej okrajni gremij trgovcev) opozarja vse člane, da so vsi sklepi, s katerimi naslanjejo pravice in obveznosti za vse člane združenja in ki so bili sprejeti na glavni skupščini dne 12. t. m. razgrnjeni v pisarni združenja v Celju, Kocenova ulica 2-1, in sicer do vključno 30. t. m. Zoper sklepe skupščine se smejo po § 379. novega obrtnega zakona v 15 dneh na Zbornico pritožiti samo oni člani, ki so bili na zborovanju prisotni.

□ **Gasilska tombola Gasilnega društva v Gaberju** se bo vršila danes, v nedeljo, 17. t. m. popoldne. Z ozirom na lepe in izredno številne dobrotke (1. tombola 2000 Din, 2. tombola 1000 Din itd.) se pričakuje velika udeležba občinstva.

□ **Smrtna kosa.** Za zastupljenjem krvi je umrl v petek 15. t. m. v javni bolnišnici sin dni-

Učite se pravilno solnčiti

z NIVEA-CREMO ali OLJEM

To se pravi, nikdar ne solnčite mokrega telesa in vedno poorej telo nadrgnite. S tem zmanjšate nevarnost bolečine povzročajoče solnčarice, obenem pa dobite lepo zagorelo kožo, — tudi pri oblačnem vremenu. Nivea-Creme in Nivea-olje sta nenadomestljivi. Na celem svetu se ne dobi nobene druge kreme in mila, ki bi vsebovala eucerit, na katerem temelji edinstveni učinek.

Nivea-Creme: Din 5.— do 22.—.
Nivea-olje: Din 25.— in 35.—.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor

Herfort Joža:

Zlatogrli ropar

Nočilo se je. V globoki dolini je še žgoela tašča, v temnih smrekah je golob še parkrat zagruhl in vtaknil glavo pod peroti. Nad prostranimi, mrklimi jelovimi gozdovi je zavladal nočni mir. Tam, kjer so zasajane v stoletni sen stale mogočne jelke, je nočeval jereb. Stisnil se je k deblu in je bil samo kepa perja. Visoko nad njim je nekoč domovala veverica in je bilo tam sedaj samo kup dražja, napol preperelaga in malo mahu.

Na sosednji smreki se je temna senca neslišno zganila, hušnila proti veveričjemu gnezdu in se prithotapila do spegega jereba. Kratek, prožen skok in jerebovi perotki sta zatrepetali v smrtne obujemu temnega morica.

Z mrtvim jerebom v gobčku se je ropar povzpel za vejo višje, kjer so ga že dosegli žarki pravkar vzlazega meseca. V očeh mu je trepetal temni moriški soj, glava mu je bila skoro trioglasta, prožno, za dobro lakot dolgo telo pa je bilo odeto v krasen, temnorjav kožuh. Rep je bil dolg, kosat, grlo pa se mu je odražalo v zlatorumeni barvi. Ropar je bil — kuna zlatica.

Povečevala je jereba, pa ji še ni bilo dovolj. Na križišču z iglami nastalih gozdnih poti je presenetila v spanju drozga, nato se pa še dolgo potikala po gozdu, živahna in urna, vendar ni njenim očem ušla kljub temi najmanjša stvar. Ko si je natrpla trehob do sitega, si je poiskala staro veveričje gnezdo in tam čakala prihodnje noči.

Vse leto je ropala, nikdar ji ni bilo dovolj. Presenetila je v spanju sedaj jereba ali goloba, pa tudi šoje in druge manjše ptice niso bile nikdar varne pred rumenogrlu roparico. Podnevi je ali preždelo po veveričjih gnezdih ali v dračju, kjer je dremaje čakala svoje temne zaveznice — noči.

Pa jo je staknil v kupu hoste pes in jo pričel glasno goniti. Šinila je na drevo, njen zasledovalec pa jo je besno obljajal od spodaj. S prvega drevesa je hitela na drugo in se tako umikala pred zasledovalcem v vedno neprodrenejšo goščo. Prišla je do veveričjega gnezda, iz njega je planila veverica v blaznem skoku, kuna pa se je potuhnila v toplo gnezdo. Pes je zasledoval veverico, ko pa je prišel za njim lovec, ga je ostro posvaril in poklical k sebi. Psov lovci nimajo zato, da bi jim gonili in iskali veverice...

Leto je obnovilo svoj tek, prišel je rožni maj. Kuna si je poiskala drozga in kmalu je v starem veveričjem gnezdu, ki ga je naša znanca obložila z mehkim mahom, zagledala luč četrte drobčkanih sivorjavih nestvorov. Po 14 dneh so se jim odprli oči, mati pa jih je hranila samo z mlekom celih 6 tednov, nato pa so pričeli i oni pokušati sočno s krvjo prepojeno meso. Kmalu se je družica razkropila in mladi so pričeli ropati na svojo pest.

narice Oton Sardoner iz Levea pri Celju. Fantu je pred dnevi ožuhl čevlji nogo, a ker se niso brigali za to, je nastopilo zastrupljenje krvi. — Bog mu daj večni mir in pokoj!

□ **Nesreče.** Pri košnji je neki hlapec zadel po nesreči posestnikovo hčerko Albino Vehovarjevo iz Nezbš pri Šmarju s koso po nogi in jo težko poškodoval. — 76 letno posestnico Ano Pušnikovo iz Št. Ruperta nad Laškom je pri delu na polju pičil modras v roko. Modrasa so ubili. Pušnikovo so pa prepeljali v javno bolnišnico, da so ji rešili zdravniški življenje. — Najemnikovega sina Seliča Franca je udaril neki možak s tako silo, da mu je zlomil ključnico. Brezposelnemu delavcu Alojziju Šinkovcu je padlo težko nakovalo na levo nogo in mu zmečkalo stopalo.

□ **Kdor rabi še kaj letnega blaga za ženske in moške obleke,** naj ga gre kupit v trgovski dom Štermekje. Celje, kjer so cene radi konca sezone globoko znižane. Cefir, kreton in deleni stalnih barv samo Din 9.—

Ptuj

Nova masa g. Alojzija Ruparja. Po evharističnem shodu še nismo imeli v Ptuj tako tepega praznika, kakor je bila zadnja nedeljo, dne 10. julija primicija g. misijonarja Al. Ruparja. Take nove mase pa tudi ne bo zlahka, razen zopet v ugledni in pobožni Ruparjevi družini, Pet bratov je stalo pred oltarjem: g. Alojzij kot novomistnik, kaplan Jože Rupar, ki je pred 3 leti pol tudi v ptujski častitljivi župni cerkvi slovesno novo maso, kot dijakon, bogoslovec Maks kot subdijakon, fr. Florian, kapuc. lajik iz Varaždana ter fr. Herman, lazar. lajik-brat iz Gradača pa kot ministranta. Asistirali so še gg. prošt dr. Zagar, prof. Kolarič, p. Anton O. Cap. in lazarist iz Ljubljane. Pridigal je pri novi masi g. p. Val. Učak, prior iz Ljubljane in govoril srce segajoče besede o duhovskem stanu. Posebno lepe so bile popoldne peke litanije, pri katerih so prišli glasovi bratov celebrantov še prav posebej do veljave. Pri slavnostnem obedu, pri katerem je počastil novomistnika tudi gra-

Jesen. Po dobravah je izzvenel lovski rog in potihnilo zvonjenje brakov, samotno je tu in tam kot droben plamenček cvetel jesenski podlessek. Grmovje je bilo polno pisanih jagod, ki so jih pridno obirali drozgi, kosi, kalini in druge ptice. Sedaj si je tudi kuna za izpremembo privoščila sladkih jagod, vendar je pa še vedno neutrudljivo ropala, več kot bi mislili, da tako drobno telesce potrebuje. Drozgi so postali toleži in pitčarji so jih hodili loviti na drobne žimnate zanjke. Za hip so se odstranili v kritje, da bi privabili ptiče k jagodam, ki so bile za vabo na zanjkah. Ujel se je prvi drozg. Komaj sta se umirili trepetajoči perotki, se je že prikazalo zlato grlo kuna in drozg je iz zanjke izginil. Tudi drznost je važna kunje lastnost...

Gozd je zgubil svojo pisano obleko, gozd je onemel. Kuna je napravila sedaj vsak dan večji izlet, da se je nasitila in, da se je umirila. Morila je, kar je dobila. Lovila je ponoči in podnevi. Ptice je ujela iznenada, zelo rada in skoraj v zabavo pa je lovila veverice. S temi ubožami se je igrala in jih neusmiljeno preganjala, dokler niso onemogle in trde od strahu postale plen.

Dnevi so postali hladni in nebo je bilo trudno sivo. Ko je zaplesal sever z velimi listi divji ples, so se pričele vrtni izpod neba drobne snežinke, prelesno bele kot jasminov cveti. Z rahlim šelestom so padale, gozd pa je tiho, tiho snul. — Ko se je rodilo mlado jutro, je bil gozd in log pod deviško belim plaščem zime.

Logar Lojze je šel v gozd, da bi čital na beli preprogi, koliko so prehodile živalice ponoči. Kmalu je prišel na kunjo sled in jo dolgo, dolgo sledil. Sled je vodila v najtemnejše predele jelovega gozda in tam je naenkrat pošla. Logar je šel domov, vzel sekirico in poginulega ptička, pa napravil iz debel kuni past. Prožno jo je nastavil in položil ptičko za vabo. Kuna se je dala prevariti — logar Lojze je bil star lovec — tretje jutro je bilo drobno telo strto med debloma pasti. Koliko ptičkov so zgrabili njeni beli zobje in ta lepi smreček, iz katerega je sedaj počasi kapljala kri in rdečila brezmadežno belino...

Kožni sejem. Vrvenje in živahno barantanje — trgovanje povsod. Lepi kožuški lisic in podlasic, zajcev in jazbecov in vseh živali v obilni izbiri. Doktorja Freda to ni zanimalo. Z večjim očesom je iskal kunje kožuške! Mimo je prišel logar Lojze s par lisicami in kuno. Fredovo oko je obstalo na kunji, po par minutah kupčevanja in prerekanja je zadovoljen vtiaknil lepi zlatogrli kožušek v žep in šel.

Adela je bila zvesto dekletce, le malo prelakoživo. Janka je res iskreno ljubila, vendar se ni sramovala priznati, da so tudi drugi fantki lepi. Strastno je plesala, Janko pa ne. Na nekem plesu je spoznala Freda in oba sta se nato večkrat slučajno srečala. Bila je Fredu samo prijateljica, nič več. Janka je še ljubila, le malo bolj hladna je bila z njim.

Pa je prišla zima in Adela si je zaželela nove boe. Pa z denarjem je šlo bolj trdo in je morala čakati. To je vedel tudi Fred. Ko sta se neko jutro srečala, ji je dejal, da bi rad z njo popoldne govoril.

»Čemu?»
»Ne vprašajte čemu, draga Adela!»

Popoldne je dal Adeli zlatogrlo boo. Zvečer jo je ukradel Janku. — Ropar, zlatogrli ropar...

šak ptujski grof Herberstein, so bile izrečene marsikatero napitnice, resne g. priorja p. Učaka in g. minorit. in kapuc. gvardijana ptujskega in še mnogih drugih gospodov ter s šaljivimi pripombami mešane besede g. prošta, ki so skupaj s pesmimi, ki so se pele največ po zaslugi g. Kosa ter dijakov in bogoslovcev, dvigale splošno veselje razpoloženje. Družini Ruparjevi, ki pričakuje tekom prihodnjih let še primicij bratov Maksa, lazarista v Ljubljani, in Antona, minorita, kateri študira bogoslovje v starodavni centrali vseh redov sv. Frančiška, v Assisih, in ki bo štela poteni med svojimi 7 sinovi 4 duhovnike in 2 brata lajka — le eden sin ima posvetni poklic, je zdravnik — iskreno čestitamo. Bog ohrani očeta Ruparja in mater Ruparjevo, zgled krščanskih zakoncev, še mnogo let!

40 letnica muzejskega društva v Ptaju. V četrtek, dne 14. t. m. so se mudili v našem mestu odlični gostje iz Maribora in Ljubljane. Vršila se je namreč skupna seja mariborskega zgodov. društva in ptujkega muzejskega društva radi praznovitve 40 letnice obstoja muzejskega društva v Ptaju, ki se bo vršila prihodnje leto v septembru. Seje so se udeležili od mariborskega zgodov. društva: prelat prof. dr. Kovačič, prof. Baš, sošni svetnik dr. Travner, gnan, ravnatelj dr. Tomiček in ravnatelj kazalnice Vrabl. Iz Ljubljane sta bila navzoča prosv. inšpektor dr. Kotnik in banovinski konservator dr. Stue. Odbor ptujkega muzejskega društva je bil zastopan polnoštevilno. Skupna seja se je vršila pot prejšnjim ravnatelja ptujkega gimnazije dr. Komljanca. Sklenilo se je, da izide ob priliki 40 letnice ptujkega muzejskega društva dvojna slavnostna številka Časopisa za zgodovino in narodopisje v povečanem obsegu s prispevki številnih znanih svetnikov o Ptaju in njegovi zgodovini. Številka izide v septembru 1933.

Tedensko službo ognjegazev od 17. do 24. t. m. ima drugi vod, druga desetica in sicer čelovodja Franc Breznik in desetnik Vauda. Reševalni oddelek: šofer Omulec in Jurij Pihlar, od moštva Monih in Rudolf Breznik.

Parlament v Ottawi. V kanadskem glavnem mestu se bo danes začela državna konferenca angleške imperije. Slika nam kaže parlament v Ottawi. Zgoraj glavni udeleženci konference v Ottawi od leve na desno: ministrski predsednik MacDonald, angleški kancler lord Baldwin, minister za dominijone Thomas, kanadski ministrski predsednik Bennet in predsednik južnoafriške unije, general Hertzog.

Pozabljenost železniških potnikov

Ljubljana, 15. julija.

Koliko je ljudi na svetu, ki se kar nekako boje vožnje po železnici, ker vedo kar naprej, da bodo v vlaku gotovo nekaj pozabili. Res je, da vožnja po železnici človeka precej utruja, ga živčno nekoliko zbije, zlasti, če ni krepke narave, povrhu tega pa se pridruži še duševno razpoloženje, pričakovanje nečesa novega, tako, da se človeku prav rado pripeti, da za trenutek izgubi spomin in ta trenutek je usoden: zaradi enega samega trenutka pozabi človek v kupeju klobuk, še rajši dežnik, da celo nahrbtnik in plašč. Železniška uprava to ve in redno skrbi, da najde pozabljen predmet svojega lastnika, če se lastnik sploh najti da. Največkrat pa je tako, da se izgubljena stvar res najde, nikakor pa ni mogoče najti lastnika.

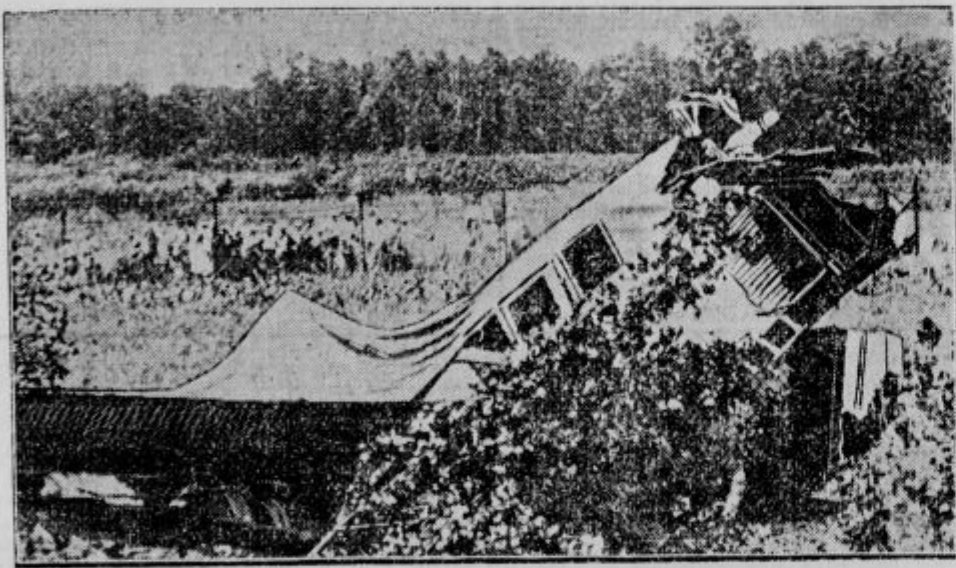
Železniška uprava ima v Ljubljani poseben urad za najdene predmete. Pri tem uradu se stekajo predmeti, ki so jih našli na progah bivše ljubljanske oblasti. To se pravi na železnicah do Laškega, do Savskega Marofa, na dolenski progi, do Rakeka in do Bistrice. Samo v prvi polovici tega leta so našli na vlakih v tem območju 734 predmetov, ki so jih morali poslati v Ljubljano. Je to množica dežnikov, palic, klobukov, ročnih torbic, plaščev, aktovk, knjig, nahrbtnikov, turistovskih cepinov, steklenic, košar in drugih podobnih stvari, ki jih pač potniki nosijo s seboj. Našim zimskim športnikom se bo zdelo celo verjetno, da je sploh možen tak smučar, ki je v vlaku pozabil svoje najvažnejše — smuč. Pa je le res! Kierkoli najdejo železničarji ali potniki v vlakih kakšen predmet — največ jih najdejo na ljubljanski javni postaji, kjer se vlaki pač ustavljajo in jih v glavnem tudi pregledajo, — obdrži najdene predmete domača postaja en teden dni. Če se nihče ne zglašuje zanje, jih

postaja pošlje v zbiralnico na ljubljanskem kolo-dvoru, kjer pač čakajo lastnika. Lani se je na primer nabralo okoli 2000 najdenih predmetov. Samo okoli četrtno predmetov so pa lastniki dvignili. Ostale tri četrtine so ostale brez lastnikov. Če se tri mesece lastnik ne zglašuje za najdene predmete, pridejo ti na dražbo. Po navadi pride na dražbo okoli 200 predmetov na vsake tri mesece. Dražbe vržejo prav malo. Kar se v treh mesecih nabere, prodajo komaj za 1500 do 2000 Din.

Po novem letu so v veljavi novi pravilniki o najdenih predmetih. Prej je najditelj dobil, seveda če se ni zglašil lastnik, 40% prodajne vrednosti najdenih stvari. Sedaj so te nagrade ukinjene. Nasprotno računa prilajni oddelek še čuvavnino 1 Din od vsakega predmeta za vsak dan. Vendar pa ta čuvavnina ne sme znašati več kakor 25% vnovčenega zneska pri prodaji. Prebitek kasira železniško ravnanstveno, ki hrani ta denar še tri leta in ga tudi vrne lastniku, če se javi. Vendar pa je treba vedeti, da so reklamacije zelo redke. Od 2000 predmetov, ki so jih lani našli na ljubljanskem področju, jih je bilo reklamiranih samo 822.

Ljudje po večini ne vedo za to službo in se je ne poslužujejo. Urad sicer stalno daje poročila policiji zadnje čase pa tudi radiu. Uspeh radia se je že pokazal. Ljudje so se pričeli oglašati in se sklicevati na radio. Kdor kaj izgubi v vlakih, naj kar izpolni na domači postaji tiskan formular, ki ga dobi za 1 dinar in odda prijavo, ali pa naj po dopisnici piše na urad za najdene predmete v Ljubljano ter opiše izgubljeno stvar.

Sicer pa je treba vedeti, da pozabljenost ljudi stalno narašča, čemur je pač vzrok čimdalje večja nervoznost in raztresenost sodobnega življenja.

Letalo, s katerim se je ubil Bafa. Razvaline Bafovega letala v katerem sta se ubila Bafa in njegov pilot.

Slovenske gorice

Št. 11j. Novega zdravnika smo dobili v naši župniji. Hišo rajnega zdravnika dr. Venigerholza v Strihovcu pri Št. 11ju je kupil zdravnik dr. Bogomir Kutschea iz Nove Pazove v Sremsu. Dr. Kutschea se namerava naseliti kot praktični zdravnik v Št. 11ju.

Sv. Lenart. Pri tukajšnjem okr. sodišču sta razpisani dve dražbi, in sicer bo dne 7. septembra v sobi št. 10 ob pol 10, dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Ščavnica, vl. št. 124. Cenilna vrednost 9292 Din. Najmanjši ponudek 6195 Din. — Istega dne ob pol 9 bo ista dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Žice in Kremberg, vl. št. 39 in 29. Najmanjši ponudek 45.375 Din.

Sv. Martin pri Vurbergu. Krasno je uspela akademija mariborskih študentov preteklo nedeljo. Dopoldne je bila sv. maša, ki jo je opravil prof. Richter iz Maribora. Med sveto mašo je ubrano prepeval dijaški pevski zbor pod vodstvom osmošolca Miheliča. Popoldne pa se je vršila akademija, ki je v vsakem oziru lepo uspela. — V vrtu Marijinih hčera je utrnil cvet... Iz hiše žalosti, posestnika Jakoba Pečarja, se je vil dne 12. t. m. pogrebni sprevoz: v častnem številu so spremljale članice Marijine kongregacije blagopokojno Terezijo E. večnemu počitku. Svetal ji spomin, žalostnim

naše iskreno sožalje! — Pomanjkanje denarja je silno. Tolazba je še samo ena: sadonosi. Naj neskončni Gospodar odmakne svojo grozečo roko in naj blagoslovi rast — edino upanje izmozganega kmeta.

Stari Log pri Kočevju

Dne 26. junija je pristopilo 33 otrok k prvemu sv. obhajilu. — V sosednji fari Hinje se je isti dan vršila blagoslovitev novega gasilskega doma. Tukajšnji častni načelnik požarne brambe, g. Anton Krišche je zbral zastopstvo 9 moških, kateri so se z njim vred udeležili ondotne slavnosti. — V cvetu mladostnega življenja, stara šele 23 let, se je od nas za vedno poslovila gdca. Jožefa Perz, Stari log 16. Pri pogrebu so jo spremljevali tovarišice v belih oblekah z venc, domača godba pa je igrala žalostinke od rojstne hiše do groba. Pokoj zlati duši veskozi krščanske prežetega dekleta. — Zganjanje sv. Marjete, farne patrone, na dan 10. julija je preteklo dokaj mirno, le ko bi se ljudstvo že enkrat spametovalo in ne zaprosalo dovoljenj za razveseljevanje s plesom na take in podobne praznike in nedelje. Oblast pa prosimo, naj bi take vrste dovoljenja v današnji gospodarski in denarni krizi zelo redkokdaj v prid in blagor ljudstva dajala.

Naročajte „Slovenca“!

Ruše

Poroka. Tiho in brez velike slovesnosti se je izvršila preteklo sredo v ruski cerkvi poroka ruske otroške vrtnarice, gđe. Alice Matek, z rudarskim tehnikom Francetom Kozarjem. Ženin je uslužben pri rudniku v Rakiti pri Nišu v Srbiji. Z veliko težavo je dobil od uprave dvatedenski dopust. Štiri dnevi odpadejo na vožnjo sem in tja; za poroko mu je torej preostalo samo 12 dni. V tem času je moral urediti vse formalnosti; zato je vse izvršil brzojavno, ekspresno, osebno z avtom ali vlakom. Sreča je bila, da je povsod našel naklonjena srca, in tako da je bil v treh dneh končan oklic v Rušah in Nišu; v sredo pa sta prišla oba iz Trbovelj, kjer sta začasno bivala pri starših, k poroki v Ruše. Bog daj obema še svojih blagoslov!

Koncert. Preteklo nedeljo je priredilo pevsko društvo »Ruše«, dobro obiskan koncert. Nastopili so solisti, mešan in moški zbor pod vodstvom g. Ivana Knupleza. Peli so novejšje in stare skladbe in narodne pesmi. Vsaki točki je sledil obilen aplavz. Želeti bi več preciznosti in zato bi priporočali več strogih vaj posameznim glasovom.

Nekaj novega za Ruše je bil v četrtek in petek obisk dveh aeroplanov. Prvi je krožil zelo nizko nad Rušami in filmal tvornico za dušik in celo okolico. Drugi se je celo spustil na travnik v Bezeni, pa po pomoči. Pilot je imel opraviti pri Sv. Lovrencu na Pohorju in je mislil, da je že tam. Seveda je izredni dogodek zbral na travniku trume mladih in starih radovednežev, ki so prvič gledali in občudovali čudno ptico dvajsetega stoletja. Aeroplan je nato odletel proti Mariboru in obljubil, da bo popoldne obiskal Sv. Lovrenc.

Brezje

Te dni so nam zadnjikrat doneli iz našega zvonika železni zvonovi, ki so bili kmalu po vojni vlti v tovarni na Jesenicah. Več ko 10 let so vabili vernike k tronu Marije Pomagaj na Brezjah, oznanjali veselje in žalost ter najbolj povzdigovali velike svečanosti, ki so se vršile na našem božjem potu. Preteklo sredo so jih pa, potem ko so fantje še dolgo nanje potrkalili, sneli, v torek bodo pa prepeljani v Šiško, kjer jih bodo montirali v zvonik nove cerkve. — Nekaj dni bomo torej brez zvonjenja, za kar bomo oddolženi že v torek, ko dobimo nove bronaste, ki so bili posvečeni pred dvema dnevyoma v Ljubljani. Prevoz novih zvonov bo gratis oskrbela Pivovarna Union v Ljubljani, na svojih avtomobilih, vsled česar bodo zvonovi hitro in točno na Brezjah, t. j. v torek dopoldne.

Cepljenje proti koleri. Ker so se na Japonskem, v glavnem mestu Tokiu odkrili nekateri slučajji kolere, se je moralo dati vse prebivalstvo cepiti proti koleri. Ker ni bilo zadosti prostora v bolnišnicah, so zdravniki cepili kar po cestah.

— Pri žolčnih in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef« grenčica na naravnost najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef« vodo, če se jemlje zjutraj na tešče, pomešana z malo tople vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ogromen požar v New Yorku. Te dni je pogorelo največje zabavišče v New Yorku, tako zvani Coney-Island, ki je podoben dunajskemu Pratu. Gasili so vsi newyorški gasilci, kljub temu pa znaša škoda 260 milijonov dolarjev.

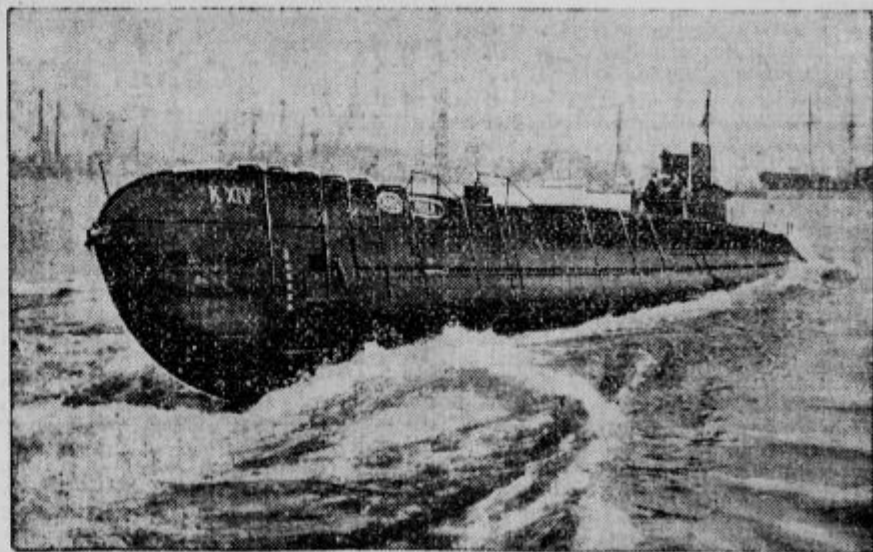
Št. Vid pri Ptujju

Sv. Vid je kar oživel, ko je prejšnji četrtek prišlo iz Maribora v našo faro 29 otrok na oddih. Nekaterih se je seveda hitro polotelo domotožje, pa so kar pobrali šila in kopita ter jo udarili proti Hajdini in z vlakom v Maribor. »Dolga mi je po mamici... Brata bi rad videl... in podobne tožbe so se slišale. Mnogo pa jih je ostalo junaško na novih postojankah in se vesele svežega zraka, obenem pa nudijo mnogo prijetne zabave in veselja svojim gostiteljem. Ob nedeljah prihajajo redno k pozni službi božji in k večernicam. Po večernicah imajo pevske vaje. Pripravljajo se tudi na igrice »Palček Potep«, ki jo bodo uprizorili v tukajšnjem »Sloveskovem domu«. Na to prireditev bodo povabili tudi svoje starše iz Maribora. To bo prijetno, ko bodo lahko svojim staršem pokazali, česar so se naučili na počitniškem oddihu. — Lepe valovite Haloze so dobile nov okras. Minoritski brat Vit Müller je oskrbel, da se je na najvišjem hribu naših Haloz — Prigeršku — dvignilo zopet veliko znamenje Križanega. Križ bo blagoslovil danes popoldne domači g. župnik Jakob Soklič. — Da imamo v našem kraju mnogo in dobrega vina, je

razumljivo. G. župniku se je posrečilo zainteresirati za naša vina kranjske gostilničarje in vinske trgovce. Sicer se vino ne plačuje ravno drago, vendar naši vinogradniki vsaj toliko dobijo, da imajo za najnujnejše potrebe in da ne ležejo v dolgove. Pa tudi pijačevanje se s tem precej omejuje. Saj je tako neprijetno, ako slišiš, da si recimo po dva fanta v vinotoku kupita kar pet litrov vina, ker vinogradnik manj ne sme točiti. V neko tukajšnjo vas je pripeljal nekdo preteklo nedeljo tristo literski sod vina in ga točil na javni cesti. Vaščani so ga popili vsega; in posledica so bili vaški fantovski in družinski pretepi. Poleg velikih ugodnosti, ki jih nudi novi vinski zakon, je le težko gledati, kako usodna lahko postane za naš mladi rod nad 5 literska svobodna razprodaja vina. V nedeljo, 24. t. m. priredi prosvolno društvo v »Sloveskovem domu«, ki je sedaj popolnoma prenovljen, nadvse lepo dr. Krekovo igrice: »Tri sestre«. Pevski zbor in tamburaši nas bodo med odmori zabavali. Vsi gremo pogledat, kaj znajo naši prosvetlaši.

IDEAL

pralnica, likalnica Ljubljana, Kongresni trg 3 in Miklošičeva cesta št. 6

Holandska se oborožuje. Te dni so spustili na Holandskem v morje novo podmornico »K 14«. Slika je bila posneta nekaj sekund potem, ko so spustili podmornico v morje. Zato se razločno vidi, kako globoko se je spodnji del podmornice že zaril v morje.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Maurice Renard:

Železno srce

(Konec.)

»V enem letu,« je dejal. »Če mogoče, že preje!« Z vidno nestrpnostjo je čakal, da bi ga zapustil.

Vrnil sem se v hotel dokaj zmeden, zapostavljal vse trgovske posle in pisal Albani pismo, polno radosti in zaupanja.

Dva dni nato sem zapustil Berlin. V Parizu je čakala name brzojavka. Odprl sem jo, prepričan, da mi ne pove nič novega. Motil sem se. Nepričakovano mi je naznanjal Albanin zdravnik svojo zadovoljnost. V njenem stanju da je nastopilo vidno izboljšanje. Naslednji dan sem bil v Nizzi in se mogel osebno prepričati o velikem napredku njenega zdravljenja. To se je zgodilo po docela naravnem potu. Čitatelj naj v tem nepričakovanem, srečnem preokretu na bolje nikar ne domneva kakih višjih vplivov. n. pr. roko profesorja Krantza, ki bi bila iz dalje zarosodovala nad boleznijo in jo prisilila na umik. Ne — Albana se je prebudila k novemu življenju samo pod čarodejno silo solnca, mladosti in vere, in seveda tudi ljubezni. Neznosni strah v meni je slednjič popustil. Tudi jaz sem ozdravel. Sedaj zdravnik ni imel nobenega razloga več, da bi me ločil od nje in preživel vsa v Nizzi prekrasne tedne; bolezen je bila samo še spomin, ki nama je bil pokazal vso moč najine ljubezni.

Prešli so meseci brez posebnih dogodkov. Polagoma je v meni oživel spomin na profesorja Krantza. Kaj je bilo z njim? Listi niso nič pisali o kakih njegovih odkritjih. Ni se govorilo o njem. Vse je bilo tiho okrog njega in njegovega dela, ki sem ga morda jaz edini poznal. Slednjič sem pisal Krantz pismo, potem še drugo in tretje. Nobenega odgovora. Moj obračun z banko je pokazal, da ček ni bil vnočven... Moja nepotrpežljivost in radovednost je bila do skrajnosti napeta. In lepega dne sem naznanil mojemu novemu zastopniku v Berlinu svoj prihod, da bi ga o vsem osebno poučil. Prosil sem gospoda Fuchsa, da bi na dan mojega prihoda povabil na sestanek par odjemalcev. Vsekakor je čudno, da Krantz nisem omenil ne nasproti Fuchsu ne nasproti komurkoli drugemu.

Proti polnoči sem dospel v Berlin. Fuchs me je sprejel zelo slovesno in mi razložil program za moje berlinske dneve. »Najprej si morate ogledati zavod Grunewald, gospod Semeur. Dr. Lautensack je že obveščen in vam je na uslugo od poldevetih dopoldne dalje.«

»Zavod Grunewald?« sem začuden vprašal.

»Oh, oprostite — to je novi, ogromni zasebni sanatorij, ki ga je popolnoma opremila tvrdka Lewison & Barclay — saj vam je znano. Leži v novem mestnem okraju Grunewalda. Vse govori o njem. Priznati treba: čudovita, neprimerljiva oprema! Morda boste nekoliko zavidni, gospod Semeur. A videti morate to na vsak način.«

»Zavod ima dva ravnatelja,« je pripovedoval dalje Fuchs. Eden je velik učenjak. ki se nepresnano mudi v višjem svetu znanosti in prihaja na zemljo samo toliko, da se posveča bolnikom. Drugi, dr. Lautensack, se peča izključno z upravo — in tudi to ni majhno delo. Rad naju bo sprejel in vas osebno vodil po zavodu. Ta obisk bo izpolnil vse dopoldne, gospod Semeur.«

Ob osmih sem sedel v avto, ki ga je bil zame naročil hotelski vratar. Povedal sem ime zavoda v Grunewald. Voz se je ustavil pred snežnobelo palačo — dejansko orjaško stavbo. Monumentalna zgradba po dnevnem okusu. Odvedli so me v zasebno sobo dr. Lautensacka. Ko me je zdravnik opazil, je vstal izza svoje pisalne mize. Ker sem ga poznal še iz anatomskega instituta, sem mu častil k sedanjemu vodilnemu mestu na tako znamenitem zavodu.

»Ne bom vas dolgo zadrževal,« sem pripomnil, »ker itak nimam veliko časa.«

»O, to mi je žal. Potem si ne bova mogla vsega ogledati. Potem morate pač še enkrat priti, gospod Semeur. Se res izplača. Danes bi vam hotel podati vsaj splošen vtis. Če dovolite, greva morda najprej na kirurški oddelek.«

Sla sva skozi prostrane in visoke prostore velikega poslopja in prišla slednjič na hodnik, ki je vodil na četverokotno, vrtu slično dvorišče. Zelene trate so obkroževali gosti kostanji in platane. Bilo je prekrasno vreme. V milem svitu tega jutra se nam je počasi bližala skupina ljudi — več zdravnikov v belih plaščih. V sredi te skupine je korakala osebnost, ki so jo spremljali ostali v nekaki spoštljivi razdalji; ta osebnost je vzbudila mojo pozornost. Visoka postava pa te oglate rame, ta čudni, pozibavajoči korak — ali ni bil to Krantz?

Seveda je bil to profesor Krantz. Ko je prišel bliže, sem ga jasno videl — okrog njega so bili mladi ljudje, učenci, ki so vsako besedo svojega učitelja sprejemali z resnim obrazom. Videl sem, da se je postaral; v njegovem prstenosivem obrazu je bil strog izraz. Lasje so bili beli in v potezah je bilo opaziti znatno opustošenje. Krenil sem mu nasproti. Krantz me je pogledal ravnodušno, nedoločno vprašujoče. Stala sva si nasproti, drugi so ostali ob strani.

»Dober dan, gospod profesor — André Semeur iz Pariza...«

Nagubančil je čelo, se skušal domisliti, kdo bi bil pač ta André Semeur, ne da bi se bile mračnootožne poteze v njegovem obrazu kaj izpremenile. »Ah, da, seve!« je dejal in mi ponudil roko.

»Če bi vedeli, gospod profesor, kako sem vesel, da vas zopet vidim!«

»Res?« je dejal z globokim glasom.

»Saj sem zaradi vas prišel v Berlin! Ravno sem hotel oditi v vaš zavod na Webrovi cesti.«

»Izredno ljubeznivi ste, gospod Semeur!« Prijel me je za roko in mi jo prisrčno stisnil. To me je zelo ganilo. Tudi dr. Lautensack je to opazil in rekel je zelo zadovoljen:

»Torej, gospod Semeur, ker se z mojim odličnim tovarišem že poznata, je to ravno prav. Če mi dovolite, vas sedaj prepuščam družbi profesorja Krantza; v tem pa rešim par nujnih poslov.«

»Kaj?« sem vzkliknil začuden. »Ravnatelj Grunewaldskega zavoda ste, gospod profesor?«

»Ali tega niste vedeli?« je dejal vedro Lautensack. »Da mi pripada velika čast deliti s profesorjem Krantzem vodstvo tega zavoda? Saj smo bili vendar sami sebi dolžni, da mu slednjič zaupamo tako pomembno mesto. — Na svidenje, v pol uri se vrnem po vas v laboratorij gospoda profesorja.«

Mladi ljudje so se z nemim pozdravom umaknili. »Pojdiva v moj laboratorij,« je rekel profesor.

»Kdaj pa ste odšli z Webrove ceste, da prevzamete vodstvo v tukajšnjem zavodu?«

»Pred približno tremi meseci. Kmalu potem... Neskončna žalost je pri poslednjih besedah drhtela v njegovem glasu. »Vstopite, gospod Semeur.«

Svetel, razmeroma majhen laboratorij. Tu ni bilo tistega nepopisnega kaosa, kakor na Webrovi cesti; tukaj je bilo vse snažno in čisto, mimo in krasno opremljeno. Povsodi najlepši red: hlad, nepremičnost, ki me je presenečala... Ničesar ni bilo na mizah kakor par praznih čaš, ki so bile videti kakor stvari, ki jih ne uporabljamo. In na pisalni mizi je ležalo samo par listkov, to je bilo vse. Krantz je odgovoril na mojo neizraženo misel: »Postrežnih duhov tu ne manjka. In potem... komaj je morem kaj delati, odkar...« Stavka ni dokončal.

»Gospod profesor,« sem dejal, »mnogokrat sem mislil na vas od onega kčila.«

»Pa vaša žena?« je vprašal. Spomin se mu je zdajci prebudil...

»Rešena, hvala Bogu!«

»Oh, to je dobro! To je lepo!... Kajti jaz... Pa saj — saj ste videli!« Sedel je na najbližji stol, in njegov obraz je bil strahoten, oči so nemirno begale sem in tja.

»Da, gospod profesor,« sem dejal z mirnim glasom, »vedel sem. In skrivnost sem bil pač ohranil zase. A silno sem radoveden, kako daleč ste prišli. Vse možnosti, ki ste jih takrat pretehtali...«

»Niso več nikake možnosti — sedaj so resnice,« je dejal s pridruženim glasom.

»Resnice?« sem vprašal osupel. »Popolne, dokazljive, poslednje resnice? Ali ste svoje odkritje že preiskovali?« Pritrdil je z glavo.

»Toda svoje poizkuse ste izvršili pač samo na nižjih bitjih?«

»Na človeku samem!«

Groza me je spreletela. In ker je profesor Krantz molčal, v trenutku tudi jaz nisem vedel kaj reči. Med tem mučnim molkom sem gledal skozi okno na zdraviliški vrt in opazil naravnih močancev, ki so se izprehajali. Vse njihovo ravnanje je izdajalo blaznost.

»Ali so bili ti ubogi blazneži tisti, ki ste jih rešili smrti, gospod profesor?« V tem trenutku sem šele mogel prepoznati — spričo teh blodnih, vegavih bitij — kakšno nevarnost je utegnila pomeniti čudovita iznajdba.

»Ti ubogi umobolni?« je dejal s prizanesljivim, porojljivim nasmehom. »Oh, ne! Kako čudne stvari vam prihajajo na misel. V celi hiši ne najdete bolnika, s katerim bi eksperimentiral.«

»A kje pa so potem mrtvi, ki ste jih zopet obudili v umetno življenje, s pomočjo kemično fizikalnega postopanja?« Vprašal sem to čisto tiho, a z diabolčno radovednostjo.

»Oh,« je dejal profesor, »samo eden je.«

V tem, ko se je moj vprašujoči pogled vstrajno in zahtevaje upiral v Krantza in je mučno tišino motilo le tiho mrmranje zunaj, je moje napeto uho, ki je čakalo odgovora, iznenada ujelo iz bližine profesorjevih prsi kovinski šum grozotnega tiktakanja. Izpustil sem njegovo roko, kakor da bi bil dotle držal najstrahotnejšo stvar na svetu. Umel je.

»To je,« je dejal in zaprl oči. »Samo eden je, in to sem jaz. Sedaj veste vse. Da sem mrtev, veste, in vendar živ. Če še danes živim, čez čas, ki mi ga je bila določila narava, imam to zahvaliti prizadevanjem znanosti — moje znanosti. Srce mi ne bije več samo po sebi — marveč je samo ritem stroja. Kakor navit avtomat sem. To vidite. Česar pa ne vidite — česar tudi jaz, učenjak, brezčutni intelektualac — nisem predvidel, to je...«

»Groza!« sem dejal.

Krantz je šepetal: »Da. Groza, ki je ne bi nikomur želel.« Dvignil je pogled. Njegove očesne vešnice so se mi zdele zlijajoče prazne. Zila je bila mehansko po taktu. Ničesar nisem vedel o tehničnem kolesju aparata, vedel sem samo, da je na tem temeljilo nezastlišano odkritje.

»Poglejte,« je dejal Krantz mračno, »so stvari, na katere raziskovalec ne misli. Menil sem odkriti tajno življenja samega. O Bog! Ortopedija — to je vse! To izposojeno življenje, nje, ki me prešinja, ni več nikako življenje! Kaj mi prav za prav manjka? Nisem v stanju,

Mat ty Sen:

Japonska pravljica

Pri Biwa-jezeru na Japonskem je stala pred davnimi, davnimi časi majhna čajna hišica. Očarljiv je bil razgled s te čajne hišice po nepopisno lepem in širokem jezeru.

Lastnica čajne hišice, Kikusan, je bila stara. Kako stara je bila, ni prav za prav znal točno nikdo. Bila je že od nekdaj tu, je djal vsak, kogar so vprašali. Nežno in drobno je hodila. In tudi to je delala že od nekdaj, so govorili ljudje. Na pergamentno rožnati koži so ležali svetlo barvani nohti, posejani z belimi zvezdami, ki pomenijo srečo, mnogo sreče.

Sreča, da, kaj je sreča? Za katerega polna pest riža, za drugega zopet dragocen biser.

In tak biser je imela Kikusan. Ni bil bisser, kakršen se najde tuintam. V majhni Buddhovi skrinjici je bil pod steklom, poveznjenim čez Buddho, skrit dragocen biser. Ob smrti nekega svojega prejšnjega lastnika se je pomešal, kdove kako, med pepel njegovih kosti.

Ako se najde biser v pepelu, je to vedno poseben znak sreče, nekaj svetega, ki jo pošilja duša pokojnikova najditelju. Kikusan ni bila najditeljica. Ona je skrinjico, z biserom, ki je bil v nji, dobila slučajno.

Da, bila je to v resnici svojevrstna skrinjica. Izredno umetniško delo je bil majhen, sedeči kip Buddhe. Biser za steklom je bil velik. Primerjati bi se dal le z najlepšim biserom sveta, ki se nahaja, ne vem kje, ako se sploh nahaja kje.

Kikusan je imela magijo magije. Vendar je svojo dragocenost večkrat malomarno ogledovala ali jo polagala poleg sebe na pernatu preprogo.

Nikdo, ki jo je poznal, si je ni mogel misliti brez te dragocenosti. Biser ji je bil, kakor čajna hišica ob jezeru Biwa. Prebivalci so bili ponosni na Kikusan, ki je imela dragoceni biser. Mnogo ji je bilo odzvetega na zemlji, a še več je lahko imenovala za svojo lastnino. Nikdar ni jedla mesa. Kosilo si je pripravljala sama in je bila zelo zadovoljna, ko je vstajala od mize. Po gozduju ob jezeru in po gorah je mnogo potovala in vedno je nosila s seboj svojo japonsko preprogo. Posedala je na vrtu, sklonjena nad japonskimi črkami, ki jih ni znal čitati nikdo drugi.

Najbolj sta se pa bisera bali in ga ljubili obe mladi, lepi, zelo nežni čajni deklici. Bili sta obe sestri, hčerki stare ubožne Samuraiske rodbine. Običeni v svetle, širokoprogaste kimone, sta pogrinjali preproge in odeje po široki leseni verandi, prinašali čaj in okrepčila in večkrat kakšno steklenico sako. V hišici so sedeli gostje, ali pa se preselili pod javor, ki je jeseni blestel ob jezeru v škrlatu in vseh barvah.

Terusan je mečkala javorjevo listje, da se je z njegovim vonjem parfumirala. Delala je to tudi zaradi ognja mlade polti, ki je čisto drugačna, kakor polt belih ljudi. Njeni udi, kakor iz emajla, morajo biti zvečer, ko pride njene zaročenec Ore, še nežnejši. Njeni majhni odprtini na okroglem, breskvinem obrazu sta gledali biser, ker je tako skrivnostno blestel, nekam plašljivo.

Fusasanine nežne ročice so tipale dragocenost kakor v sanjah in vsak dan z drugim občutkom.

»Ali si videla, kako danes blesti?« je vpra-

da bi vam na to pravilno odgovoril. Ali sem čisto in povsem tu, na tem svetu? Ne, gotovo ne. Tu vidite samo umetno gibačo lutko profesorja Krantza. In tam nekje, spodaj, ne vem, v kateri deželi — prebiva — njegova duša...«

Krantz je bil smirno blede, pot mu je rosil čelo, napravil je vtis večno pogubljenega. Jaz sam sem bil ves zmeden. Profesorjeva navzočnost mi je povzročala izredno neugoden počutek. Bil sem med štirimi stenami z možem, ki ga je vsak imel za živega, ki pa to prav za prav ni bil.

»Nekega dne,« je dejal Krantz, »in morda prav kmalu... bom to iztrgal iz svojih prsi. In vse bo zopet dobro... Oh, ne, saj vem, da tega ipak ne bom storil. Čemu naj lažem? Celó v tej obliki je... življenje! In sedaj — ljubim življenje tako zelo!... Tiho — tu prihaja Lautensack.«

Siloma se je zbral. Na hodniku so se slišali hitri koraki. Dr. Lautensack je potrkal in odprl vrata.

»Moje delo je gotovo. Zopet sem vam na uslugo, gospod Semeur. Ne poslavljajte se z gospodom profesorjem. Nazaj grede prideva še enkrat mimo.«

Ko sva se nekoliko oddaljila od laboratorija, mi je rekel moj vodnik: »Ali ne bi spili kocarček konjaka, gospod Semeur? Malce blesti ste! Krantz vam je pač s svojimi strašnimi povestmi zmešal glavo?«

»Toda... toda... ali je tudi vam znano?«

»Nu, kdo bi pa tega ne vedel?« je vzkliknil.

»Prerad profesorja Krantza! Oče!« »Varasmt!«. Ta priimek so mu zdeli dijaki. Cakajte, prinesem vam kaj iz lekarne, kar vam vrne barvo. Ta stari Krantz je strašen pajdaš. Baierlich mu ne pride do kraja; ne popusti in ne.«

»Kaj, Baierlich? Veliki Baierlich? Ali je tu v zdravilišču Grunewald?«

»Saj z njim ravno vodiva to zdravilišče!«

»Pa — Krantz?«

»Moj Bog, Krantz vendar ni ravnatelj!«

»Kaj pa potem?«

»Bolnik, seveda!«

»Kaj pravite?«

»Topot čisto resnico. Ker ni navzoč.«

»Pojasnite mi to, prosim!«

»Že nekaj let je bilo na prof. Krantzu opaziti določne znake duševne zmedenosti. Nazadnje ga je bilo treba internirati.«

šala Terusan, ko so gostje odšli. »Tako je lep, kakor še nikdar.«

Se bolj so se zaprle Terusanine oči in gledale neprijazno Fusasan.

Kikusan, ki je slišala mimogrede take besede, je rekla:

»Prav za prav bi rada zaupala eni izmed vaju posebnost bisera. A ne smem.«

Vsa majhna čajna hišica je bila pod čarobnim vplivom bisera.

Čudežev vajeno jezero Biwa je večkrat mislilo, ko je pluskalo mimo majhne čajne hišice svoje valove, o tem biseru.

Kikusan, kakor da bi razumela take misli jezera, je smehljaje govorila:

»Pri tebi, o Biwa jezero, bi bil biser najboljšje shranjen.«

In zvečer, ko so legali spat, in je še sama sedela ob širokem jezeru, je gledala mesec na nebu, in govorila:

»Ali nisi opazilo, o Biwa jezero, kako obe mladi deklici skilita po biseru? Rada bi ga zato zaupala svojemu staremu prijatelju, ki se pozna za dolgo časa. In to si ti, o Biwa jezero.«

»Pomagaj ti bom, ko odpotuješ v dolino mrtvih, o Kikusan,« je odgovorilo jezero in šumelo prek gladkih pečin, ki so ležale pred čajno hišico.

Kikusan je šla k počitku. Legla je v hišici na majhno preprogo in je postala še manjša in neznanjšja, kakor sicer.

Da se bo nekega dne v resnici zgodilo z biserom nekaj, je ležalo v zraku.

Nekega dne je pogledala stara Kikusan nepričakovano na dekleti, ki sta hodili sem in tja po čajni hišici. Terusan je plašljivo napravila ovinek, ali njene oči so bile na biseru. Fusasan ni napravila ovinka in njene roke nobene kretnje.

Nista govorili.

In vendar je nastopil nepričakovano že naprej določen dogodek.

Kikusan je napovedala, da hoče v gore na drugi strani jezera Biwa. Začele so se priprave. Obe dekleti sta imeli polne roke dela, zakaj vse kimono, ki jih je imela Kikusan, so se morale oprati, posušiti na zraku na deskah in pogladiti z rokami. Zakaj likalnica ni bilo. Fusasan je sanjarila med delom o majhnem biseru, ki bi ga lahko skrila v kimono. Terusan je čistila in po strani pogledovala na Fusasan in na skrinjico.

In je mrmrala:

»Prav gotovo misli Fusasan na biser, če ravno molči.«

Kikusan je kakor nehoti spregovorila zase besede, ki sta jih slišali Terusan in Fusasan.

»Rada bi vedela, kakšno žrtev obljublja nocoj bogovom, ko odidem.«

Biwa jezero je svetlovalo:

»Gorovje je nezanesljivo. Vzemite denar s seboj, da boš lahko vedno nosila nežne kimone. Bisera, ki je talisman čajne hišice, ne jemlji s seboj na potovanje, nego položi ga pod veliki, gladki kamen na obrežju, da ga čuvam.«

In Kikusan se, čudo čudes, ni upirala.

Terusan in Fusasan sta bili poučeni. Fusasan je nesla majhen in velik zaboj, zavil v

»A ta svoboda — učenci, ki ga pozorno poslušajo — zdravniški plašč — laboratorij.«

»Gospod Semeur! Profesor Krantz je bil nekoč slaven učenjak. Njegovo ime je zvezano z deli, ki so v čast našemu narodu in človeštvu. Najmanj, kar moramo storiti, je to, da njegov spadam prestremo z ljubeznijo, da puščamo staremu mojstru iluzijo slave in svobode — na tem oddelku za umobolne.«

»Pa... tiktakanje v njegovih prsih?«

»Da, gospod Semeur, s tem se dotikava korenine njegove bolezni. Saj so vam znane one velike ameriške žepne ure!...«

»Moj Bog, ali je mogoče?«

»To, in nič drugega. Nosi jo na golih prsih in je popolnoma prepričan, da ura giblje njegovo srce in kaže ure njegovega življenja.«

Požirek iz lekarne je bil zelo koristen. Nato sem se mogel proti poldnevni mirno vrniti v lažilaboratorij očeta »Varasmt«.

»Ubogi mož!« sem dejal na pragu Lautensacku. Ta pa je naglo planil v sobo. »Kaj pa je?« sem vprašal vznemirjen in pohitel za njim. Krantz je bil zdrasel s stola na tla. Doktor ga je hitro preiskal.

»Oh,« je dejal. »V resnici — mrtev...« Profesorjeve roke so stiskale na prsi precej velik predmet.

»Ura,« je rekel Lautensack. Brez težave sva jo izvila mrtvecu iz rok.

»Ura se je ustavila,« sem rekel. In noče več iti.«

Zdravnik si jo je položil na uho. Kakor že jaz, je uro navijal in stresal. »Glejte — do enajstih je bila še šla, do...«

»Do trenutka po vsej priliki,« sem dodal, »ko je Krantz umrl. Priznati morate, da je to zelo čudno!«

Lautensack je pomislil.

»Ne tajim, da je povzročilo nenadno profesorjevo smrt to, da se je ura ustavila. Krantz je bil prepričan, da je njegovo življenje odvisno od teka njegove ure. Ko je sedaj videl, da se je ura ustavila, ko je čutil — sedaj je umrl. Umrl je od pretresa in — zaradi logike. Vse, kar se zgodi na zemlji, se da pojasniti na najnaravnejši način, gospod Semeur. Kako je že vedno rekel profesor: Treba je imeti usmiljenje z vsem...«

oljnat papir, h gladkemu kamenu ob jezeru. Nenadoma je morala Fusasan h gostom.

Terusan je ostala sama pri kamenu. Da je bil biser v teh zavojih, ni dvomila.

Morda so vstajale lepe, majhne misli v njeni glavi, zakaj nozdri so se ji odpirale in vztrepetavale morda celo nekoliko preveč poželjivo.

Tu, ob kamenu je bilo tudi veliko drevo, ki se je sklanjalo k jezeru. S svojimi modrikastimi sencami je skakljalo po mislih Terusaninih in govorilo o ljubezni. Majhna ušesa so se jela smežati in kratki lasje, preko ušes viseči, so se smežali.

Tu ob Biwa jezeru, pri gladkem kamenju, ob sklanjajočem se drevesu stoji sedaj deklica. Povešene so njene trepalnice, pod katerimi blesti zver.

Lotos se na dolgem stebličku sklone k nji, se ji ponuja, kakor gejsa, ako ljubljani častilec odvrača glavo.

In trenutek — kakor nekdo, ki je zagrabil svoj plen — se zasliši globok vzdih...

... Kikusan je odpovala; v rokah potno palico, ki je bila večja kot ona sama in je imela vzgane pismene znake prejšnjih potovanj. Bila pa je komaj nekoliko ur na potu, kar jo dohiti Fusasan. Stari Namura je prišel in prosi za poslednjo pomoč, za zdravilni rastlinski sok, zakaj žena mu umira.

»Nič važnejšega«, je rekla Kikusan, ko je to slišala. Vendar se je vrnila. Našla je ženo v resnici zelo bolno. Dala ji je zdravila, šla še enkrat v svojo hišico, ter iskala raztresena nekaj med rastlinami in soki.

In stopila je Terusan naglo in pokajljujoč tesno k nji, da ji nekaj sporoči. Begala je v veliki razburjenosti sem in tja, a ni mogla spregovoriti besedice.

Tedaj je stopila Kikusan k Biwa jezeru, ki je stekalo:

»Skrinjice s biserom ni zraven zavoj.«

Biwa jezero je zanesljivo, ali oči Terusanine in roke Fusasanine so nekaj čisto drugega.

Poklicala je obe, ki sta prišli pripravljeni.

»Kako se je zgodilo?«

»Moram h gostom,« je rekla Fusasan in odšla.

Biwa jezero je tiho plakalo in ni prepevalo kakor navadno, ko je valovilo mimo čajne hišice.

»Bil je talisman čajne hišice, oh, tako lep, z ničim ga ni mojem obrežju ni bilo primerjati. Kdo mi bo sedaj v večernih urah pošiljal nežne poglede, kakor je bilo to dosedaj?«

Kikusanine oči so začele gledati sem in tja. Borila se je sama s seboj in poskušala jasno misliti.

»Ce bi bila biser vsaj meni daroval,« je vzdihovalo jezero. »Dalo bi ti ga lahko sedaj zopet nazaj.«

Tedaj se je Kikusan nasmejala vsa osvobodjena in olajšana težkih misli.

»Biwa jezero, ti dobiš biser. Obljubljam ti ga, čeravno ga ni tu. Kratkotrajno nečem, da bi ne bil tu in naposled lahko dam, ako dati hočem. Nikdo se mi ne sme protiviti.«

Ali je izgovorila čarobno besedilo?

Stari Namura, ki se je sedaj nenadoma pojavil, je rekel, da se je mali zaboj našel.

»Kako«, je vprašala Kikusan rumenobleda in z ostrimi očmi. Nemogoča reč in vendar je bil med zloženimi kimoni njegovega sina.

»A tako, res?« je menila stara Kikusan.

»Reči svojemu sinu, ki je zaročenec Terusanin, naj tisto reč sam prinese sem.«

»Stražnik ga je aretiral. Zato sem prišel.«

»Naj prideta oba.«

In vpraša Kikusan stražnika:

»Kdo ti je ukazal?«

»Plaho gleda stražnik.«

»Zakaj si to storil?« je vprašala. »Kakor vidim sta bili vendar Terusan in Fusasan in je bilo tisto klicanje nazaj dogovorjena reč, da bi se odstranila sumnja. Dam ti za rodbino nagrado, ker si vesten delavec in zahvali se zato bogovom jezera Biwa. Vso zadevo pa moraš imeti za pomoto in sina starega Namura izpustiti.«

Tako je govorila Kikusan. Stražnik se je priklonil in odšel. Terusan je ostala sama s Kikusan.

»Nisem bila,« se je branila ta.

»Mogoče,« je odgovorila Kikusan. »Ali v moji čajni hišici ni prostora zate. Lahko odpotuješ od tega jezera v tuje kraje z vsem, kar imaš in s tem, kar ti bom še dala.«

Nato je prišla Fusasan. Prišla je ponosna in ni čutila razžaljenja, ki je ležalo v vedenju Kikusan in njenih kretnjah še predno je spregovorila. Pohlevnosti ni poznala.

»Res je, da sta obe hoteli. Ali zakaj sta nagovorili sina Namure?« Skrinjice ne dobi nikdo, ker je last Biwa jezera, a jaz bom živela še dolgo in še večkrat potovala.«

»Mogoče Biwa jezero, ki je itak prebogato,« je rekla Tusasan in se ustrašila svojih besed.

»Resničen prijatelj,« je zašepetala Kikusan...

Postalo je tiho. Samo jezero je pluskalo in plesalo vse zadovoljno, ker je slišalo zadnje besede.

»Ti lahko ostaneš,« je nadaljevala Kikusan, ker je potrebuješ za goste. Vendar čuvaj se pred svojim zlim duhom.«

Fusasan se prikloni do zemlje in odkoraka pohlevno v čajno hišico. (I. V.)

Thomas Jay:

Glasbeni večer

Whimperdinkovi so oni dan priredili muzikalni večer in me povabili. Ko sem prišel, mi je Whimperdink predstavil svojo ženo. Dejala mi je, da me je gotovo že nekje videla v življenju, jaz pa sem odvrnil, da je to pač mogoče, bilo pa je najbrže že pred mnogo, mnogo leti in da sem njeno ime pač pozabil, nikakor pa ne njenega obraza. Zdelo se mi je, da se je sunkoma obrnila proč od mene, mogoče pa je tudi, da sem se motil.

Ko sva s Whimperdinkom sedela pri vinu, mi je dejal: »Kaj ne, to je kapljica. Stavim, da take še niste pili.«

»Ne, še nikdar in upam, da jo tudi nikdar več ne bom,« sem odvrnil svojemu gostitelju. Nato je dejal, da bom moral slišati njegovo hčerko Prismo igrati glasovir in — res sem moral.

Igrala je »Ljubo doma, kdor ga ima« a tako, da mi je bilo silno žal, zakaj nisem ostal raje doma. Vendar pa ne bi maral biti doma, ako bi moral poslušati tako spakedranko o domu.

»Mar ne igra z občutkom?« je vprašal Whimperdink. »Vi ste muzikaličen, kaj ne? Svetujte nam, kaj naj napravimo s hčerko?«

Odvrnil sem mu, da kolikor morem razsoditi, bi svetoval, naj jo peljejo kmalu h kakemu zdravniku — specialistu.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

»No, Neška, kua s pa kej dons za kušiu pristimala?« me je prasu moj mož u pundelk, ke je prsou ub ene pol treh pupounu iz soje kancelarije dam. »Veš, dons mam pa tak apetit, de b celga vouka pužeru.«

»Ce b mela kašnja vouka pr hiš, b t ga iz arca rada prvušila. Pa sej veš, kuku je. Krajtlj župca sm skuhalu, pa kruha s uš lohka not nadrobu. Sej je še ud ueri mal skorie ustal. Pu kusil se pa mal dol uleč, pa se t bo ud kašnja cušpajza sajnal. Za večerja t um pa mal kašee nardila, ke m je mlekarca dons zjutri prnesla za udškudnina ke se m je u sebota mleka zasiru.«

»Veš kaj, Neška, tkula pa nau mogli jt douh naprej. Kene, jest tlela ud pol osmeh pa du dveh u kancelari garam, ket črna živina. Rajtam in rajtam, de m že punoč u spajn numare plešaja pred učmi. Ke pridem dam, pa krajtlj župca, al pa kašna kaša. Luba moja, sej vnder veš, d praza žaki na more slat pukonc.«

»Kaj na um vedla. Viš, glih zatu sm pa nardila krajtlj župca, de se uš iz no pokroftu.«

»Iz krajtlj župca se um mal pukroftu. Tu s sam želodec puplaknem, de sm pol še bl lačen.«

»Tu je use res, kar prauš. Ampak hudimana, kua čm pa skuhat za tiste groše, ke m jh ta peruga dam prnesaš?«

Prelepo harmonijo tega večera je nenadoma prekinila Mrs. Whimperdink, ko je pričela s tulenjem starodavne: »Ena ptička priletela.«

»Ceden glasek, kaj ne?« je dejal stari Whimperdink. »Vedno me spominja na nekaj ali nekoga. Povejte mi, na kaj spominja vas?«

»Zakaj ne, ako hočete vedeti,« sem odvrnil, ko sem prižigal cigareto. »Spominja me medveda, ki gode okolu čebelnjaka.«

Potem je najstarejša Whimperdinkova hčerka z nekim prijateljem pričela duet. Ona na glasovirju, on na flavti.

»To je neka sonata,« je pojasnjeval Whimperdink. »Saj veste, kaj je to, sonata?«

»Vem,« sem odvrnil na kratko. »To je skladba, pri kateri godbeniki prihajajo drug za drugim, publika pa odhaja iz dvorane na isti način.«

Whimperdink se je globoko zamislil, nato pa je njegova sestra, neka Whortleberry jela peti: »Ali drevi bo prišel — — —«

»Zelo lepa in ginljiva pesem,« je pripomnil Whimperdink.

»Da, tudi meni se je milo storilo. Sicer mi ni znano, kateri je oni, ki ima drevi pritt, vendar, ako ga zvečer še ne bo, potem mu ni več zaupati, da ne bi nosil s seboj revolverja.«

Whimperdink se je zopet zagledal daleč nekam v praznoto. Le kaj je vedno premišljal? Zdaj je nastopil Whimperdinkov najmlajši s pesmijo o rjavem psičku z zelenimi očmi. Grozno, strašno, vendar pa to še ni bilo naj-

»Oh, al nkol ne bereš?« Sluvenca. Viš, tam notri najdeš za usak teden en jedilnik, ke ga dohtar Krekua meščanska šula vn daje. Tam uš najdla tku žmahtne rči zapisane, de se t uja že ud sanga brajna začele aline codit, kokr se men. Viš, take rči b m ti kuhala, pa b blu iz taba in košta cufriden. Sej menda še znaš. Prve leta, ke sva se uzela, s že tku fajh kuhala, de sm se kar ubliznu. Zdej en čas pa čezdali slabš. Jest na vem, a me nimaš več rada in me š iz košta ukul prnest, de b se me znebila, a pa na znaš več kuhat. Sej veš, de gre lbezen skuz želodec. Astn, če t je kej zame, kuhil tku kokr se šika, al pa pust use u štih. Jest nečem u jetka past, de b mela pol še protitubrkulozna liga iz mana kumedje.«

»Oh, kok si ti čudn. Sej veš de se mujam, de b t ustregla. Kuhat tud veš de znam, če sm bla tulk let pr Kulouratari za ta prva kuharca. Ampek iz obcugem se ne da nubena reč ne skuhat, ne spohat, ne spečt. Še pušrekat se ne daja. Astn, kua čm pa pol pardt? Ti, ampak ne sam ti, usi uradniki se ubrnte na tiste gospode tam u Belgrade, pa jh proste, de nej vam uni sestauja usak teden ena taka špajskarta, de se u dal iz ne kej puštena nardit za vaše želodec, pa bo use dobr. Jest pa na morm nē pumagat. Puskusla bom in se obrnila na dohtar Krekua gospudinska šula in ja prusila, de nej se pumuja in za uradnike en pušebn jedilnik skp sestau, de se uma vedle rihtat. Ampak cviblam, de b mel tam kašna taka učitelca, de b znala iz vašeh obcugu kašna dobra rihta nardit. No, pa le nkar na scagi. Se uva že kok pretoukla. Zdej, pulet lohka hodva na Golue gobe naberat, na jesen pa kustajn. Do zime vam boja pa gospudi u Belgrad preskrbel al moratori, kokr sa ga za kmete, če ne pa morituri, tku de bo na vsaka viža bolj kokr je zdej.«

K. N.

huje. Nastopil je namreč Whimperdink sam in sicer s pesmijo o Nelsonovi smrti. Sedaj sem šele prav občutil, kako strašne smrti je moral umreti ta ubogi admiral.

Zadnjo točko je izpolnila Miss Prune, sestrična Whimperdinka. V nekaki melodrami nam je pripovedovala o mladeniču, ki je plezal po navpičnih stenah in prelazih visokih Alp. Vsakdo mu brani in pripoveduje o prepadih in divjem potoku, on pa se ne zmeni za svarila. Naslednji dan pa so ga našli mrtvega na snegu.

»Zanimiva pesnitev, kaj ne?« je dejal Whimperdink.

»Precej,« sem odvrnil. »Toda, vse to je ena sama velika laž. Fant ni plezal po skalah v zabavo, ali iz svojeglavnosti, pač pa je šel raje umreti na goro, kot pa da bi le bil odzval vabilu na muzikalni večer pri Robinzonovih.«

Čudno, da mi Whimperdinkovi niso prav nič branili, ko sem nato vstal, da bi odšel. Še celo vsi so priskočili, da mi pomagajo pri oblačenju površnika, mi potisnili v roko klobuk, palico in rokavice in prav zd se mi, da je bil Whimperdink sam oni, ki me je potisnil po stopnicah.

Včeraj sem zvedel, da me Whimperdink ne namerava nikdar več povabiti na muzikalne večere.

Kako so vendar nekateri ljudje nehvaležni.

Iz angleščine J. V.

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. v Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Gradbeno podjetje SRŠEN FRANC

LJUBLJANA, ZG. ŠIŠKA, KOŠOVA ULICA ŠT. 206 - TELEFON 25-54

izvršuje vsakovrstne zgradbe, solidno in po primerni ceni. — Stavbni material na zalogi. — Načrti in proračuni po prevzetju dela brezplačno.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE: Celje, Palača Ljudske posojilnice; Zagreb, Starčevićev trg 6; Sarajevo, Aleksandrova cesta 101; Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Poincareova 2.

Posmrtni oddelek »KARITAS« sprejema v zavarovanje zdrave od 7 do 80 let stare osebe. Glede pojasnili se obrnite na Vzajemno zavarovalnico, oddelek »KARITAS«.

Gradbeno podjetje ARH. VIDIC JOSIP, Ljubljana VII (ŠIŠKA) Celovška cesta 80

TEHNIČNA PISARNA

Načrti, proračuni, skice za vse vrste zgradb in notranjo opremo, projektiranje parcel-stavbišč, nadzorstvo zgradb in parcelacije zemljišč i. t. d.

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna' F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Cenjenemu občinstvu se priporoča saditev grobov in družinskih grobnic ter celoletno oskrbovanje. Imamo v zalogi visoke in nizke vrtnice različnih vrst, kakor tudi lavorje in druge rastline.

Pavel Simenc, pokopališki vrtnar Sv. Križ-Ljubljana. Telefon 27-89

Cvetličarna Sv. Petra c. 33. Telefon 26-54

Velika zaloga svežega cvetja, kakor tudi drugih rastlin, šopkov, vencev in različnih aranžmajev.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

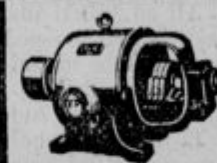
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Dobra, praktična vrata in okna

so pogoj udobnega bivanja v Vašem domu! — Vse izdelke stavbnega mizarstva v vseh poljubnih oblikah po naročilu izdeluje

strojno mizarstvo Alojzij Trink

LJUBLJANA - LINHARTOVA ULICA ŠT. 8 - TELEFON 28-56.

Elektro-inštalacije za razsvetljavo

in pogon izvršuje strokovnjaki po zmernih cenah. Specialna delavnica za previjanje elektro-motorjev, transformatorjev in auto-dinamo. V zalogi vse elektro-materijale, kakor žarnice in elektromotorji, rabljeni in novi najznamenitejših firm v vsaki količini.

Fr. Perčič

Koncesionirano elektro-podjetje Domžala, nasproti pošte Elektro-meh. podjetje Ljubljana, Gosposvetska 16. Tel. 2371

SODE

PIRC IVAN - sodarstvo

DRAVLJE 99, p. Št. Vid nad Ljubljano

Ponudbe za klani les sprejemam

vsakovrstne izdeluje najboljše kvalitete in po jako nizki ceni. — Sod 50 hl, nov, hrastov les, zamenjam tudi za vino ali klane hrastove doge

Splošno mizarstvo Cerar P. Šušteršič

Št. Vid nad Ljubljano

Izdelovanje pohištvene opreme po najmodernejših lastnih in po danih načrtih kakor tudi okenskih lesenih rolet, žaluzij itd. po zmernih cenah

Kdor hoče biti solidno postrežen, naj se oglasi pri

M. JANKOVIČ

LJUBLJANA, RIMSKA CESTA Štev. 19

KLEPARSTVO, KRITJE LESOCEMENTNIH STREH, INŠTALACIJE STRELOVODOV VSEH SISTEMOV

Zaloga pohištva

IVAN NOVAK

splošno strojno mizarstvo

Vižmarje p. Št. Vid nad Lj.

Naročila se sprejemajo po lastnih in po podanih načrtih

Inserirajte v „Slovincu“!

ŽENA IN DOM

Gospodinjstvo v novih razmerah

Med vsemi gospodarskimi panogami je gospodinjstvo doslej razmeroma najmanj napredovalo — vsaj pri nas. Kurimo, kuhamo, peremo, pospravljamo večinoma še tako kakor pred 50 leti. Električni, plin in vodovodi so sicer prinesli znatno olajšavo pri razsvetljavi in preskrbi z vodo, a kopalnice so še vedno bolj redek luksuz in električni in plinski sta za kuho in ogrevanje še vedno predraga, vrhu tega plin niti v mestu ni še povsod napeljan, še manj v predmestnih in okolici.

Mala in srednja stanovanja so danes še brez kopalnice in plinskih štedilnikov; izjem je tako malo, da ne prihajajo v poštev. Po kuhinjah ne najdemo nikakih naprednih naprav — izvzemši elektriko in vodovod —, ki bi olajševale in pospeševale delo v kuhinji. Tudi po novih hišah ne. V tem pogledu je stvarstvo pri nas še zelo zaostalo. Ravno tu treba predvsem zastaviti delo. Stavbenik mora predvsem omogočiti racionalizacijo gospodinjstva, ki jo brezpogojno zahtevajo nove razmere.

Saj je vedno manj gospodinjstev, kjer si more gospodinja vzdrževati pomožno moč — služkinjo ali postrežnico. To je suho dejstvo, ki se je v drugih deželah — Ameriki, Franciji i. dr. — že do skrajnosti uveljavilo. Vrh tega je danes veliko žena prisiljenih, da večji del dneva posvečajo pridobitnemu poklicu; za te je poenostavljen gospodinjstva najverjetneje pomena. A najsaj je žena tudi ves dan doma, je danes življenje tako mnogostransko, zahteva od človeka toliko mnogovrstnega zanimanja, umevanja in sodelovanja, da pomena izgubo časa, izgubo dragocenih ur življenja, ako se žena brez nujne potrebe od jutra do večera ubija z gospodinjstvom. Tudi samostojna gospodinja ne sme biti več samo tovarno živinč, sužnja svojega dela, marveč svobodna osebnost, ki ji poleg vsakdanjega dela še vedno ostane časa za odpočitek, za plemenito razvedrovanje v sredi svoje družine, za izobrazbo in morebitno javno delo na kateremkoli poprišču skupnosti. Žena mati mora iti s časom, mora tesno soživeti z otroci, ki jim kakor živina trpeča in zapostavljena mati ne more in ne sme biti vzor.

Čim večje poenostavljenje gospodinjstva je nujna zahteva časa. To se pa ne sme zgoditi na škodo družinskega življenja, to je s pomočjo kolektivnih kuhinj in gospodinjstev, ki se itak že po naravi malo prilagajajo človeku, ki je sicer družno, ne pa čredno bitje. Stremiti moramo marveč za tem, da bo tehnični napredek zajel tudi gospodinjstvo, in to dobi na najširših ljudskih plastih. V kuhinjah naj bodo primerno dolgi in široki lijaki in raznji za pomivanje in odtekanje posode, z napeljano toplo in mrzlo vodo; zraven primerno široke cevi, po katerih bi se metali vsi odpadki in smeti v smetiščno jamo ali ognja varen zaboj v kleti ali pritličju, da se nesnaga ne bi morala hraniti po posameznih, že itak tesnih stanovanjih.

Današnje peči so povečini strahovita poraba kuriva, časa in udobnosti. Kurjava se mora dati praktičneje urediti tudi tam, kjer ni misliti na centralno ogrevanje. Tu je hvalježno polje za iznajdljive glave, ampak novost ne sme biti kako sušmarstvo, kakor jih imamo že dovolj in niso za drugo, kakor da obogate človeka za drago izkušnjo in ga pripravijo ob nekaj kovačev ali stotakov.

Doslej so imeli vsi tehnik v rokah izključno moč, ki imajo z gospodinjstvom malo ali nič opraviti, razen da prispevajo zanj denarna sredstva. Zato nimajo pojma, kako mučno je to Sisifovo delo, kako človeka izčrpa in zato tudi si doslej niso ubijali glave, kako bi to delo poenostavili, olajšali in okrajšali. Sedaj izpremenjene kulturne in gospodarske razmere nujno zahtevajo napredek tudi na gospodinjstvo-gospodarskem poprišču.

V veliki meri more razbremeniti gospodinjstvo modern način prehrane: čim manj mesa, čim manj kuhanih jedi. To pomeni znatno prihrano na kurivu in času, posebno ker odpade veliko mučnega in zamudnega pomivanja posode. Poleti naj bi se ne zjutraj ne zvečer nikdar ne kurilo štedilnika. Kjer ni plina, izvrstno služi za jedi, ki jih na hitro napravimo, dober kuhar in špirt ali petrolej; če pravilno ravnamo, pokurimo na špirtu ali petroleju mnogo manj nego bi za enako kuho porabili drv in premoga. Pri tem pa odpade vse delo in nesnaga s kurivom, papelom in ohranjenimi lonci.

Izpremeniti bi morali slednjič temeljito način opreme naših stanovanj. Koliko nepotrebnih predmetov je še vedno po naših stanovanjih, ki stanejo pri nabavi denar in zahtevajo potem neprestane nege, zraven pa zastavljajo še itak pičel prostor; človek mora biti prav vrhovodec, da se ne zadeva ob vsakem koraku in ne prevrne kdaj tega zdaj onega. Japonci so gotovo visoko kulture narod in zelo negujejo domačnost, a njihova stanovanja so kljub omejenosti udobna, ker imajo v njih samo par res nujnih predmetov. Glavno je, da imamo priliko za zložen odpočitek ponoči in podnevi, čemur dobro služi moderna postelja »couches«, omare za obleko, knjige, namizni pribor in posode, par zmerne velikih miz in praktičnih stolov, umivalnik — če ni kopalnice! — in stanovanje je opremljeno. Kar prihranimo na številu predmetov, obrnimo raje za njihovo boljše kakovost.

Naročajte „Slovenca“!

Z otroci na potovanju

V času počitnic si vsaka družina rada privoščiti par tednov letovanja, če ne pa vsaj večje izlete. Dvigniti se mora na pot vse, tudi mamica z nedoraslo dečko, ki je mnogokrat izmed vseh najbolj potrebna malo oddiha od vsakdanjih skrbi in opravkov, malo izpremembe in novih vtisov. Tu pa se oglašajo skrb, kako bo z otroci na potovanju, na železnici. Stvar pa ni tako huda, le načrt si je treba napraviti in se po njem ravnati.

Za najmlajše je treba vzeti s seboj mleko v termosteklenicah. Te pa najnujnejše perilo naj bo spravljeno v posebnem ročnem kovčegu ali torbi, ki jo položimo tako, da jo imamo vedno neposredno pri roki. Dojenčki, če so zdravi, na vlaklu ob ubranem zibanju voza običajno kmalu zaspe.

Za otroke od 4—5 let treba vzeti s seboj igrače: punčke, gumi za gnetenje in podobno, ne pa trobil in ropotulj, s katerimi bi nadlegovali ostale potnike.

Otroci, ki jih je že šola navadila na disciplino in ki se že zanimajo za pokrajino, ne delajo posebnih preglavic, če ohranimo vaje v rokah. Pojasnimo jim radi, kar vidijo z vlakca, povejmo imena krajev, gora itd. Ne dopuščajmo jim, da bi z vprašanji ali neprestanim letanjem po vozu nadlegovali sopotnike. Taki, ki imajo radi otroke, bodo sami začeli z otroci pogovor, drugi pa imajo pravico do miru na vlaklu. Najboljše je seve, če moremo s svojimi otroci imeti cel oddelek voza zase; drugače je pa še najbolje, če si poiščemo prostor v kakem oddelku, kjer se vozi družina z otroci enake starosti.

Potovanje po navadi vzbuja tek pri otrocih in odraslih, in kdor potuje z otroci, mora vzeti s seboj kruha, najbolje drobnega peciva (ki se ne drobi kakor hleb), mleka, ječmenove kave ali kakao-a v termosteklenici, keksov, sadja. Vse to naj bo shranjeno v kovčegu ali torbi, ki naj leži zgoraj v mreži za prtljago, tako, da ne bo moglo vsak hip do nje. Tudi na potovanju naj se drži red v obirokih, čeprav s krajšimi prestanki, in naj otroci ne jedo neprestano tjavendan.

Ob mnogovrstnih vtisih in naporu se na potovanju utrudijo tudi otroci, in je prav, da od časa do časa za četrt ure zadremlejo; pri tem bodo marsikdaj trdno zaspali, kar je še bolje.

Zaradi otroške obleke na železnici si nam ni treba delati nobenih skrbi. Obleka, ki jo imajo za šolo, je čisto pravšnja. Zebe otroka mnogo manj rada nego ga muči vročina, kar posebno na poletnem potovanju vpoštevajmo, dasi so seve tudi v tem razlike med otroci.

Kako si pomagam?

Zobna ščetka uspešno opravlja svoj prvotni namen — čiščenje zob — samo dotlej, dokler ostanje ščetine trde, to je 2—3 mesece, potem jo moramo nadomestiti z novo. Tako se nam nabere lepo število obrabljenih ščetk, ki pa nikakor niso še za smeti ali ogenj. Porabimo jih lahko koristno še na mnogo načinov. Zobna ščetka zelo dobro služi za mazanje čevljev, torbic in drugih usnjatih predmetov s kremo. Tu gre za to, da se krema čim tanje in enakomerneje razdeli po usnju in da doseže tudi vse kotičke (n. pr. med zgornjim delom in podplat); v ta namen je ostra zobna ščetka mnogo porabnejša kakor pa običajna krtča ali krpa. — Dalje moremo porabiti zobno ščetko za špranje in kote pri čiščenju ali osveževanju pohištva, vrat, oken z zmesjo terpentina in firneza. Enako nam služi za pleskanje ograj in drugega pri tleh, kjer z običajnim čopičem ne moremo prav blizu. Tudi za čiščenje glavnikov moremo s pridom porabiti zobno ščetko in še ob marsikaki drugi priliki nam bo pomagala iz zadrege, če se bomo le spomnili nanjo. Kadar nam dosluži, je ne mečimo v smeti, marveč na ogenj.

Časniški papir v kuhinji prihrani veliko dela. Imej med delom vedno pogrnjenega po kuhinjski mizi, prav posebno pa pri snajenju zelenjave in pomivanja posode. Ko dovršiš delo, vzameš vse otrebke z eno samo kretnjo z mize in stresesh v smeti, miza pa je ostala popolnoma čista. S časniškim papirjem si dobro otrok reši, če so zelo mastne, in šele nato jih umij z vodo in milom. S časniškim papirjem najlaže očistiš sajasto posodo — s pomočjo mila in peska — ker vržeš papir po uporabi enostavno v smeti; si tako ne onesnažiš vode za pomivanje ne pomivavke in si prihraniš tudi roke.

Priprosto in domače sredstvo za uničevanje škurkov = grilov. Ko sem zadnjič maševal na Zaplazu, sem vprašal nekega kmeta — kakor imam od nekdaj navado, da poizvedujem po domačih imenih različnih rastlin in cvetlic, katere izraze si potem beležim —, kako pravijo rastlini, ki se imenuje botanično gadovec, nemško gemeiner Natternkopf in lat. echium vulgare (slov. gadovec je pač le nemška prestava). Pa mi pravi mož: to je grilek (tega izraza Pletersnikov slovar nima). Pa zakaj tako imenujete to rastlino, ga vprašam? Zato, mi odgovori, ker uničuje grile = ščurke. Rastlina se namreč malo posuši, potem pa se zažge, da se kadi in ž njjo pokadi po hišah in kuhinjah, kjer so ščurki, ogorki pa se potaknejo lahko tudi še po špranjah, in ščurki izginejo. Mož je bil sam poskusil, in kakor mi je zatrdil, s popolnim uspehom. — Kdor je »obdarovan« s to golaznijo, ki se mnogokrat prav težko zatre, naj poskusi s tem priprostim pripomočkom, ki prav nič ne stane, da mu ne bo treba kupovati in plačevati sredstev, ki so včasih draga pa še neuspešna.

Kje iščimo radost?

Ali poznaš kaj resnično velikih ljudi — bodisi mož bodisi žena? Dobro si jih oglej in gotovo boš na vsakem opazil to eno: da se vse preprosti, prirodnih stvari. To jih razlikuje od poprečnih, vsakdanjih ljudi. Kajti čim večji je človek, tem preprosteje so prvine, ki mu zadostujejo. Da, veliki ljudje se vedno znova vesele tistih, tih stvari, dočim ima vsakdajen človek navado reči: »To sem že videl!«

Vse, kar nas v življenju trajno zadovoljuje in veseli, je enostavno, prirodno. To ni nič visokega ne daljnega ne težavnega ali dragega. Vsakemu je dosegljivo, če ima le oči, da vidi in ušesa, da sliši.

Današnja mladina pravi: »Življenje je nekaj dolgočasnega, vse je nečimurnost!« V resnici pa tak človek morda še niti enkrat ni resnično doživel sončnega zapada in ni morda nikoli dovolj zgodaj vstal, da bi bil videl sončni vzhod.

Recimo takemu mlademu človeku: »Če je tako s teboj, kako moraš dolgočasiti velikega Dajavca življenja! Kajti ustvaril je življenje tako, da prekipava zanimivih in preprostih stvari — tvojemu mlademu, dolgočasnemu življenju pa ne pomenjajo nič. Mlad si in vendar od starosti oslabil, in to je škoda, ker ti tudi v nebesih ne bo dolgo dopalo!«

Odgovoril bo: »Zemlja je svetnike hudo dolgočasila in skozi stoletja so peli svojo pesem o zemeljski solzni dolini!«

Nakar odgovorimo: »Nekaj zelo svetih svetnikov je, ki so to storili, toda najsvetejši so oblekli svojo vsednjo suknjo in poizkusili napraviti iz zemlje nekaj manj dolgočasnega. In zvečer so se od srca smejali Gašperčku, če se je sprl z vražičem in se z njim stepel!«

Mladi človek pa bo dejal: »Zdi se mi, da je na svetu malo takega, kar bi utegnilo zabavati.« Tedaj zaključimo pogovor in dejmo: »To se ti samo tako zdi, moj dragi, moja ljuba, ker še nisi cel svetnik, cela svetnica!«

Lepota in zdravje

Počitnice.

Beseda sama pove, da so to dnevi, ki so namenjeni počitku. Sicer so med letom tudi nedelje in prazniki dnevi počitka, zlasti za poljedelca, ki pa zares počiva tedaj, kadar počiva zemlja, to je pozimi. Počitnice v dveh vročih mesecih, v juliju in avgustu pa so namenjene tistim, ki se vse ostale mesece več ali manj umsko pečajo po šolah, pisarnah, trgovinah, delavnicah itd.

Počitniška doba je zdaj na vrhuncu. Koliko koristi za svoje zdravje dobiš od njih, je odvisno od tega, kako jih znaš obrniti. Popolna izprememba vsakdanjih, večkrat enoličnih navad je skrivnost počitnice, ki naj bi koristile tvojemu zdravju in lepoti.

Z delom, s katerim si med letom zaposlena, popolnoma prenehaj med počitnicami in niti ne misli nanj. Tvoj duh, tvoje telo se mora popolnoma odpočiti, da dobi svežo moč, ki je tako potrebna za uspešno delo.

Delaj izlete, kjerkoli si. Če si duševno utrujena, ne začenjaj z napornimi izleti. Začni polagoma. Napačno bi bilo, če bi kar takoj začela z izletom, za katerega bi rabila skoraj ves dan, posebno, če nisi trenirana ali da bi začela z napornim sportom, ki ga tvoje mišice niso vajene, n. pr. veslanjem. Ne pretiravaj nikdar.

Za nervozne so zaradi miru bolj priporočljive počitnice v okolici gozdov. Za nekatere teh je bolje, da se ločijo od družbe in so sami, če in kadar čutijo to potrebo.

Tistim, ki se pečajo z mehničnim delom, za katero ne rabijo veliko duševnih moči, so počitnice tudi dobrodošle, če ne še bolj kakor umskim delavcem. Zanje bo koristno, če bodo čitali kakšno dobro pobudno knjigo, ki je med letom niso mogli prečitati.

Zdaj je čas, da si nabereš rezerve za zimske mrzle dneve brez toplega solca. Zdjaj skrbi za to, da bo počival duh in da se ti bo telo razgibalo, da bo tvojo kožo ogrelo solnce, dabo v tvoja lica planila kri. Vsa mazila, vsa zdravila in razni kosmetični preparati ti ne morejo nadomestiti solca in vode, gibanja in počitka v naravi.

T. D.

Modne novosti

Obleka in jopa iz tussor-svile v naravnih barvah. Obleko poživljata rdeč šal in povojni pas, veliki gumbi in gube.

Kostim

»Če hočeš imeti obleko za vse slučaje, nabavi si kostim!« To je danes geslo varčnih žena. Dejansko ima kostim samo enega tekmeča: plašč, ki je istotako modern, priljubljen in praktičen. Vprašanje: kostim ali plašč, ni modno, marveč osebno vprašanje. Nekaterim se plašč bolj prilega, drug telesni slog zahteva brdki kostim. Izбира v tkaninah, barvah in krojih za kostim je skoraj neomejena; imamo kostime s kratkimi, ravnimi ali zasločnimi jopami; sportnimi, dostojanstvenimi, spogledljivimi; jope, ki so iz enakega blaga kakor obleka ali pa docela samostojne; s svetlimi gumbi v zanimivih linijah; jope z vrvičami, z reverji in brez njih. Predvsem pa s šali. Šal spada k vsaki jopi kakor krzno.

Kaj pristoja meni, to je edino vprašanje. Zelo vitkemu stasu se sijajno poda jopica, ki sega samo do pasu — a bogdaj, da bi si to delikateso izbrala ženska krepkih oblik. Pač pa vselej in vsaki pristoja klasični kostim: črn, temnomoder ali rjav; enobarven, progast ali križast. Zraven spada poseben kostimski klobuk ali čepica, izbrani čevlji in rokavice ter priprosta, odlična torbica. Vse to — seve, če hočeš s svojo zunanostjo vzbujati občudovanje. Če ti ni na tem ali ti nedostajajo sredstva, se obleci, kakor pač moreš in maraš; na svoji resnični osebni vrednosti s tem nič ne izgubiš.

Jedilnik za julij

ki so ga kuhale učiteljice pri tečaju na dr. Kreskovi meščansko-gospodinski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani od 4. julija do 10. julija.

Ponedeljek. Kosilo: Rjava goveja juha, testena kaša z grahamom. — Gosje gnezdo (Gansnest), cmoki s slanino. — Salata z vinsko kislom omako. (vinegretna omaka). — Čušnjevi kolački. — Večerja: Polpete in mešana salata.

Torek. Kosilo: Predjed: Teletja klobasa. — Grahov sir (consommé) na beli goveji juhi. — Govedina, nadevane kolerebe in kumare v masleni omaki in pretlačeni krompir. — Čušnjeva pogača. — Večerja: Široki rezanci in salata z jaci.

Sreda. Kosilo: Krompirjeva juha (pretlačena). — Pisana goveja pečenka, pražen riž, korenjeva in grahova prikuha. — Klobasa iz jajcin in salata. — Večerja: Goveji golaž s krompirjem in sirova poganica.

Četrtek. Kosilo: Predjed: Mrzla tatarska omaka s pečenko (ostanek pečenke prejšnjega dne). — Pražen močnik z grahamom. — Krompirjevi rezanci in italijanski goveji jezik. — Čušnjevi štrukelj. — Večerja: Jajnine z gnatjo, salata s krompirjem in jaci.

Petek. Kosilo: Ječmenčkova juha s zelenjavo. — Ocvrte žemlje, fižol v stročju s paradižniki, pečen krompir. — Bavarske pogačice. — Večerja: Sirovi cmoki in salata s fižolom in jaci.

Sobota. Kosilo: Goveja juha (bela) in zdrobovi vložki. — Kuhana govedina v paprikovi omaki, zabeljen krompir, ocvrti možgani. — Ocvrte kepe. — Večerja: Ožrelje (vampiri) po italijanskem načinu, zabeljena polenta.

Nedelja. Kosilo: Zdrobovi cmoki na goveji juhi. — Teletja pečenka, pečen krompir, parmezanski hlebčki in salata. — Zdravilna pogača. — Večerja: Mešana salata in gnjat.

Kruh so pekli učiteljice vsako dopoldne za naslednji dan.

Mrzla jagodova pijača (bovla): pol kg presnih jagod. Vmes natrosimo četrt kg sladkorja. To pol ure stoji; na to prilijemo liter belega vina, četrt l penine (šampanjca), dodamo eno ali dve limoni in malo ledu. To naj vsaj pol ure stoji na ledu ali v mrzli vodi. Ohlajeno damo v kozareh na mizo. Ravno tako naredimo sadno pijačo iz razpolovljenih breskev, samo več sladkorja pridenemo.

Urc popravilja, prvovrstno strokovno delo — nizka cena
Korošec Franc - Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 55 (dvorišče levo)

Pohišstvo razproda po nižani cen
jedilnice, spalnice, kuhinje itd
Ivan Napast, Vižmarje 9, nad Lj.
(čez železniško progo, pri kapeli, levo)

VATA za odeje in v tablah vedno v zalogi
Tovarna vate Arbeter, Maribor
Zahtevajte vzorce in cenik

PEČI ŠTEDILNIKI
STENSKE OBLOGE
Keramični izdelki (vsa popravila po najnižji ceni).
Keramična zadruga r. l. s. o. z.
Ljubljana, Tesarska ulica št. 5 — Telefon št. 27-69

Naš domači zdravnik

A. H. Lj. Pljučna jetika in morje? O tej zadevi je bilo že nekaterikrat pisano in povedano, da morskorožje ne godi pri pljučni jetiki, marveč škoduje, dočim koristi pri tuberkuloznem obolenju kosti, sklepov, žlez. Kratko ali začasno bivanje na morju menda ne bo imelo bogve kako pogubnih posledic za vaše izboljšano stanje. Če že hočete priti v ugodnejše podnebje, ki bo vplivalo celo zdravilno na vašo rahlo pljuča, poiščite si službo v kakšnem gorskem, nad 500 m visokem kraju, mestno ozračje pa je radi prašnosti najmanj ugodno.

M. H. K. Starostno razmerje med možem in ženo vas bega? Brali ste, da naj bo mož za kakšnih 7 let starejši od žene, vaša nevesta pa je nekaj mesecev starejša od vas, zato se bojite kvarnega vpliva na potomstvu. Če je vse drugo pri vam pravšno, naj vas tisti člančič, ki ste mi ga poslali v izreku, prav nič ne vznemirja. Življenjski zakoni niso računarska pravila, zakaj račun je napaden, če je najmanjša postavka v njem zgrešena, v življenjslovni razmerji pa je presoja in vrednost čisto drugačna. Človekovemu zdravju se najbolj prilega podnebje zmerno toplega zemeljskega pasu, menda pa živi skoraj pol človeštva izven tega pasu, ne samo v vročem pasu, ampak tudi celo v mrzlih tečajnih pasovih. Morda ni živga bitja, ki se zna prilagoditi tudi manj ugodnim razmeram tako povojno kakor človek. Drugo pa, kar vam treba vedeti, je dejstvo, da je človek približno toliko star, kolikor sam hoče! Saj vidite okoli sebe očite primere mladih starcev in starih mladcev. Jaz sem se do Abrahamovega leta staral, od takrat pa se iznova mladim. Tretje, kar vam odgovorjam, je pa svarilo: kdor preveč razmišlja in si glavno beli pri vsaki stvari, si greni sleherni veselje in kvari vsak vseh že vnaprej! Srčnost velja več kot mozgovnanje!

J. P. P. Neenaki dojki? Če ste že tako natančni (morda nečimurni), opazujte obe nogi, obe roki, oba očesa, oba ušesa, obe polovici ust, nosa in brade, obe lici, pa gotovo najdete večje ali manjše razlike na vsakem delu svojega telesa. Razlike so tem večje, čim bolj pazite nanje, in se zmanjšajo ali celo porazgube, če se ne menite zanje! Glede vaše zadeve bi pripomnil samo, da pustite vsako gledanje in tipanje in pazite, da ne bo organ morda trpel pri ležanju zavoljo pritiska.

I. U. Z. Tachykardija — po naše bi se reklo: prenačilo ali premočno utrujanje srca — navadno ni bolezen sama zase, marveč samo znak katere druge srčne ali živčne bolezni, največkrat pa samo naravna posledica velikega telesnega napora ali pa močnega vznemirjenja. Kaj je bilo takrat z vami, je težko reči, bržkone samo vznemirjenje, zlasti če se čutite zdravega. Ne belite si torej mlade glave s praznim strahom!

I. B. T. Po ošpicah se kaj rada pojavljajo gnojna vnetja kože, sluznic in tako tudi meznih žlez. Spominjam se še prav dobro, da sem imel kot enajstletni deček vse šolske počitnice zapackane zavoljo tvorov, ki so se mi napravili na tilniku v ogromnem številu in pa drugod po te-

lesu neposredno po ošpicah, ki sem jih dobil v začetku požitnice. Pri vašem dečku je bržkone vnetja mozgovna žleza na vratu. Ne čakajte več z njo, spravite otroka čimprej k zdravniku, da mu, če se je žleza ognjila, ta tvor odpre, ker je vse-kakor bolje, kakor čakati, da tvor sam preteče. Takšno »samozdravljenje« je zamudnejše in pušča trajne sledove v obliki grdih brazgotin. Ko otroku to premine spravite otroka za nekaj tednov k morju ali pa na višinski zrak.

L. K. G. Golša in golša sta različni stvari, ki se zdravita čisto različno. Sicer je golš več vrst. Če je vaša golša običajna golša mladih rastočih ljudi (žleza je enakomerno povečana in povsod mehka), poskusite s tem-le zdravljenjem. Opustite kar se le da, uživanje soli. Omejite pitje vode. Prvi dan pijte še, kakor po navadi, a točno merite vso pijančo po kozarcih, drugi dan znižajte samo en kozarec (ali vsaj pol kozarca) vode manj in tako polagoma vsak dan manj, da pridete do tiste množine vode, ki morete še ob nji shajati. Kajpada se morete tudi glede drugih pijanč držati prvotnega reda! Če se vam v 6—8 tednih golša znatno ne zmanjša ali če je golša druge narave, pojdite k zdravniku!

A. M. Lj. Nosečnost se da ugotoviti s precejšnjo gotovostjo okoli šestega tedna, s popolno gotovostjo pa okoli tretjega meseca. Izumili so v zadnjih letih posebne reakcije, ki dokazujejo nosečnost že prve tedne. Posvetujte se o tem z zdravnikom svojega zaupanja! Kako vam je ravnati, da preprečite morebitni splav, je težko kaj svetovati na daljo, vsekakor se varujte vseh izrednosti in držite se običajnega življenja. Nekaterim ženam, ki so podvržene splavljanju, treba polegati in mirovati tja preko tretjega meseca.

L. M. S. Tiščanje in bolečine v grlu, zbadanje v prsih, težko dihanje že pri nepopolni hoji so resne zadeve, ki jih treba čimprej urediti in sicer po neposrednem zdravniškem pregledu sopol in prsnih organov sploh. Ker bo treba za popolno ugotovitev več in morda tudi posebnih praškov, napotite se v kakšno večjo, dobro opremljeno bolnišnico.

I. Z. V. Po vnetju prsne mreže se vse oprsje na bolni strani rado stisne in celo hrbtnica skrivi. Da to skvaro preprečujete, vam treba rednih dihalnih vaj na prostem, vsaj dvakrat na dan dajte v presledkih po desetkrat globoko vdihniti in še globlje izdihniti, držeč se pri tem sklonjenega na zdravo stran, da se skvarjena stran more čim bolj razprostiti. Tudi pri delu sedite se držite na zdravo stran, ponoči pa ležite na zdravi strani, blazino za glavo si podložite pod zdravo stran grodi (ali prsnega koša).

Isti. Tvor na nosu pustite sam kar na miru, sicer vam pride ves nos v svetleč zelo dvomljive lepote. Pojdite raje k zdravniku, da vam tisto nadlogo zatje!

F. Z. R. Mozolji in rjave pege na licu so bile že večkrat na vrsti, letos, lani in predlanskim, kar vsak »večletni naročnik« ali bravec ve. Potrpite, prehitro še ne smem ponavljati.

Nekaterim. Prihodnjič pridete vsi na vrsto!

Pravni nasveti

Neupravičena terjatev in tožba. T. V. S. Nasprotnik vas je tožil za vsoto denarja, ki ste jo po njegovi trditvi dolgovali tretji osebi, ki jo je po navedbah tožbe cedirala nasprotniku. Ta tožba pa je neupravičena, ker niste niti nasprotniku, niti tretji osebi ničesar dolžni. Vprašate, kaj imate od pravde pričakovati, kdo bo nosil vaše stroške itd. — Pri sodni razpravi, katere ne smete zamuditi, ker bi bili drugače obsojeni v odsotnosti, povejte, da niste ničesar dolžni. Sodišče bo izvedlo dokaze, t. j. zaslišalo v tožbi in eventualno tudi od vas predlagane priče ter morda tudi obe stranki in bo nato razsodilo. Če bo tožbeni zahtevek zavrnjen, bo nasprotniku naložilo plačilo vaših stroškov. Seveda, če nasprotnik nič nima, ne boste nič dobili. Advokat pa ne jamči za stroške svojega klienta.

Nova okna v hiši. A. Z. V hiši nameravate napraviti proti sosedovemu svetu, ki se prične lik za zidom, nova okna. Vprašate, če vam bo mogel sosed to zabraniti. Njegov svet za vašo hišo ni uporaben kot stavbni svet. — Načeloma ni ovire za zabiranje oken. Vendar si izposlušajte za to stavbno dovoljenje županstva. Če bo sosed zgradil oken ogovarjal, se bo šele tedaj moglo presoditi, v koliko so ugovori upravičeni, ko se bo zvedelo, iz kakšnih razlogov ugovarja.

Dolg preklicanke. G. M. S. Pred leti ste prodali posestniki več svinj, ki vam jih pa ni plačala takej, ampak je večkrat prosila za odlog plačila in vselej obljubila, da jih bo plačala. Sedaj pa je bila ta posestnica zaradi umobolnosti preklicana. Takoj ste tirjali za ta dolg skrbnika, ki pa noče o njem ničesar slišati, čeprav je bila posestnica za časa kupčije popolnoma zdrava. Dalje pa skrbnik trdi, da je kupnina zastarana. Kaj storiti. — Ne preostane vam drugega, kakor preklicanko tožiti na roke skrbnika. Če je bila za časa kupčije zdrava, je bila kupčija pravno veljavno sklenjena in dolg obstoji še vedno. Zastaral bi v 30 letih. Seveda pa se vam bo tožba le tedaj izplačala, če boste svoje trditve mogli dokazati in če ima preklicanka še kakšno premoženje.

Graditev vodovoda. S. J. V vasi gradite vodovod. Vsi posestniki razen dveh pri delih sodelujejo. Kako bi tudi enadva posestnika prisilili, da k gradbi vodovoda, ki ga bosta rabila, prispevala z delom ali denarjem. — Niste povedali, kdo gradi vodovod ali posamezni vaščani sami ali občina oziroma. Če ga gradi občina, ga gradi gotovo po sklepu občinskega odbora, ki je moral preskrbeti tudi kritje stroškov, najbrž z občinskimi dokladi, ki jih bodo morali plačevati vsi občani oziroma vsi

iz onega okoliša, kjer se gradi vodovod. Če pa grade vodovod posamezni občani, je to njihova stvar in ne morejo siliti k sodelovanju tistih, ki nočejo. Seveda bodo tem tudi lahko zabranili uporabo vodovoda, odnosno je dovolilo le proti primernemu odplačilu.

Darilna obljuba. Z. S. B. Zgradili ste spomenik padlim vojakom. Preden ste ga gradili, ste se obrnili na občino, da vam pomaga. Izjavili so vam, da delajte po načrtu in da bo plačala občina. Na to obljubo ste začeli graditi. Ker je bilo treba svet okrog spomenika regulirati, je na ponovno vprašanje predsednika pripravljalnega odbora občinski gerent izjavil, da bodo plačali (namreč občina). Ni se pa ta izjava nikjer zapisala. Tako ste dela izvršili, občina pa še ni ničesar plačala, čeprav ste se zadolžili. Vprašate, če morete sedaj kaj izterjati od občine oziroma od tedanjega gerenta. — Iz vašega dopisa izhaja, da gre v predmetnem slučaju za darilno obljubo občine. Taka obljuba pa ni iztožljiva, razen če je bila napravljena v obliki notarskega akta. Zato vam kakšne tožbe napram občini ali tedanjemu gerentu ne svetujemo. Vsekakor pa je občina moralno obvezana, da obljubo izpolni, čeprav so se osebe v občinski upravi izmenjale. Zato se obrnite na občinski odbor.

Najetje posojila po pripravljalnemu odboru. Z. S. Pripravljalni odbor za postavitev spomenika je sklenil najeti posojilo in je za ta sklep glasovalo vseh 15 članov, ki so se zmenili tako, da bo predsednik podpisal zadolžnico kot dolžnik, ostali člani pripravljalnega odbora pa kot poroki. Nato pa je zadolžnico podpisalo le osem odbornikov, ki so posojilo dobili. Ali je odgovorna za dolg samo osmerica odbornikov, ki je podpisala zadolžnico, ali tudi ostalih sedem odbornikov, ki so glasovali za posojilo, zadolžnice pa niso podpisali. — Samo oni so postali dolžniki, ki so podpisali zadolžnico in le od njih je posojilnica mogla izterjati dolg. Če je ostala sedemorica le glasovala za najetje posojila in se pri tem ni zavezala prevzeti sorazmerni del na sebe, tedaj osmerica, ki bo posojilo plačala, ne bo imela regresne pravice napram sedemorici.

Preizkuševanje betona. J. J. M. Oddali ste gradbeno dela stanovanjske hiše stavbeniku, ki daje vse material. Zdi se vam pa, da je v betonu manj cementa, kakor ste se pogodili. Vprašate, kam bi dali beton preiskusiti, če ima morebitni neugodni izid preiskave veljavo pred sodiščem ter koliko stane preiskava. — Beton morete dati preiskusiti v kemičnem inštitutu univerze v Ljubljani. Koliko preiskušnja stane, vprašajte tam. Izvid bo v slučaju pravde vsekakor najmerodajnejši dokaz za kvaliteto betona. Absolutno vezano pa sodišče tudi na take dokaze ni, ker sodi skrbno ocenjujoč vse dokaze po svobodnem preudarku.

Optant. C. A. Glede pristojbin od prenosa nepremičnin se obrnite direktno na davčno upravo.

Spor zaradi plače. L. M. P. Pri mojstru ste službovali 10 mesecev, ne da bi se bili kaj domeniili glede plače. Dajal vam je različne zneske in vso oskrbo. Sedaj ste pa menjaja, da je bila plača prenizka. Vprašate, če morete zahtevati za nazaj večjo plačo in če morete zahtevati tudi plačilo nadur, ker ste včasih delali tudi po 15 ur dnevno. — Ker plača ni bila dogovorno določena, se v tem slučaju smatra, da je bila pogojena primerna plača. Če vi smatrate, da izplačana plača ni primerna in mojstra tožite, bo sodišče po izvedenih ugotovitvah, kakšna je primerna plača v vašem kraju za ono vrsto pomožnega osebja, med katerega spadate tudi vi in bo nato razsodilo, ali so vaši zahtevki upravičeni ter bo v tem slučaju tožbi ugodilo. O posebnem plačilu nadur tu ne more biti govora, ker kakor sami trdite, ni bilo glede plače ničesar dogovorjenega. Zato bi se »nadure« upoštevale kakor vse delovne ure.

Pokejtnina. I. W. D. Vaš slučaj je poseben in na podlagi navedb v vprašanju ni mogoč točen odgovor. Obrnite se zato naravnost na ravnateljstvo Pokojninskega zavoda.

Zapuščinski spor. x. z. Pred 30 leti je prevzel domačijo vaš brat. Oženil se je, vendar je pred petimi leti umrl brez otrok, zapustivši ženo, ki je prevzela posestvo. Ker brat ni napravil oporoke, vprašate, če je žena upravičeno prevzela posestvo po možu. — Po pok. bratu se je pred 5 leti gotovo vršila zapuščinska obravnava. Če brat ni pred smrtjo napravil oporoke, je pa najbrž imel s svojo ženo ženitno dedno pogodbo ter je žena na ta način povsem upravičeno po možu prevzela vse posestvo. Poglejte na sodišču tozadevni zapuščinski spis po pok. bratu. — Dotični fant, ki je delal pri bratu le za hrano in obleko, bi moral takoj po smrti brata zahtevati od dedinje — žene pok. brata, zaslužek za zadnja tri leta. Ta terjatev je v treh letih zastarala. — Bratje pok. brata nimate po smrti svakinje nobene pravice do nujnega deleža do zapuščine svakinje.

Železničar. K. I. O. Zakaj po obolenju že 10 mesecev niste dobili nobenih prejemkov, ne moremo vedeti mi, ker ne poznamo vašega slučaja. Vprašajte pri železniški direkciji. Za prošnjo ali pritožbo na državni svet še ni osnove, ker niste prejeli nobenega odloka ministrstva. — Gospodar vas za stanarino lahko toži in rubi ter vam tudi lahko odpove. Vseled tega, ker morate vi čakati na

svoje prejemke, gospodar ni izgubil svojih pravic do najemnine ali odpovedi.

Zalostne razmere. M. M. Z. Pritlen oženjen mož ima poleg žene in odraslih zakonskih otrok razmerje z neko mlado žensko, s katero ima nezakonskega otroka. Za zakonske otroke ne skrbi več, pač pa grozi, da bo vse svoje imetje prodal, tako da se boji, da boste vsi domači, ki ste stalno pomagali pri gospodarstvu, po smrti očeta prikrajsani. — Ako je ta stavec sedaj začel noreti za ničvrednico, tako da je nevarnost, da bi s to ničvrednico vse zapravil in bi ostala njegova priletna zakonska žena in otroci brez sredstev, potem poskušajte, da sodišče tega starca prekliče ali zbog slabomumnosti (pameten človek kaj takega ne dela) ali pa vsled zapravljivosti. Samo na ta način boste mogli preprečiti namen starca, da odtuji posestvo in denar zapravi za ničvrednico. — Otroci šele po smrti lahko zahtevajo nujni delež.

Pravica terjati nujni delež zastara v treh letih. I. G. Sp. S. Pred 15 leti vam je umrl oče; posestvo je zapustil starejšemu sinu, sestre so dobile svoj delež, vi pa ste pred očetovo smrtjo dobili nekaj denarja. Bili ste v tujini in ni vam znano, kakšna je bila oporoka, brat in sestre pa so računali, kakor da vas ni. Vprašate, če lahko še sedaj s pravdo dosežete svoje pravice in kako. — Če vas zanima očetova oporoka, imate pravico, da zahtevate pri domačem okrajnem sodišču vpogled zapuščinskega spisa po pok. očetu. Vendar pa nimate več pravice bodisi ovreči izjavo poslednje volje, bodisi terjati dolžni delež ali njegovo dopolnitev, ker so te pravice zastarale v treh letih po očetovi smrti.

Veljavnost oporoke. J. S. St. Ste že v letih, imate družino in premoženje ter hočete urediti svoje imetje. Imate lasnoročno spisano oporoko in vprašate, če je ta veljavna, ker ste slišali, če je kdo v letih, da se oporoka lahko ovrne in da je le pri notarju urejena veljavna. — Vsaka oporoka je veljavna, če jo zapustnik s a m napiše in podpiše. Če pa sami oporoke ne napišete, jo lahko tudi druga oseba za vas napiše. Vendar morate tako oporoko sami podpisati in še tri priče se morajo na oporoki podpisati kot oporočne priče. Ni potrebno, da priče vedo za vsebino oporoke, vendar morata vsaj dve priči istočasno biti prisotni, pred katerimi imate izjaviti, da je ta zapis oporoka. Kot priča glede njemu namenjene ostaline ne sme biti dedič ali voliojemnik, enako ne njegov zakonski drug, njegovi roditelji, otroci, bratje, sestre ali osebe, ki so z njim v istem kolenu v svaštvu in plačani domačini.

Tajna oporoka. I. J. L. Ako hočete, da ostane oporoka tajna, ne upate se pa sami celo oporoko napisati, tako da bi jo morala sestaviti druga oseba, potem vam svetujemo, da napravite oporoko pri notarju.

Posojilo opeke. A. F. P. Sosedu ste pred 5 leti posodili dobro izdelano surovo opeko, ki jo je prevzel na vašem travniku. Sedaj vam je sosed sporočil, da si lahko zvozi iz njegovega dvorišča opeko kot povračilo za dolg. Po vašem mnenju pa je ta opeka večje oblike, za 3 cm daljša in slabe kakovosti napravljena iz pokvarjene zemlje. Vprašate, če ste dolžni tako opeko sprejeti za povračilo posojila. — Sosed je dolžan vrniti posojeno opeko v isti vrsti, dobroti in množini. Če ne pride med vama do sporazuma, bo sodišče pač moralo po zvedenih ugotovitvah, ako odgovarja sedaj ponujena opeka kakovosti svoječasno posojene opeke. Ako kakovost ne odgovarja, potem smete sosedu tožiti na odškodnino opeke v denarju.

Prodana, pa ne prepisana parcela. P. V. Z. Leta 1913. ste kupili od sosedu del parcele. Pogodbo ste napravili pred notarjem, sosed pa se je zavezal prodano nepremičnino do konca leta razbremeniti in glede vknjiženih bremen varovati kupca vsake škode. Sedaj pa ste ugotovili, da je ta parcela še vedno prepisana na sosedu-prodajalca. Sosed se je med tem časom močno zadolžil. Vprašate, kaj sedaj — Krivda je vaša, ker se niste brigali za pravice, ki ste si jih zgovorili v kupni pogodbi. Če sosed-prodajalec kaj ima, potem ga lahko tožite, da vam izroči vse listine, ki so potrebne za bremen prosti odpis kupljene parcele. S temi listinami in notarsko kupno pogodbo lahko sami na sodišču predlagate prepis parcele. Če je pa sosed prezadolžen, tako da je škoda pravnih stroškov, vam pa svetujemo, da skušate s prošnjo dobiti bremen prosta odpisna dovoljenja od vseh tistih vknjiženih upnikov, ki so vedeli za to, da vi dejansko uživate kupljeni del parcele. Po sedanjem stanju pa jamči tudi vaša parcela za vknjižene dolgove. Če bo pri morebitni dražbi ta parcela prodana, vam jamči za škodo le sosed-prodajalec.

Ustanov. leta 1860
Kamnoseška industrija

Alojzij Vodnik

Ljubljana

poleg glav. kolodvora

Kolodvorska ulica 34

Velika zaloga čez 400

nagrobni

spomenikov

vseh oblik in veli-

kosti se razproda po

znižanih cenah,

dokler traja zaloga.

Izdelava novih spomenikov po lastnih načrtih, najmodernejših oblik po nizkih cenah. — Sporočite naslov, da Vas obišče na domu strokovnjak in izdela načrte po Vaši želji ter po Vaših navodilih!

JOZE MIHELIC in drug - LJUBLJANA

Dunajska cesta 41 Telefon št. 2777

kleparsko, ključavničarstvo, vodo-

vodne in strelovodne instalacije

UMETNO VRTNARSTVO

nagrobni venci, razne vrtnice, vsako-

vrstne rože — ovetlice lončenice itd.

ČEH, Ljubljana VII, Gasilska c. 14

Valentin Cestnik, Trbovlje II strojno mizarstvo

Izdeluje vsakovrstno pohištvo od priproste do naj-finejše izdelave ter vsa stavbno-mizarstva dela po lastnih in po predloženih načrtih točno, solidno in po jako zmernih cenah. — Zahtevajte proračune. Velesejem paviljon F.

IVAN KRALJ

se priporoča za vsa ključavničarska dela

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 5 ali Rimska c. 2

MARIBOR

IVAN KRAVOS, Aleksandrova c. 13

ŽIMA

za zimnice vseh vrst po najnižjih dnev-

ni cenah vedno na zalogi samo pri

J. KNIFIC - tovarna za žimo

Strazišče pri Kranju

Cementni izdelki

stavbna dela, nagrobni spomeniki, vodometi, cevi, vrtnice ograje, okraski, kipi itd., najsolidnejša izdelava, prvovrstni material. — TABOR JOZE, Ljubljana, Rožna dolina, cesta VIII št. 13.

IVAN WOSTNER

LJUBLJANA - MOSTE, Zaloška cesta 21

splošno kleparstvo, instalacija hišnih vodovodov, strelovodov, bakrenih kotlov in drugih kotlov za štedilnike itd. z najboljšo izvršitvijo in po možno najnižjih cenah.

higijenska posoda za kruh in pecivo v javnih lokalih se naroča pri

ALOJZ DERGANČ

Ljubljana — Gerblčeva

GRADEC Lendplatz 1

Telefon: 30-77

HOTEL

GOLDENER ENGEL

v neposredni bližini glavnega kolodvora in mestne železnice; popolnoma novo urejen. V sobah tekoča topla in mrzla voda, kopalnica, centralna kurjava. Prostor za vozove. Zbirališče inozemcev. Govori se tudi slovensko. Za poset se priporoča

JOS. STELZER, lastnik.

OLTARJE

KIPE

RELJEFE

PORTRETE

prenavlja, popravlja, izdeluje in vsa kiparska dela po lastnih in po danih načrtih

Nizke cene

Sattler Benedikt

LJUBLJANA - MOSTE

Pekopaljska ulica št. 5

Gg. trgovcem in posestnikom se priporoča za vsa sedlarska dela (ima vedno v zalogi vsakovrstne konjske opreme, konjske plahte in vozne ter vse potrebščine. Sprejema staro v popravilo. — Točna postržba. — Cene solidne.

VIKTOR KLEŠNIK

sedlar in jermenar

Ljubljana, Poljanska cesta 49

Zopet došlo novo blago

po 6, 7, 8 in 10 Din meter. Oglejte si ga pred nakupom v Tekstilnem bazarju L. TRPIN, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Za počitnice

rabite hitro izvršen entel, ažur, monogram, okraske za obleke in perilo.

Takoj jih dobite pri trvdki

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Strukelj

M. K.:

Pravljica

Šli nekoč so angelčki preko rožnatih poljan, da otroku bolnemu bi ponesli zlatih sanj.

Pa nekje tam sred poljan sanje izgubili so, Bogcu dobremu gorje svoje potožili so.

Božjih lučk — kresnic — poslal jim je Bogec v tih večer, da poiskali sanje bi — pa jih ni nikjer, nikjer...

Kje so sanje zlate, kje? Joj, sred rožnatih poljan božje lučke iščejo še dandanes jih zama — — —

Kako so nastale kresnice

»I, lepše je na zemlji prav gotovo, kakor v nebesih,« je prepričevalno dejala zvezda.

»Ho, ho,« se je zasmejal stric polž in pomigal z rožički. »Ho, ho,« — ali si na glavo padla, ka-li? Najvišja in poslednja želja vsakega zemljana je, da nekoč najde pot v nebesa, kjer sta večna radost in sreča doma — ti pa se takele iznebiš! Zemlja se niti od daleč ne da primerjati nebesom, kamoli da bi bila celo lepša od njih...«

Zvezda pa tega na noben način ni mogla verjeti. Saj ji je vendar oblaček toliko lepega povedal o zemlji... Prav gotovo se ni lagal!

»Eh, kaj,« je dejala in pomilovalno ošnila strica polža z očmi, »tebi se pač tako zdi. Star si že in nadložen, zato samo črno okoli sebe vidiš... Pozdravljen!«

»Srečno pot!« ji je voščil stric Slinar. »Zelim, da bi ti bilo prihranjeno vse razočaranje.« Zvezda je spočita odletela dalje v tiho noč.

Ko je tako brez cilja križem — kražem po poljani taval, se je zdajci močno prestrašila. Neznana črna pošast je tik mimo nje švignila v vejevje bližnjega drevesa. Zvezda si je poiskala zavetja na dehtečih listih poljske rože.

Roža je odprla dremave oči in z zaspanim glasom vprašala:

»Kdo me moti v tej pozni uri?«

»Ah, oprost,« je vpljudno dejala zvezda. »Tako sem se prestrašila črne pošasti... Dovolj, da se opomorem od strahu. Potem takoj spet odletim dalje.«

»Kakšne pošasti?« se je začudila roža.

»Ko bi jaz vedela!« je odgovorila zvezda in se plašno ozrla v smer, kjer je nočna pošast zatnila.

»Gotovo je bil netopir,« je po kratkem premišljevanju dejala roža in pomirjevalno pristavila: »Netopirja se ti pa res ni treba bati. Je to najdobrodrušnejši ptič, ki si ga moreš misliti... Pa kdo si ti, ki niti netopirja ne poznaš?«

»Nebeška zvezda,« ji je zaupno povedala.

»Kaaaj?« se je zavzela roža in široko, široko odprla oči. »Ali si po nesreči padla z neba, kali?«

»Ne, nisem padla. Priletela sem, da si ogledam zemljo in njeno lepoto.«

»Ah,« je vzdihnila roža in se hrepeneče ozrla v zvezdno nebo. »Ali ti ni nebeške lepote dovolj? Vrne se, vrni tja gor! Zemlja lepota je od danes do jutri, nebeška lepota pa je večna.«

»Hm,« je zamišljeno zamajala z glavo zvezda in se razžalostila, »ali ti tudi tako misliš? Nekaj podobnega mi je že stric Slinar pravil...«

»In imel je prav!« je dejala roža in se otožno nasmehnila. »Poglej na primer mene! Ali sem ti kaj všeč?«

»Seveda si mi!« je iskreno pritrdila zvezda. »Tvoj cvet je mehak kakor svila in tvoj vonj tako slađen, da si slajšega misliti ne morem. Ampak zakaj vprašuješ to?«

Roža je povesila glavo in vzdihnila:

»Vidiš, takšna je zemška lepota: nocoj še tu cvetem vsa mlada in sveža — ob zori bom ležala strta na tleh...«

»Kaj vendar govoriš?« je prvo razočaranje seglo zvezdi v srce. »Saj to ni mogoče!«

»Resnica je!« je žalostno pokimala roža.

»Na vse zgodaj pridejo kosci z ostro nabrušenimi kosami — in konec bo moje lepote...«

»Kosci?« je zategnila zvezda. »Kaj pa je zopet to?«

Roža ji je vse lepo razložila — in zvezda je postala žalostna. Potem bo pa že res, si je mislila sama pri sebi, potem bo že res, kar mi je stric Slinar pripovedoval. Ni vreden svet, da si ga hodi človek z nebes ogledovat, ko je vse na njem od danes do jutri...

Čudno zamišljena in tiha se je poslovila od poljske rože in odletela dalje.

Tako je priplula do goste mlake kraj vasi. »Rega, rega, kvak, kvak, kvak!« je prepeval žabji zbor iz nje, da se je razlegalo daleč naokoli.

Zvezda se ni mogla dovolj načuditi tem nenavadnim glasovom. »Kaj pa je zopet to?« je zamrmrala. »Ali so to ljudje, o katerih mi je oblaček pripovedoval? Fej, kako neubrano pojlo! Pa znajo angelčki v nebesih že stokrat lepše...«

Radovednost je bila tolikšna, da se je ni mogla ubraniti. Približala se je mlaki in nekaj časa neodločno letela visoko nad njo. Slednjič pa se je spustila navzdol, hoteč si neznana

bitja ogledati povsem od blizu. In se je tedaj strašno zavzela: njene sestrice — nebeške zvezde — so se zrcalile na dnu mlake. Uboga zvezdica je mislila, da se je ves svet postavil na glavo. V divji radosti jim je hotela planiti naproti — in padla je v mlako.

»Ojej!« je kriknila v smrtnem strahu in se hotela rešiti iz goste tekočine. Toda bilo je prepozno. Mokre perutnice ji niso hotele več služiti. Zaman je opetala z njimi in se skušala dvigniti v zrak. Vsa onemogla in upehana je slednjič opustila brezuspešen trud in se vdala v božjo voljo.

Tedaj je tik kraj nje pokukala velika žaba iz mlake in njene oči so nekaj časa bedasto buljile v drobno zvezdo. Ko se je nagledala do mile volje, je z nizkim glasom zagodčala:

»Lej ga, lej ga, kvak, kvak, kvak — kakšen spak!«

Zvezda je bila prepričana, da se ji je približala zadnja ura. Bridko, prebridko se je začela kesati, da ni poslušala ljubelega Boga in ostala v nebesih. Krčevito trepetajoč po vsem telesu je strmela v grozotno pošast in ni upala nič več...

V gosto vejevje bližnjega hrasta se je zapodil poreden veter in mu izpulil velik list. Kakor ustreljen ptič je list zafrtaval navzdol, se še parkrat obrnil v zraku, potem pa kakor mrtev padel v mlako — tik potapljačice se zvezde.

S poslednjimi močmi se je ubožica povzpela nanj — in bila je rešena. Žaba je sicer še vedno debelo buljila vanjo in renčala, a zvezda je spoznala, da ji nevarnost od nje ne grozi. Torej takšne nemarne spake so ljudje! je z gnusom pomislila in zahrepelala nazaj v raj. Daj Bog, da se vrnem k tebi! je jela prisrčno moliti in vzdihovati — Bog pa je bil visoko, visoko nad njo in še vedno neznansko resen in strog je bil Njegov obraz.

Ko si je za silo posušila perutnico in opomogla od prestanega strahu, je zletela kvišku.

»Lej ga, lej ga, kvak, kvak, kvak — kakšen spak!« je še enkrat porogljivo zaregal žabji zbor za njo, toda zvezda ga ni slišala več. V globoke misli potopljena je letela skozi noč. Brez cilja, brez smeri.

Po poti, ki je vodila v bližnjo vas, sta točas šla dva zapoznala popotnika: Andrejček in njegov očka. Zamudila sta se v mestu, kjer je imel očka važen opravke.

Andrejček se je oprijemal očetove roke in gostobesedno kramljal z njim. Očka je komaj mogel sproti odgovarjati — toliko različnih vprašanj mu je stavljal radovedni sinko, ki je zamaknjeno strmel v nebo.

»Očka, koliko zvezd pa je na nebu?« se je zdajci domislil.

»Jih še nisem štel!« ga je zavrnil očka.

»Kadar bom jaz znal šteti do tisoč — jih bom preštel sam!« je moško obljubil sinček Andrejček.

Očka se je nasmehnil in ni rekel nič.

»Očka, kdo pa jih prižiga vsak večer?« je spet hotel vedeti.

»I kdo?« ga je poučil očka. »Nihče.

Zvezde se prižigajo kar same.«

»Ali res?« se je začudil Andrejček. »Jaz sem pa mislil, da jih prižiga sv. Peter.«

»Kje neki!« je očka zamahnil z roko. »Ali misliš, da ima sv. Peter toliko prostega časa ko ti? On je vendar nebeški ključar in ima vse polno dela z odpiranjem in zapiranjem nebeških vrat.«

»Pa kako to, očka, da nobena zvezda ne pade z neba, ko kar takole visijo na nebu?«

»E, ne boj se,« je odgovoril očka, »saj jih imajo dobro pritrjene!«

»Hm,« je zamišljeno dejal Andrejček in hotel zastaviti očetu novo vprašanje. Pa je v tem hipu obstal kakor ukovan in vzkliknil ves zavzet: »Joj, očka, pogled! Tistole lučko tamle! Naravnost proti nama plove! Če ni to zvezda?«

Tudi očka je ves presenečen obstal in strmel v smer, ki mu jo je pokazal Andrejček.

Zares, o čudo božje, to ne more biti drugega kot zvezda!

Zvezda — naša znanka — je prihajala čedalje bliže. Tako zamišljena je bila še vedno, da ni opazila zapoznelih popotnikov.

(Konec prih. nedeljo.)

Zdravko Ocvirk:

Ivanček sirota

Nocoj je mamica umrla,

Ivanček joče, joče.

Za vedno je oči zaprla,

zbuditi se več noče.

Kaj bo sirota zdaj počel?

Brez mamic ni sreče.

Nihče ga več ne bo objel

tako gorko, ljubeče...

Po svetu hodil bo okrog

in žalostno sameval

in vedno bo ubog otrok,

čepprav cekine bo prešteval — —

Presenečena mama

Mama pride na vrt in vidi, kako Janko in Metka pulita listje z najlepših mladih dreves.

Vsa prestrašena sklence roke in vzklikne:

»Ja, križana gora, otroka, kaj vendar počenjata? Do golega mi bosta oskubila drevesa!«

»O, nikar se ne razburjaj, mama,« ji odgovori Janko. »Veš, midva se igrava jesen!«

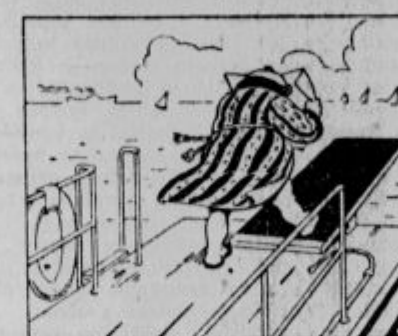
Kako je gosp. Debeluhar rešil uganko

1.

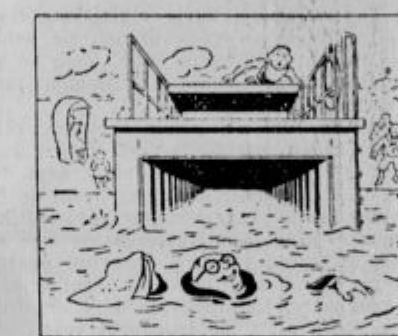
Gre, gre gospod Debeluhar, ves zatopljen v reševanje težke uganke, s kolodvora v bližnji hotel. Nikamor ne pogleda, ne na levo ne na desno, ne zanima ga nobena druga reč na svetu; venomer bulji samo v časopis in išče rešilne besede. Samo ena, edina beseda mu še manjka — in uganka bi bila do kraja rešena...

2.

Ko pride v hotel, se sleče, se zavije v kopalni plašč in jo mahne proti kopalšču — še vedno ves zatopljen v svoj časopis. Nič ne vidi, da jo maha naravnost k ozki deski, s katere skačejo izurjeni plavači v globoko vodo...

3.

Strbunk! Čofne nenadoma v vodo.

»Na pomoč! Na pomoč!« kričijo prestrašeni kopalci na bregu. Obraz gospoda Debeluharja pa se v vodi blaženo smehlja. »Hura!« zakriči zmagovalno in ponosno. »Uganka je rešena! Našel sem ono besedo! Glasi se: utopljenec!«

Rekši gospod Debeluhar, ki ne zna plavati, še enkrat divjeradostno začofota z rokami po vodi — in utone — — —

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev zlogovnice

Sijaj, sijaj solncece,
oj solnce rumeno!
Kako bom s'jalo solnce,
k' sem vedno žalostno!

Pravilnih rešitev je bilo topot 198. Za nagrado je bila izžrebana Angelca Prešern, učenka (?) razr., Zasp št. 23, p. Bled. Dobi knjigo »Najdenček Jokec«.

Izpolnjevalka

Striček polž je sklenil:
»Branječek postal bom!
Za denarcev bomno
iglice — — bom...«

In se je napotil
v daljno tuje mesto.
Čvrsto kakor mladeč
meril, hej, je — —.

Pa, buu, buuu! pritulil
volk mu je naproti.
Jež se zvil je v klopčič:
»Zdaj se me pa — —!«

Če bi bil brez igel,
volkec bi ga ham.
Jež zato je sklenil:
»Igel ne — —!«

Na mestih, kjer ležijo zdaj črtice, postavite zraven spadajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog. Ena od pravilnih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtega dne 21. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Bahavost

Oče pripoveduje sinu, kako je v Afriki ubil 40 ljudožreca.

Sin: »Očka, lani si mi pa pravil, da si jih ubil 30.«

»Ze res,« odgovori oče, »ampak takrat si bil še tako majhen in slaboten, da ti nisem mogel odkriti vse strašne resnice...«

STRIČKOV KOTIČEK

322. Ljubi Kotičkov striček! Ze dolgo časa z zanimanjem čitam Tvoje odgovore v kotičku. Posebno pa me je razveselil odgovor, v katerem si pel čast in slavo ajdovim žgancem. Kar roke se podajva, striček, kajti tudi jaz sem velika prijateljica ajdovih žgancev. Kar sline so se mi pocedile, ko si pisal nekaj o ogromnih ocvirkih na njih... Nestrpno čakam odgovora in Te pozdravljam Matilda Gluk, učenka (?) razr. v Prevaljah.

Draga Matilda! Odgovoriti na Tvoje pismo prav za prav nimam kaj. Slavospev ajdovim žgancem sem že takrat do kraja izpel, ene in iste viže pa se človek, kakor veš, naveliča. Kaj bi dejali moji kotičkarji, če bi zdajle spet na široko in dolgo začel ajdove žgance z ogromnimi ocvirki hvaliti in jim skomine delati? Ajdovi žganci sicer to zaslužijo, kajti so res od sile dobra in imenitna jed... O ti spak ti, vidiš, takole vedno iznova začemjam oni slavospevi! Res ne kaže drugega, kakor da hitro rečem zapik! in pristavim k temu kakor ocvirk ogromno piko. Pozdravljena! — Kotičkov striček.

323. Predragi Kotičkov striček! Vsako nedeljo prebiram Tvoj kotiček v upanju, da najdem v njem kakšnega Belokranjca. Pa doslej še nisem našel nobenega.

Povabim Te v našo lepo Belokrajino. Tudi mali Belokranjci bi namreč radi videli Kotičkovega strička s polno torbo kolačkov. Pridi in prinesi jih!

Tu v Belokrajini
je vince poceni
za strička,
doma iz kotička!

Te najlepše pozdravlja Jožek Brožič, učenec IV. razr. v Metliki.

Dragi Jožek! Torej tako si vi predstavljate Kotičkovega strička: vedno polno torbo kolačkov ima in na vse strani jih deli... zares bujno domišljijo imate Belokranjci! Le zakaj, Te vprašam, le zakaj bi moral imeti takle striček vedno polno torbo? Ne razumem tega in ne razumem. Ali ni na svetu nič koliko stričkov, ki še prazne torbe nimajo, kamoli kolačkov — pa jih imajo otroci vseeno radi? Saj menda vendar ni polna torba glavna stvar pri stričkih, kaj? Glavna stvar — to se pravi: poglavitna stvar, kajti nekateri ljudje trdijo, da je glavna stvar us — je vendar srce ali ne? In srce imam jaz na pravem mestu, hva'a Bogu in sreča junaška! Torej izbirajte! Če imate radi polno torbo kolačkov, mene nikoli videl! ne boste, če pa ste zadovoljni s srcem, polnim iskrenosti, ljubezni in židane volje, vas ob priliki morda zares obiščem. Pa ne zaradi vinca, ki je »po cenic in ki ga jaz obračunam kakor lanske sneg, ampak zaradi vas samih. Torej...!«

Zbogom in navsilenje! Kotičkov striček.

324. Dragi striček! — Da ne boš mogel reči, da smo Ločanke prevzetna dekleta, sem se oju-nčila jaz in Ti pišem to kratko pismence.

Povedati Ti moram, da imamo letos v Loki kar dve novi maši. Ena je bila 10. t. m., druga bo pa v nedeljo 17. t. m. Saj bi te povabila na novo mašo, ampak že vnaprej vem, da ne prideš. Vedno najdeš kakšen izgovor, da Ti ni treba priti, ali pa daš pismence eno nedeljo pozneje v kotiček in rečeš: »Mi je prav žal — pismence sem prepozno prejel!« Joj, ti si mi tišč!

Zadnjič si tožil, da se Ti je telefon med luno in zemljo pokvaril in da zato nimaš nobenih vestí od Požgančevega očeta. Veš, pri meni se je pa kakor nalašč odprl in nisem s Požgančevim očetom samo govorila, ampak sem jih celo videla pri polni skledi žgancev. Ko sem jih poklicala, so zagrnali žlico iz rok in pohiteli k telefonu in na ves glas zaklicali: »Tukaj jaz! — Kdo tam?« Odgovorila sem jim, da sem prijateljica Kotičkovega strička. Ploskali so z rokami in me vprašali: »Ali kaj veš, kdaj sem se mu tako zameril, da mi noče nič več telefonirati?« Razložila sem jim, da se Ti je telefon pokvaril... Potem so mi Požgančev oče povedali še to, da so se že naveličali na luno in da se kmalu vrnejo v svojo židano Ljubljano.

Za danes, dragi striček, naj bo dovolj. Pa še drugič kaj. — Ampak povem Ti, če me v nedeljo ne vlakneš v kotiček, je to moje prvo in zadnje pismence.

Te lepo pozdravlja Toni Zidmak, učenka (?) razr. v Škofji Loki.

Draga Toni! — Kakšen telefon pa imate pri vas, da skoz njega lahko vidiš, ne samo govoriš? Mora biti to res gromozanski čuden telefon! Sem sicer že čital nekaj o telefonu, skozi katerega bomo lahko onega, s katerim bomo govorili, tudi videli, ampak draga moja, pri nas takšnega telefona še dolgo nihče ne bo imel! Le kje ste ga vi steknili? Morda pa je telefon takšen da deluje samo ponoči — v sanjah? O potem se Ti pa res ni treba prav nič bahati z njim, kajti takšen telefon si lahko nabavi vsak, celo berač Malha, ki včasih niti prebite pare v žepu nima...

Torej to so Ti Požgančev oče sporočili, da se kmalu vrnejo v svojo židano Ljubljano? Sem pa te vesti že tako vesel —, da se držim kisle in čemerno, kakor da sem zvrhan sod jesiha popil... Ha, še tega se manjka! Požgančev oče najbrž mislijo, da noč in dan žalujem za njimi in komaj čakam, kdaj bodo spet mogočno stopili pred mene in prevzeli komando nad menoj. In kako oblastno pravi: »Kmalu se vrnem v svojo židano Ljubljano!« So najbrž trdno prepričani, da je vsa Ljubljana njihova last in da bodo ob njihovem povratku ljudje kar drveli skupaj ter jih sprejeli z urnobesni-mi »živjito!« kliči in godbami in slavoliki! Kaj šet Kvečjem kakšen vrabec na strehi jim bo zažigal dobrodošlico in žabji zbor iz mlakužaste Ljubljane... Naj torej ostanejo, kjer so! Če se vrnejo oni na zemljo, odfrčim jaz na luno, tako jim sporočim! — Pozdravljena!

Kotičkov striček.

Iznajdljiva glava

Oče: »Kaj si želiš za god, Francek?«

Francek: »Telefon!«

Oče: »Zakaj pa telefon?«

Francek: »Potem mi ne bo več treba hoditi v šolo, ker me bo učitelj lahko kar telefonično učil!«

Kdo vleče?

Mama: »Mihec, kolikokrat ti bom pa še mo-rala reči, da ne vleci mačke za rep?«

Mihec: »Saj ne vlečem jaz, mama; jaz mačko samo držim za rep, vleče pa ona!«

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

Dr. R. Andrejka:

Od Sušaka do Crikvenice

Bakar

je staro mesto z 2200 prebivalci, potisnjeno prav v zadnji severni zapadni kot 5 km dolgega zaliva. Okolica je precej pusta; zelenja ali gozda je malo po kraških bregovih, zato pa raste po njih izborna trta, ki daje glasovito, šampanjcu podobno (samo drži se ne dolgo!) bakarsko vodico, ki jo za maj denar dobiš tudi na Sušaku.

Mesto je bilo svoje dni bolj obljubljeno in mogočno kot danes; prekašalo je kot pomorska luka celo Reko. O njegovem blagostanju pričajo še danes stare palače bakarskih patricijev v ozkih, zavitih ulicah. Mesto se vzdiguje amfiteatralno od pristani. Strme stopnice drže navzgor. Nad mestom

Bakar.

kraljuje stari grad Frankopanov. Ogleda vredna je stolnica sv. Andreja iz 11. stoletja z umetniškimi oltarnimi slikami in srebrnim relikvijem iz 15. stoletja. V njej so pokopani patriciji tega od nekdanjega hrvatskega mesta.

V Bakru je prejšnje čase cvetela gradba velikih in malih ladij, pa je vzel pospeševanja Reke po Madjarski propadla, ž njo pa tudi blagostanje prebivalstva.

Podnebje je v Bakru milo, morje poleti navadno mirno. Po zimi ga časih razburka burja. Tu uspevajo že oljke, fige, aloe in kaktusi. Vrtnice cveto že marca meseca.

Bakar je dobro preskrbljen z vodovodom, ki priteče v njem izvrstna pitna voda izpod Rišnjaka. Vode je ondi toliko, da jo izrablja Bakar po napeljavah ceveh tudi za gonilno silo mestne elektrarne.

Z dograditvijo stranske železnice l. 1931, ki veže odlukaj poldrugo uro oddaljeno postajo Bakar proga Sušak-Zagreb odsej s pristanom, se je promet v Bakru precej povzdignil. Zlasti se pričakuje, da se bo zdaj izvoz lesa iz Slovenije usmeril deloma v Bakar ter se bo Bradja na Sušaku razbremenila.

V Bakru je pomorska akademija. Hotel Jadran z morskim kopališčem skrbi za udobno bivanje in prenočišče tujcem.

Od Bakra drži ob vzhodni obali zaliva cesta v 5 km oddaljeni Bakarac (mala ladjedelnica za obalne trabake in motorne čolne, prijetno peščeno kopališče); odtod je le 3 km do Kraljevice. Med potjo se pojavijo prvič poševne, nad 15 m dolge lestve na obali, tako zvane tunare. Na njih preže domači ribiči od sreda marca do konca maja in od srede julija do konca septembra na tune, ki se vračajo tedaj od italijanske obale nazaj na našo. Tun je 2-5 m dolga riba, ki doseže težo 200-300 kg. Drvi vedno v velikih množinah v zalive in zatoke; ribiči jim postavijo v morje izredno velike in močne mreže, tako da mora vsa skupina tunov zavoziti vanje. Glavno je, da opazovalec na tunari ob pravem času zadrigne mreže da tuni ne morejo več ven. Lov na tune se včasih bogato izplača, časih pa jih je bore malo. Izvoz gre še danes poglavito v Trst, Reko in Benetke.

Tam, kjer zavije bakarski zaliv ostro v južno stran, stoji ob členovitem, globokem pristanu s prostim izvozom na Jadransko morje.

Kraljevica

mestece z nad 3000 prebivalci, ki je v zadnjem času oživilo z nameravano, a še ne dovršeno zgradbo velike domače ladjedelnice ter pridobilo tudi kot morskopolišče in okrevališče.

Od Sušaka je do Kraljevice le dobre pol ure vožnje po morju, malo dalj (1 uro) traja vožnja z avtobusom iz Sušaka mimo Zrakovca, Kostrene, Sv. Barbare, Bakra in Bakarca. Kdor pa prihaja z vlakom iz Ljubljane ali Zagreba ter je namenjen naravnost v Kraljevico, stori najbolje, da izstopi na železniški postaji Plase, odkoder je avtobusom le 12 km do Kraljevice. Prihrani si veliki ovinek okoli Sušaka in morskopolišče, s tem pa čas in denar.

Kraljevica je prav stara naselbina. V srednjeveških listinah se že omenja kot »portus regius«. Cesar Karl VI. jo je v 18. stoletju opremil z dobrim pristaniščem in izpeljal od nje cesto v Bakar in naprej v ozadje; odtod baje ime. Staro izročilo pa veli, da ima neko ime po langobardskem kralju Alboinu, ki je sezidal tod na pohodu v Italijo

močan grad; po njem da se je mesto sprva zvalo Albis, pozneje Almis, a da se je to ime počasi pozabilo, ostal pa je le spomin, da ga je neki kralj ustanovil, odtod ime Kraljevica.

V poznem srednjem veku so tudi tod gospodovali Frankopani. Spomin na nje hrani mogočni, dobro ohranjeni grad s 44 m dolgim čelom in silnimi okroglimi brambnimi stolpi na vseh štirih koncih. Nekaj časa, po propasti Frankopanov, je bil jezuitski samostan, sedaj je vojašnica. V njem sta kovala l. 1670 grofa Peter Zrinjski, ban hrvaški in knez Fran Krsta Frankopan skupaj z ogrskimi velikaši Franom Veselényi in Franom Nádasdyjem zaroto zoper absolutistično vladajočega avstrijskega cesarja Leopolda I, a bila sta izdana in dne 30. aprila 1671 obglavljena v Wiener-Neustadtu.

Poleg gradu stoji, obdana od visokega nabrežnega zidovja, zgradba nekdanjega hotela Liburnije, ki pa je danes spremenjen v sanatorij. Nedaleč odtod ob pristanišču je dom Franje Tavčarjeve (otroško okrevališče).

Južno od pristanišča se razprostira na polotoku »Oštrac« ob odprtem morju, daleč od mestnih poslopij in pristaniškega vrveža, peščena obala s plitvo vodo in fino naravno mivko, obdana od obsežnih in krasnih nasadov morskoga bora. Tam se razvija kopališko življenje v čednem kopališču s 130 kabinami. Na tej obali je vzrasla tudi že vrsta prijaznih hotelov, vil in domov z lepimi vrtovi, polnim južnega cvetja in rastlinstva in z lastnimi kopališči ob peščinem morju. Podoba je, da se bo tu, razvil moderen kopališki in letoviški del Kraljevice. Mesto skrbi za to, da se nasadi vsako leto povečajo in da se tako ustvari prijetno vonjavo ozadje, ob enem pa tudi obramba zoper burjo, ki to jeseni in po zimi silovito brije.

Od pristanišča vodijo stopnice v mesto. V sredi mesta je stari grad Zrinjskih, ki pa nima nič posebnega na sebi. V njem uradujejo lokalna oblastva. Štirikotno dvorišče je obdano z oboki.

Kraljevica ima vodovod, električno razsvetlavo, 4 zdravilne, podružnice l. hrvatske žetidine, in kopališko komisijo, čedne hotele, (Union in Praga sta na obali) in vrsto penzij.

Južno od mesta je školj Sv. Marka, ki označuje začetek morske ožine Tjesno med celino in otokom Krkom. Severna, strma obala Krka tvori tu s prav tako strmimi bregi celine komaj 300 m širok fjörd, ki se prav polagoma širi proti Crikvenici.

V ožini Tjesno razsaja burja v zimskem času časih tako silovito, da so v nevarnosti ne samo ribiški čolni, ampak tudi večje ladje. Zato so jo Benečani svoj čas nazvali Canale di Maltempo (preliv hudega vremena).

Parnik vozi tu tudi ob lepem vremenu zelo previdno, da ne zadene ob skrite čer. Prva naselbina, ki jo ozremo na levi, je Sv. Jakob, znan po lovu na tune, v prijaznem zelenju, na desni so še vedno prepadne skale. Čez pol ure pa se slika dokaj izpremeni. Vedno je več zelenja; na levi se pojavi Sv. Jelena, čedna vasica s borovimi nasadi odzad. Od tu gre ob zidanem nabrežju »črni molo«, 3 km dolga obalna pot do Crikvenice. V enourni vožnji od Kraljevice ali v poldrugourni vožnji od Sušaka je dosežen končni cilj, potovanja, lepa razsežna in vesela

HOTEL CENTRAL

Kompletni pension
55 - 60 Din. - Dunaj, do-
mača, madjarska kuhinja.

RAB

Crikvenica

poleg Dubrovnika naše najrazvitejše in najbolj obiskano obmorsko kopališče in zdravilišče (16 tisoč tujcev na leto).

Nad njo se dvigajo položna pobočja Kapele, ki jo varujejo s 1500 m visoko Liško planoto okraj Vinodola, pred prehudo burjo; na jugu pa brani 5 km oddaljeni, široki otok Krk jugovini, da preveč ne razburka valovja. Iako je morje tod ob obali po navadi mirno in gladko. K temu pride še peščena obala in plitvo morskno dno, tako da so bili vsi pogoji za razvoj kopališča dani. V resnici se je začela Crikvenica razvijati sicer precej pozneje ko Opatija, vendar je tega že dobrih 35 let. Doba enega človeškega rodu pa se že pozna kopališču in to velja tudi za Crikvenico.

Stara Crikvenica se razprostira ob pristanu, nova — to so hoteli, vile, penzije, parki in morskopolišča pa zapadno odtod. V najnovjšem času rastejo vile, zdraviliški domi in okrevališča tudi ob ozki obali vzhodno od mesta v smeri proti 2 km oddaljenemu kopališču Selcam; ni več daleč čas, ko bodo Sela s Crikvenico zvezane prav tako, kakor so danes zvezane Volovsko, Opatija in Lovrana v zunanjo enoto.

Danes se razprostira Crikvenica skoro 4 km ob obali Planinskega preliva ter ima brez tujcev 6000 prebivalcev. V njej je sedež okrajnega glavarstva in sodišča, zdraviliške komisije, potniške

poslovalnice »Putnika« itd. Razen tega so v mestu 3 bančne podružnice, 2 lekarni, številni zdravniški in en sanatorij. Hotelov in penzij je nebroj, samostojnih restavracij in kava'n pa razmeroma malo. Vse je paš prirejeno in racionalizirano na veliko tujsko industrijo, ki računa predvsem s stalnimi gosti in stalno penzijo.

Hoteli, zlasti prelepo na pobočju stoječi hotel Therapia, moderni hoteli Esplanade, Bellevue in Miramare se lahko kosajo z hoteli v Opatiji; penzije so skoro vse v lepih vilah, obdanih od duhtečih vrtov z globoko senco. Sploh je v Crikvenici vedno več sence; vedno zelena drevesa in grmovje v parku, ki je nad 30 let star, dajejo prijeten hlad; ne sme se namreč pozabiti, da je Crikvenica obrnjena na jug in da sonce iz juga neusmiljeno pripeka, zlasti poleti. V kopališču je to prav in v redu, a ves dan človek tudi ne more biti v morju. Zato je pozdraviti, da je mesto preuredilo v najnovjšem času široki prostor pred pristaniščem v obalno promenado z lepimi nasadi. Tudi obalna pota proti Selcam na vzhod in proti Sv. Jelenu na zapad bi se morala vseskoz posaditi z drevesi, ki dajejo gосто senco.

Crikvenica je predvsem kopališče; na obeh kopališčih, starih blizu hotela Miramar in novem pod hotelom »Therapia« se razvija v dolžini 2 km najživahnejše kopališko življenje. V obeh je preskrbljeno za 3000 kopalcev. V novem so, kakor v Gradežu, cele dolge vrste kabin; njih cena se stopnjuje, čim bližje so obali. Kopanje je tu res prav prijetno, če se ne oziraš morda na preveliki hrušč in trušč in na ogromne množice kopalcev; saj sega plitvina prosta morskimi ježev do 100 m

Crikvenica: Novo kopališče, zadaj hotel Therapia.

v morje in to na najfinejši mivki, ki je v novem kopališču »Dražici« pri »črni pomolih« naravna in ne nasuta. Morje je tu izredno zdravično, ker je v njem 4% soli, kar učinkuje posebno na slabotne in sploh slabotne ljudi in otroke. Ker je Crikvenica tako lepo zavarovana, je tudi po zimi, zlasti v februarju in marcu priporočljivo letišče in okrevališče. Milo podnebje povzroča tudi medtropiki značaj rastlinstva, kolikor se goji po vrtovih; po vsej okolici pa raste že grozdje in oljka.

Posebnih zgodovinskih znamenitosti v Crikvenici ni, če izvzamemo stari Frankopanov grad na vzhodnem koncu starejšega mesta ob vinodolskem potoku, ki prode baš pri Crikvenici v edini prečni dolinici sklenjeno hribovje Kapele. Odtod je lep pogled v dolino. Na gorskem slemenu so ostanki Badanjgrada, na strmih pečinah kraljuje grad Gri-

Radio-aktivno termalno kopališče ogljikove kisline termalno kopališče na prostem
RIMSKÉ TOPLICE
 Dravska banovina
 Sezona od 1. maja do 15. oktobra
 Indikacija: revmatizem, isias, ženske bolezni, ponanjanje teka, artroskleroza itd.
 Penzionarne cene v glavni sezoni: Din 70- dnevno. — Prijave pri vseh uradih »Putnika«
 Izčrpní prospekti brezplačno potom kopališke uprave Rimske Toplice

žani z istoimensko vasico pod njim.

Crikvenica je morda keltskega izvora. V zgodovinskem času se tod prvič v 15. stoletju omenja romarska cerkva Sv. Marija, okolu katere je nastalo sprva selo, pozneje mestece. Od te cerkvice ima Crikvenica tudi svoje ime.

Od izletov, kolikor bi jih hotel kdo napraviti, je najlepši in najmikavnejši v Vinodolsko dolino, ki sega od Kraljevice mimo Bribira do Novoga v dolžini kakih 30 km in je gосто naseljena (12.000 prebivalcev). Dolino loči od morja že prej imenovano, razmeroma nizko hribovje Kapele, do čim jo varujejo pred burjo strma in skalna pobočja Liške planote. V glavnem kraju doline Bribiru, (brebir st. slov. = grušč, prod; odtod Bribrovnik, Brebrovnica, Bribrova na Slovenskem) so gospodovali zopet Frankopani, ki so se nazivali že kneze z Brebirja. O njih mogočnosti pričajo ostanki 6 gradov, postavljenih po dolini. V dolini raste izborno grozdje, uspevajo pa tudi fige, orehi, oljke itd.

Od ostalih izprehodov po kopnem je priporočljiv v jutranjem ali večernem hladu izprehod po 3 km dolgem lepem obalnem nabrežju do vasi Sv. Jelene ali pa na vzhod po 2 km dolgi obalni cesti do Sela. Daljni izleti so priporočljivi le z avtobusom, ki prihaja vsak dan s Sušaka. Z njim

se popelješ lahko v 20 km oddaljeni Novi, zanimivo staro mesto ob izhodu vinodolske doline, ki se je v zadnjih letih povzpelo do najelegantnejšega morskoga kopališča poleg Crikvenice; življenje je ondi vse bolj mirno in ugodno; pozna se pač, da ga rade poseja hrvatska rodbinska in denarna aristokracija. Avtobus tvrdke Tapred, pa te popelje, če hočeš, tudi v Senj in odtod celo do Plitvičkih jezer (100 km).

Za izlete po morju v Novi, Baško, Rab itd., skrbе dobro urejene parobrodne zveze. Vrheta so za bližnje kraje (Šilo, jamo Vitegič, Vrtnik, vsi na otoku Krku) vedno na razpolago jadrnice in motorni čolni. Aglina kopališka komisija skrbi, zlasti ob nedeljah, tudi sama za celodnevne vožnje po morju, n. pr. okolu celega otoka Krka, na Rab itd. (prireja plavalne tekme, beneške noči itd.).

Srečavam vozove, polne opojno duševnega sena. Kolesa so visoka z ozkimi platišči, da se toliko ne pogreznejo v blato, ki ga tu ob deževnih dnevih ne manjka. Visoko sredi sočne krme kraljuje banatski kmet. Gosti brki mu srše veselo izpod nosa, z bičem udarja na desno in levo mimo širokih hrbišč konj in potihem momlja predse. Ne vem ali je to pesem ali tih pogovor z domačo družino.

Še nekaj korakov in sredi vasi sem. Hiše so zidane v romunskem slogu. Vsaka ima vzdolž širok hodnik, s katerega so vhodi v sobe in kuhinjo. Zgrajene so iz blata in opeke, redko katera je ometana. Sredi vasi pod dvema visokima topoloma stoji cerkev z dvema stolpoma. Take cerkve vidiš po vsem Banatu. Če stopiš vanjo v nedeljo dopoldne, boš našel v njej pravoslavnega proto s staroveškim plaščem, poljočega svojo liturgijo. Neverjetno malo vernikov se druži z njim v molitvi. Banatski kmet je navezan bolj na svojo zemljo, pšenico in rž in koruzo, kakor na vero svojih prednikov. Le ob največjih pravoslavniških praznikih se njihove cerkve napolnijo. Vendar so vse njihove cerkve bogate, mnogo bogatejše kot sleherni naša. Banatani sami so mi pravili, da predstavljajo njihove verske občine prava veleposestva. Njihov pop ne strada.

Vse banatske vasi kažejo v narodnostnem oziru izredno pestrost. Uljma sama ima srbske, madjarske in romunske prebivalce. V severnejših vaseh najdeš poleg teh še Švabe (Nemce) in celo Slovake. Zato pa so tudi v vsakem pogledu močno mešani. Pravoslavci so, katoličani in lutrovi. Vendar vidiš redkokje kako katoliško cerkev. Več je evangeličanskih, mnogo več pa romunsko pravoslavniških. Kdor bi zasledoval rodbinska imena banatskega prebivalstva, bi večkrat ugotovil zanimivost mešanja narodnosti. Med njimi najdeš posrbljene Romune in ravno tako poromunjene Srbe.

Ustavim kmeta, odetega v narodni tegleče. Povprašam za kavarno, kar pomeni isto kot gostilna. Pokaže mi na kraj vasi, kjer je samevala široka in čisto bela hiša. Pred njo so stale mize in obkol njih široke, neobdelane klopč. Teš sem bil in sem si pozelel kaj toplega. Prinesli so mi skoraj poln lonec mleka, mogoče zagodzo kruha in domačega kačkavalja. Gospodar, visok in ponosit banatski Srb, mi je v pogovoru razgrnil položaj banatskega kmeta.

Banatska zemlja, je pripovedoval, je kakor dete. Če ji streže skozi leto dobro, bo rodila lep sad, včasih veliko več, kakor si pričakoval od nje. Pri nas je žita zvrhanih skednjev, koruze na grmade, da je veselje pogledati. Če pridete zopet čez mesec dni, boste našli polne shrambe in to najlep-

Kraljevica.

Drobne opazke

Še nam je v spominu »kulturna« afera, ki se je bila naredila okrog »Jutra« glede na Lahovo »Sigmovo maševanje« in na kritike, ki so izšle o tej povesti. »Jutro« je tedaj svoje pisanje obrnilo tako, kakor da so kritike Lahove knjige dale do brodošel povod za kakšno splošno debato o problemu lepševanja za široko ljudstvo, kakor ga izdaja n. pr. Vodnikova družba in, hočeš nočeš, Mohorjeva ali Cankarjeva družba. To lepševanje, ki ga je »Jutro« imenovalo v ušesih črni kruh, je postalo nemara vredno javne debate zato, ker je Lahovo »Sigmovo maševanje« naletelo ne le v »katoliške« (kar bi bilo po mentaliteti, ki vlada pri »Jutru«, pač še razumljivo), marveč tudi v oficijelni »svobodomiselnih« kritiki na docela prazno omeno. »Jutro« članek je pri tisti priložnosti pisal tako, da bi bilo mogoče sklepati, kakor da bi morala tudi strokovnjaka kritika poznati dvoje meril — eno za bel, drugo pa za črni kruh literature. Ko je eden izmed prizadetih kritikov — bil je Mirko Javornik — odgovoril, naj bi bilo pač dovoljeno vsaj v vodilnih revijah strogo stvarno in umetniško merilo pri kritikanju kakršnegakoli slovstvenega dela, je »Jutro« izrazilo željo, da bi mu bilo všeč, če bi se kdo oglašil glede tega črnega kruha v slovenskem lepem slovstvu vobče. »Jutro« članek, ki je odbornik Vodnikove družbe, je vzel — kakor se tudi spodobi — Laha kot avtorja te družbe v svojo zaščito. Stori je to na tak način, da je zasul mladice, ki se repenijo v kritiki, z ostrimi in hudimi očitki: Zanikreži, vi ste krivi, ki znate le kritikovati, pisati pa nič, da odbor Vodnikove družbe ni imel nič boljšega na izbiro kot Lahovo knjigo. Zato ni krivda na Vodnikovi družbi, niti ne na Lahu, saj je priznan književnik, ki je sam napisal več knjig kakor vsi mladi literati skupaj, marveč prav na vas mladih literatih, ki Vodnikovi družbi niste poslali nič boljšega v objavo.

To vse se ni zgodilo včeraj; mislim celo, da je že tako dolgo tega, kar se je zgodilo, da je tudi pri nas, ki nimamo ravno kulturnih senzacij na kupe, stvar zaspala v blaženem spanju in se nihče več ne meni zanjo. Tudi mi bi se ne menili zanjo, zakaj post festum z modrovanji in navseti, ki naj bi veljali književnikom, da bi znali prav pisati za Vodnikovo in, hočeš nočeš, za Mohorjevo, Cankarjevo itd. družbo, in da bi reševali na tak način problem črnega kruha v našem lepševanju (oh, kako je odlozen tale fraze: črni kruh!), v tem sestavku žal ne moremo postreči »Jutra«. Nam ni tako dolgčas, da bi hodili prazno slamo mlati, ker vemo, da se iz modrovanj v časopisju še noben pisatelj ni naučil dobro pisati. Kakor smo drugače radi napredni, nam bodi dovoljeno ostati v tem rajši med konzervativci, ki vidijo v pisateljskem daru božji dar. Tudi smo tega mnenja, da ni zdravo uklenjati pisatelje v kakšne kupijske sponke, ki utegejo škoditi njih delovanju, ampak da so knjižne družbe in založbe vobče zato, da izdajajo pisatelje, ki in kakršni so, ne pa takih, ki in kakršnih ni, da bi jih mi delali.

Ta — priznamo — nekoliko dolgovezni predgovor je bil potreben, da se dotaknemo mimogrede dveh stvari, ki sta nič več in nič manj kakor ugotovitve vredni in konkretno pomembnejši od vsakega besedčenja radi črnega in belega kruha: prvo je vprašanje ocenjevanja po pripadnosti, drugo pa o izdajanju knjig iz političnih in trgovskih ozirov pod zastavo čiste kulture. Zdi se nam, da so ona izvajanja »Jutra«, o katerih smo prej govorili, izvala ventilacija vprav teh dveh vprašanj.

Glede prvega moramo spregovoriti načelno kot katoliki; v vprašanjih vere ne le priznavamo, marveč tudi strogo gojimo ocenjevanje po pripadnosti — to pa svobodomiselnega »Jutra« ne bi smelo niti najmanj ovirati, ker tudi nas ne ovira, da bi ne videli in primerno poudarili estetskih in formalnih vrednot ali nedostatkov pri oceni del, ki jih z verskega stališča odklanjamo. Da se n. pr. svobodomiselnih tisk in še posebno svobodomiselnih založništvo prav te naše nepristranske ocene umetniške kvalitete (s premišljeno spekulacijo) poslužuje za reklamo za knjige, ki izhajajo v svobodomiselnih založbah, je — mislimo — dosti očiten dokaz, da je temu res tako. Zal pa n. pr. katoliški tisk še zlepa ni imel prave priložnosti, poslužiti se kakšne »svobodomiselnice« ocene v reklamne svrhe za knjige, ki izhajajo v katoliških založbah — česar se ne obžalujemo radi tega, ker bi nas skominalo po takih »uporabnih« ocenah, marveč zato, ker vidimo, da jemlje širokogrudni »svobodomiselnih« tisk vsako oceno najprej z reklamne strani in ne iz objektivne (potem je seve razumljivo, da katoliški knjigi ne more delati reklame, ker bi to pomenilo, povečati politično moč klerikalizma, ali ne?). — »Jutro« govori včasih — n. pr. prav v eni uvodoma omenjeni »kulturni« aferi — tudi o »svobodi kritike« itd. Precej dobro moremo videti razliko med teorijo in prakso v njegovi kulturni rubriki. To, da o dveh zvezkih Levstikovega zbranka dela »Jutro« ni črhnilo niti besedice, je nemara za osvetlitev dejanskih razmer prav tako značilno, kakor »Jutrovo« poudarjanje svobodnosti kritike v eni sapi s spretnim zagovarjanjem kvalitetno vsestransko negativno ocenjenega dela (Sigmovo maševanje), za katero si je »Jutro« vendarle želelo »ocene po pripadnosti« — pa ne idejno, svetovnonazorni, marveč politični.

Tako smo polagoma prišli do druge točke: izdajanje knjig iz političnih in trgovskih ozirov pod zastavo kulture. Ostanimo v tesni zvezi z literarno sliško Vodnikove družbe, o kateri je vedelo tarnati »Jutro«, in se vprašajmo povsem preprosto: ali je žega žita. Banatska moka je znana povsod. Tudi vina imamo nekaj. Pa naše vino ni močno, ker se naše sonce ne upre v brda kot drugod. Kriza, ki je zadela v veliki meri tudi našo državo, ni prizanesla niti nam Banatanom. Nemogoče, da ne bi imeli hrane. Bog varuj! Zita je in kruha, saj nam polje rodi, hvala Bogu, leto za letom skoraj enako dobro, eno je, na dčemer toži vsak kmet: kupecv ni. Ne za žito, ne za koruzo, ne za seno, ne za slamo in tudi ne za naše vino.

Mi smo sloveli preje kakor najbogatejši kmetje v državi, danes se ne moremo več s tem ponašati. Mogoče, da smo najbolje založeni z žvili in tudi krmo, a to je vse. Tudi žitni monopol ni bil za nas prav noben monopol. Bil je samo za nekatere, ki so imeli dobre zveze in ki so pravi veleposestniki. Za druge ne. Najbolj se pozna kriza pri našem kmetu, ko pride čas oddaje dekleta v moštve. Prej so bile dote po 300—500 tisoč dinarjev, sedaj pa mora biti še dober kmet, ki da svoji hčeri 200.000 dinarjev.

»Kako ste preskrbljeni s traktorji?« sem povprašal.

»Slabo, moj gospod. Kar je mladih in naprednejših, so si omislili traktorje pred leti, ko je bilo še denarja. Starejši so to odklanjali, češ, da za banatsko zemljo, ki je globoka in prha, ni treba močnih brazd. Orali so s plugi, kakor njihovi očetje, sejali z rokami in želi s kosami. Oblasti niso traktorjev veliko propagirale.«

»Kaj pa složenosti, je med vami?«

»Sloga je. Samo Judov ne trpimo. Mi Srbi spoštujemo tudi Madjare in Romune, če so delavni in poštenjaki. Sicer nas pa življenje druži. Sosed pomaga sosedu, kjer more in kakor more, drugače je

zrasla Mohorjeva družba iz političnih ali iz kulturnih potreb našega naroda? Slepce in gluhece ve, da zgolj iz kulturnih. Zdal se pa vprašajmo: ali je nastala Vodnikova družba iz kulturnih ali iz političnih namenov? Objektivni človek bo odgovoril: iz političnih. Nismo tako ozkočrtni, da bi ne priznavali katerikoli skupini ljudi, ki hoče širiti kakršenkoli nazor, čisto človeške pravice, da to stori. Ugotavljamo le, da kulturne potrebe po ustanovitvi Vodnikove družbe ni bilo nikake, vsaj take ne, da bi morala Vodnikova družba v vsakem pogledu ravno po vzorcu in načinu Mohorjeve družbe nastopiti. Mislimo, da je zadeva jasna. Prišla je še Cankarjeva družba, druge družbe so že obstajale vse do Kmetijske matice, in če se kateremu zljubi, sme mirne duše ustanoviti svojo družbo iz takih kulturnih potreb. Zdal se pa vprašajmo: odkod pa bo vzel naše ubogo ljudstvo, za čigar »kulturno« se tako živahno zanimajo zlasti politični krogi, odkod neki bo vzel to ubogo ljudstvo toliko in toliko izvrstnih pisateljev, ki bodo — iz svojega ustvarjalni rajši beli kruh — pa čeprav za črno maso — in nudili svoja dela kar na izbiro? Nihče ni rekel besede, ko je Bevk pisal za pol tuceta različnih in raznovrstnih »družb«, katerih vsaka je povzdigovala rešitno moč »svojih« idej; zdaj, ko je prav prevelika produkcija žal škodila njegovemu velikemu in lepemu talentu, zdaj smemo povedati na ves glas: Vodnikova družba se je naslonila na Bevka, čeprav je bil Bevk avtor Mohorjeve družbe; Slavko Savinšek je prav tako avtor obeh družb, mislim, da bi nazadnje — s kakšno redko izjemo — vse knjige Vodnikove družbe mogle iziti tudi pri Mohorjevi (kvalitetno pustimo za zdaj na stran). Pa povejte tudi, učenjaki pri »Jutru«, s čim neki je dokumentirala Vodnikova družba upravičenost svoje eksistence? Ali morda s »Pravico kladivca«?!

— Zdal boste dejali: »Mohorjeva« je izdajala kvalitetno šibkejša dela — zato smo ustanovili Vodnikovo, da bi izdajali boljša? Ej, če je bilo za Mohorjevo (ki dobro plačuje avtorjem) premalo kvalitete (dasi je izdala celo Ivana Cankarja) odkod, zlomka, bo pa Vodnikova jemala? Gospodje, ki si belite glave s »kulturno« pri »Jutru« — za tem grmom tičij zajec, ki ga lovite v »problemu« črnega kruha! Se en primer. Nezdavi pojav samozaložb v času stagnacije založniškega delovanja pri nas je rodil misel, da bi bilo potrebno, žrtvovati nekaj denarja za to, da se krog interesentov za slovensko knjigo poveča. Mišljena je tu tista vrsta književnosti, ki bi jo gospodje pri »Jutru« imenovali morda »beli kruh«. Interesentov za slovensko knjigo je bilo vse do zadnjega časa, ko so se založbe začele dramiti, komaj kakih šest sto. Knjige so se prodajale povprečno v tri sto izvodih. Da bi pa knjiga boljše kvalitete prišla v negovani zunanji svet med tisoče ter tako zagotovila bodočnost slovenske knjige, ki se more vzdržati le, če ima tisoče interesentov, ne pa stotine, so se pojavile knjižne zbirke, s prozornim namenom, da bi dale pobudo za ustanovitve družinskih knjižnic vsaj v inteligentnih krogih. Le-ti so kupovali v prejšnjih časih nemške knjige, nove generacije, ki čezdalje manj obvladajo nemščino, pa bi bile ostale indiferentne napram knjigi, če bi se založbe ne bile zavzele za čim večjo propagando. Kalkulacija knjižnih zbirke je naravnost zahtevala, da postanejo naročniki tisoči — zato so bile postavljene za naše prilike neverjetno nizke cene. Načrt se uresniči, a — jojt — kam naj zapišemo ta črni dan? Bila je katoliška založba, ki je bila pripravljena žrtvovati za čisto kulturne namen denar, ki se v skrbah za bodočnost slovenske knjige in slovenske kulture ni zbal ogromnega rizika! To ne sme biti! Politika tega ne dovoli! Brž naredimo še mi! In poleg knjižnih zbirke katoliške založbe, ki je skušala ustreči najširšim slojem s kvalitetno neprikornimi knjigami po tako nizkih cenah, da bi najširši sloji tudi v resnici mogli priti v posest teh knjig, so se brž pojavile knjižne zbirke svobodomiselnih založbe, ki ni videla kulturno propagandnega namena knjižne akcije katoliške založbe, marveč le politično. Morda jo je zamikal tudi kakšen izgled za dobiček, saj je postavila knjigam take cene, da je kakšen riziko skoraj izključen, ko se vendar krijejo izdatki, ako pristopijo kot naročniki samo tisti zvesti interesenti za slovensko knjigo, ki jih je slovenska knjiga imela v najbolj črni časih. Tako je že v prvih mesecih obstoja nove akcije za ohranitev in razširitev slovenske knjige imela katoliška založba tekmeča, ki je zasledovala pod isto devizo prilično drugačne smote. Ali bo s svojimi visokimi cenami rešila svobodomiselnih založbo veliki problem razširjenja kroga interesentov za slovensko knjigo, tako da se bo moglo v bodočih desetletjih vzdrževati slovensko založništvo iz lastnih sredstev, vpoštevaje slabo gmočno stanje slovenske inteligence, katera je v prvem redno željna dobrot kulture? Svobodomiselnih založbi zadostuje število interesentov, kolikor jih je. Ravna se pač v svojih cenah po njih številu. Tudi more priboriti na tak način pod zastavo kulture kakšno lepo politično zmago. To ji docela zadostuje. (Razume se, da ta kritika ne velja posameznim knjigam, ki jih omenjena založba izdaja, marveč metodi, po kateri jih izdaja! To, da ne bo kakšnega nesporazuma.) — Ampak, kaj bo čez deset, petnajst let s slovensko knjigo? — To je vprašanje, na katero menimo slišati odgovor: saj vendar skrbi za tiste čase katoliška založba in utira pot, kakor je nekaj skrbela Mohorjeva družba za to, da je mogla Vodnikova družba znesti pripraven stolček.

Kaj pravite na to, gospodje, ki stikate za problemi, kjer jih ni?

na kmetih pekel.«

»Koliko imaš otrok?«
»Mi Srbi imamo otroke še po starem. Madjari in Romuni, še bolj pa Švabi se jih pa branijo. Jaz jih imam pet, moj sosed, ki je tudi Srbi, jih ima celo osem, če pa greste naprej okrog Madjarov in Romunov, boste dobili komaj po dva ali največ tri. Ti ljudje se močno branijo otrok. To pa ne iz bogve kakšnih ozirov, marveč zaradi delitve zemlje. Za Vojvodino veljajo še stari državljanski zakoni kakor v Madjarski, da se zemlja po smrti očeta razdeli med otroke po enakih delih. Čim manj otrok, tem več zemlje vsak dobi.«

Dobrodušni banatski Srb je govoril odkrito in resnico. Pomenila vsa se še o marsikaterem vprašanju in se v prijateljstvu ločila. Moja pot je šla dalje proti Vršču.

Dobri dve uri hoje me je čakalo. Sonce je stalo sredi zenita, pa to me ni motilo. Krepko podprt sem ga mahnil po široki, prašni cesti proti Vršču. Hotel sem enkrat okusiti čisto od blizu to banatsko zemljo in se nagledati iz neposredne bližine banatskih polj. Pihljaj je lahen vetrček, ki je sklanjal visoko žito in ga pripogibal proti zemlji. Sredi njega je kukač kje rdeči mak in mahal s svojo glavico, kakor da bi mi hotel pomežikniti. Misel mi je šla v slovensko zemljo, ki je v primeri s to tako siromašna. Pa sem pomislil na griče in holme z zidanici in cerkvicami, na visoke, snežne planine in na male krpice polja in vse močnejše sem prihajal do sklepa, da je slovenska gruda veliko krasnejša in da bi slovenski kmet, če bi ga preselil na ta morja polja, umrl od dolgočasia za tem, kar je imel doma na Slovenskem.

Sodobni cilji električne luči

Praktična električna razsvetljava se je v svojem početku posluževala obločnic. Te obločnice so dajale razmeroma velike svetlobne jakosti tako, da jih ni bilo mogoče namestiti za običajno razsvetljava v stanovanjih. Šele Edisonu se je posrečila takozvana delitve razsvetljave na manjše enote s tem, da je vezal svoje žarnice sporedno. Vse žarnice po Edisonu temeljijo, kakor znano, na segrevanju gotovih anodi električnim potom do jako visokih temperatur.

Po ogelni nitki so pričeli porabljati kovinske. Izkazalo se je, da dajejo najboljše luč elementi s posebno visokim tališčem. Tako predstavlja kovina wolfram, čije tališče leži nad 3000°, najuspešnejšo svetlobno snov. Še uspešnejši bi bil glede tališča ogljik, katerega tališče leži pri 4000°. Na žalost se ga ne more uporabljati, ker bi pri temperaturi, ki je potrebna za uspešno razsvetljava, prerad izparival. Skušali so uporabljati še druge kovine in okside, vendar je do danes ostal edinole wolfram kot najbolj uporabljen. Po vsem tem lahko z vso verjetnostjo sklepamo, da bo težko najti boljše nadomestilo za wolfram in zato smatramo, da so današnje žarnice že dosegle več ali manj svojo končno popolnost. Očitno bo izboljšanje svetilk mogoče doseči po drugi poti ustvarjanja svetlobnega žarjenja, kakor pa z električnim segretjem snovi. Kakor vse kaže, nam bo prinesel princip žarjenja plinov prepotraben napredek.

Kaj pa nam ni dosedanjih žarnicah všeč? Zakaj si želimo napredka in preokreta? Ogledimo si nekoliko energetično bilanco naše običajne žarnice.

Vsak temperaturni žarilec izžareva žarke prav različnih valovnih dolžin, tako od toplotnih infrardečih preko svetlobnih tja do ultravijoletnih. Jasno je, da želimo izžarjevanje zgolj v pasu valovnih dolžin, ki odgovarja vidni svetlobi. Naš cilj so taki lučni viri, ki dajejo svetlobo od 3.75 do 7.5 desetstotinskih milimetra valovne dolžine. Praksa je na žalost še daleč od tega ideala.

Da opišemo optično učinkovitost žarilca, vpeljemo pojmi optičnega faktorja, ki predstavlja razmerje vidnih žarkov napram vsem izžarjevanjem. Pri 6500° bi ta faktor dosegel svojo najvišjo vrednost in sicer 44%. Te temperature seveda nikakor ne moremo doseči s kovinskimi nitkami, ki so v naših žarnicah, ker bi se vse že davno prej pri nižjih temperaturah stopile.

Gospodarnost pa je radi lastnosti našega očesa še nižja. Naše oko namreč ne doznava vseh vidnih žarkov enako dobro. Prej omenjeni odstotki se zato znižajo v takozvanem vizuelnem faktorju na 15%. V resnici je pa učinkovitost temperaturnega žarilca še dosti, dosti manjša, ker moramo doseči, kakor smo uvodoma omenili, le kakih 3000°. Solnce, ki je tudi temperaturni žarilec, si tako neekonomičnost lahko dovoljuje.

Svetlobna tehnika, ki išče vedno pota, kako izboljšati gospodarnost naših svetilk, je našla v luminescenčnih žarilcih kaizpot do gospodarsko bolj ustrežajočih lučnih virov.

Ze desetletja je znan pojav, da žarijo nekateri razredčeni plini ob prevajanju električnega toka. Pri tem ostane svetilka mrzla, ker se ti plini ob prevajanju električnega toka praktično ne segrejejo. Luminescenčne svetilke, ki obstojajo iz steklene snovi, v kateri je hermetično zaprt tak razredčen plin, pa imajo, oziroma so imele to hibo, da smo rabili za proizvajanje električnega toka sila visoke napetosti do 3000 voltov. Tudi njih svetlobna barva ni zadovoljevala, ker ni obsegala teh valovnih dolžin, ki jih izžareva naše sonce.

V zadnjem času so pa pričeli s poskusi, kako ustvariti take električne »plinske« žarnice, ki bi tele že pri naših običajnih nizkih napetostih hčinih instalacij. Ako se nahaja v cevi plin neon in pridene močno odmerjeno kapljico živega srebra, dosežemo žarilec, ki sveti v beli luči, z neko toplo nijanso. Nizko napetost, ki je potrebna za žarenje, je uspelo doseči na ta način, da se elektrode, med katerimi žari plin, segreva. Elektrode imajo obliko kratkih cevč, v katerih notranjosti je zvita segrevalna volfva žica. Gospodarnost teh, zaenkrat šele laboratorijskih svetilk, doseza šele naše dosedanje temperaturne žarnice. Toda to nas ne sme oplahiti, saj gre za enkrat samo za rešitev problema žarjenja pri tako nizkih napetostih, kakor jih potrebujemo za naše dosedanje žarnice. Izpopolnjevanje te nove pridobitve pa bo brez dvoma prineslo tudi energetično boljše izkoriščanje tako, da bodo po gospodarnosti presegale naše dosedanje žarnice sigurno dva do večkrat.

Problem radiooddajanja in sprejemanja v velemestih

Skoraj vsak mesec zraste iz tal nova radio oddajna postaja. Še obstoječe pa se večajo in večajo, z vedno ogromnejšo energijo izžarevajo svoje programe. V ta kaos valov skušajo razne mednarodne radio-konference uvesti vsaj nekaj reda. Če je tudi prejemni aparat še tako dober, vendar je težko ločiti postajo od postaje. Postaj do vsaj ene oddajne postaje. Ako bi v zemljepisno sredino države postavili samo eno postajo, se bo ta slišala z detektorskimi aparati kvečjemu v območju morda kakih 100 km. Postaja bi pa za tako detektorsko območje morala biti sila močna. Ker so poslušalci z detektorskimi aparati, kakor statistika kaže, baš najjačši po številu, je jasno, da ne more količkej obsežnejša država izhajati le z eno radio postajo, saj bi bilo število poslušalcev v oddaljenih krajih zelo nizko vlad višje cene boljših aparatov z elektronskimi.

Ravno tako so tudi mnogo večje atmosferske motnje in motnje tehničnih naprav, kakor tramvaj, motorji, lifti, električni masažni aparati itd. Ako pa je postaja v bližini, je njeno izžarjevanje za poslušalca relativno lažje kakor motnje.

Znano je dejstvo, da je brezčrtni prejem izven mesta mnogo boljši, odnosno čistejši. Je pa to tudi popolnoma naravno, saj je v redkeje naseljenih predmestjih mnogo manj ravnokar opisanih motenj. Iz tega sledi, da bi bilo najbolje, če se smemo drastično tako izraziti, da bi imel poslušalec centra mesta, prejemni aparat izven mesta, s katerim bi bil živo zvezan. Za ogromno število radioabonentov velemesta te misli seveda ni mogoče praktično izvesti. Pač pa se da rešiti problem na sledeči način.

Posebni prejemni aparat postavi oddajna družba izven mesta in ga ustavi na gotovo oddaljenost tujo postajo, recimo sosedne države, ki ima tisti večer oziroma dotično uro najaktualnejši program. V sredini mesta se zgradi oddajna postaja na kratke valove, ki je telefonično vezana z omenjenim prejemnim aparatom, slično kakor ljubljanski radio-

studio z oddajno postajo v Domžalah. Ta oddajna postaja služi kot nekakšen relais in ojačevalec. S tem je doseženo, da more radioabonent poslušati s cenanimi aparati, recimo detektorji, tudi oddaljeneje postaje jako čisto, močno in skoraj brez motenj. Niti potrebno ni, da ima ta posebna oddajna bogve kakšno energijo v anteni. Shaja lahko tudi z manjšo energijo, saj ima kriti le območje velemesta. Takih ojačevalnih postaj ima milijonsko mesto lahko seveda več, od katerih oddaja vsaka program druge, tuje postaje. Seveda mora imeti zato tudi vsaka taka relais postaja svoj na periferiji mesta nameščen radioprejemni aparat.

Vzemimo slučaj, da bi imel Berlin pet takih relais postaj, od katerih bi imela vsaka svojo valovno dolžino, potem bi na primer v ponedeljek oddajala ena Pariz, druga Dunaj, tretja Rim, četrta London, peta Prago, v torek pa bi morda oddajale Barcelono, Toulouse, Ljubljano, Varšavo in Budimpešto. Odvisno je vse od medsebojnih posvetovanj oddajne družbe in radioposlušalcev, kako izpolniti teden, da bi bilo ustreženo vsem okusom. Brez velikih težkoč je pa dana tudi vsaki relais postaji možnost, oddajati svoj lastni program iz lastnega studia.

Na uresničenje te ideje se resno misli. Potrebno pa je nebroj raziskovanj, tako teoretičnih kakor pratičnih. Vse kaže, da bodo v to svrhu najprikladnejši kratki valovi, okrog 10 m valovne dolžine. Ti valovi in manjši imajo namreč lastnost, da se širijo po prostoru približno tako kakor svetlobni žarki, ki se širijo, kakor znano, v glavnem premočrtno. Območje ene take radio postaje sega potemtakem tako daleč, kakor bi videl človek, ki se postavi na vrh njene antene. Poslušalec, ki se nahaja izven obzorja našega opazovalca, pače že v takozvano radiosenco in ne zaznava več oddajanja iz te postaje. Iz tega vidimo, da ti novi oddajalci nikakor ne bodo povečali uvodoma omenjenega kaosa radiopostaj. Vse dosedanje postaje seveda še razen tega ostanejo.

Ravnokar so izvršili pri tvrdki Telefunken v Berlinu prvo tako poizkusno postajo, ki je sedaj največja svoje vrste na svetu, izžareva namreč 15 kilowattov pri 7 m valovne dolžine in s katero bodo v kratkem pričeli s poskusi. Važno je vprašanje absorpcije in dušenja, povzročeneega po ogromnih zidnih gmoah velemestnih hiš. Poleg tega pa je še nebroj drugih problemov, kakor na primer širjenje valov po zemlji itd., ki jih je treba rešiti, preden bo ta postaja izročena svojemu namenu.

Z uvedbo takih relais postaj se bo lahko načelo tudi vprašanje rešenja problema televizije. Tako je omenjena, ravnokar izgotovljena poizkusna postaja opremljena z modulacijo do 300.000 nihajev na sekundo, ki je predvidoma potrebna za kolikor toliko uspešne poizkuse daljnovidia.

Največji bager

V amerikkanskem premogovniku Du Quoin Illinois, kjer pridobivajo premog v dnevnem kopu, se je izkazala potreba po kar najučinkovitejšem bagerju, ker je razmerje premoga napram krovni jalojini kakor 1:7.5. Zato so postavili bager, ki ima menda dosedaj pač največjo razsežnost na svetu. Tako tehta 1750 ton, ter je visok 35 metrov. Lopata, s katero grabi zemljo in premog, ima prostora za 15 m³. Dvigalna višina znaša 24 m in zemljo lahko koplje v območju polmera 45 m. Ta ogromni bager je seveda premakljiv in sicer teče s pomočjo štirih parov traktorjskih goseničnih pogonov, ki se lahko neodvisno premikajo po dva in dva. Strojnica, v kateri se nahajajo motorji za dviganje, vrtnje itd., je velika kakor trinadstropna hiša. Učinek celotne električne strojne naprave znaša 5500 konjskih sil, kar je več kakor celotni učinek na primer ljubljanske elektrarne.

Nova časovna kontrola pri dirkah

Pred kratkim so privikar z uspehom preizkusili svetlobno električno napravo za merjenje časa pri neki avtomobilski tekmi. Baza tej napravi je fotocevska, ki ima, kakor znano, lastnost, da spreminja svetlobne učinke v električne.

Ob dirkališču so postavili aparat s to svetlobo celico ter posebnim ojačevalcem, kateri sprožuje gotov kontakt. S časovno popolnoma enakomerno brzino se odvija na koleščku papirni trak, na katerega napravlja omenjeni kontakt znake. Na drugi strani proge, baš nasproti fotocelici, se nahaja žarnica, katere svetlobni žarki so usmerjeni točno na našo celico. Čim pridvi avto, zasenči žarnico in celica ta trenutek ne deluje, ojačevalec naznači to prekinitev na preje omenjenem registrirnem traku, slično kakor običajni telegrafski aparat. Ker je znana točna brzina tega traka, predstavlja razdalja takih znakov precizno in popolnoma avtomatično merjen časovni interval.

Trdna pogonska snov za motorna vozila

Američan Adolf A. Prussin, predsednik Petro-Sol-Corporation v New-Haven Conn., je dobil patent v Zedinjenih državah na način, kako spraviti bencin in slične proizvode surovega olja v trdno agregatno stanje, ne da bi pri tem zgubili na učinku za motorni pogon.

Postanek po patentu je sledeči: Omenjene proizvode so kuhali in jim med vremenjem dodali raznih kemikalij, ki jih pa potem spet odtegnejo. Preostane tekočina, ki se trdi ob hlajenju. Iz tega trdnega preide gonilna snov brez predhodnega topljenja v parno stanje, tudi če ga ogrejemo in ga lahko ponovno vtekočinimo le s pritiskom.

Da pa pridobimo zmes, ki je pripravna za motorni pogon, je potrebno, da vodimo skozi posodo, v kateri se nahaja naša gonilna snov, zrak, pri čemer nastanejo pare, katerim se dovaja zrak ponovno.

Poskusi na letalskih motorjih in na motorjih motornih čolnov so se uspešno obnesli in dokazali, da izpari gonilna snov brez nevarnosti eksplozije in s popolnim motornim učinkom. Specifična teža je malo večja od bencina.

DROBNE VESTI

Od leta 1920 do 1931 je v Ameriki naraslo število električnih hladilnih omar od 10.000 na 3 in pol milijone. V letu 1931 so razpečali skoraj en milijon hladilcev.

V Ameriki ima 17.628 oseb pilotsko spričevalo. Med temi 512 žensk.

V Avstriji je 292 poštne linij z omnibusom v skupni izmeri 9000 km.

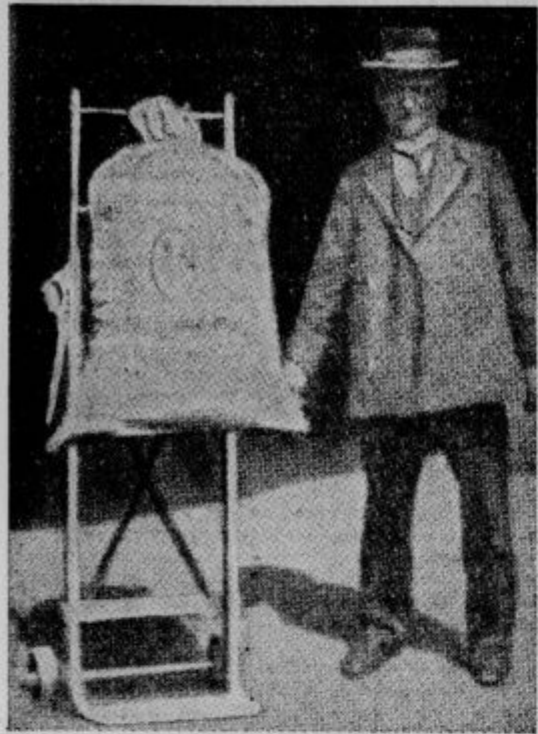
Delo na 48 km dolgi alpski cesti Grossglocknerja je skoraj do 80% končano. Izgotovljen še ni temenski del te krasne ceste.

Anglija uvaža letno 4 in pol milijona železniških pragov.

Švedska ima danes 31 radio postaj, od tega jih je v državnih rokah 8.

Moderno poljedelstvo

Nemci so si postavili za glavno nalogo, da se osamosvojijo zlasti v poljedelstvu, tako da ne bodo več navezani na uvoz poljedelskih pridelkov iz tujine. Ker je Nemčija v velikem delu industrijska država, je razumljivo, da dosedanji donos poljedelstva v Nemčiji ni zadoščal. Zato so Nemci stalno uvažali večje količine pridelkov, ki so obremenjevale njihovo zunanjo trgovino.

Pripraven voziček za vreče. Tako zgleda voziček, ki so ga priporočili kmetom pri njihovem gospodarstvu. Prav dobro vidimo, kako se je dala težka vreča dvigniti z dvigalno napravo tako visoko, da jo kmet lahko brez pripogibanja dvigne.

Ker je pač nemogoče, da bi povečali v dosedanjih državnih mejah svoja polja, jim ni ostalo drugega, kakor da iz tega, kar pač imajo, iztisnejo čim več. V ta namen so ustanovili tako zvaní državni kuratorij za moderno in tehnično poljedelstvo. Ta zavod pregleduje sedaj v gotovem redu kmetije po deželah in daje nasvete, kako naj kmet poveča plodnost svoje zemlje. Prvi poskus so napravili na ozemlju, kjer je večina kmetov srednje močna, tako da posedajo vsak kvečjemu do 20 hektarjev zemlje. Zavod je najprej vsako kmetijo dal pregledati, tako da so natančno ugotovili glavne napake v gospodarjenju kmeta.

Najbolj važna v poljedelstvu je poraba kmetijskih strojev. Vendar ni vse za vsakega, zato je zavod preden je nasvetoval kmetu, kakšne stroje naj si nabavi, natančno pregledal, zakaj naj obdeluje kmet svoje polje s prav takim strojem in ne

Drugi zopet ni imel zadosti hlapcev, ki bi mu pomagali. Dobil bi jih sicer lahko, toda s čim naj bi jih bil plačal. Izredno mu je nagajalo prenašanje težkih vreč. Vedno kadar je imel z vrečami opravka, ga je bolel križ. Nasvetovali so mu, naj varuje samega sebe na ta način, da se prenašanju izogne. Zato naj kupi znani voziček, kakor ga imajo pri nas peki in razna skladišča in ki ima še to prednost, da stoji trdno in da se da vreča s posebno dvigalno napravo dvigniti v višino hrbta. In če mora še kljub temu prenašati vrečo, potem jo lahko vsaj dvigne z dvigalno napravo do tiste višine, da se mu ni treba pripogibati, ko jo dviga. Zakaj najhujši napor pretrpi človek prav takrat, ko dviga s tal težko vrečo. Izračunali so mu, da bo z nabavo tega vozička prihranil samo v enem letu 80 Din na hektar svoje zemlje že pri delavskih plačah, s čemer bo voziček že v enem letu plačan.

Zavod, ki skuša s takimi malenkostmi pomagati kmetovalcu, računa z ugovori starih ljudi, ki večinoma pravijo, bom že raje delal tako, kakor je dela lmoj oče. Zato navežejo uradniki zavoda vedno najprej stike z mlajšimi sinovi in z ženo ter jih pregovore tako, da pade potem tudi očetov ugovor. Prav tako skušajo pridobiti kmečke gospodinjice, da se začnejo posluževati modernijših načinov v gospodinjstvu, s katerimi prihranijo čas, ki ga potem lahko posvetijo poljedelstvu.

Večini kmetov pa nagaja zlasti pomanjkanje primerne gnoja. Tisti, ki so bolj napredni, si pomagajo na ta način, da kupujejo umetna gnojila in tako pomnože plodnost zemlje. Seveda je pa treba imeti za umetna gnojila vedno precej denarja. Tega pa zlasti v današnjih časih kmet ne more utrpjeti. Zato so se vrgli uradniki zavoda

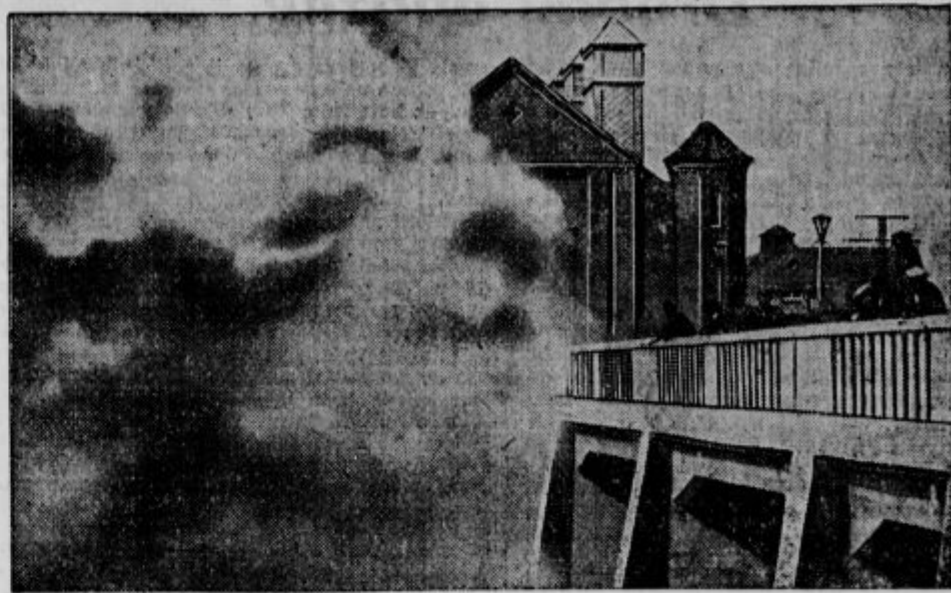
Razkuževanje dvorišča zastrupljenega z iperitom. Na tehnični visoki šoli v Berlinu so se vadili razkuževati ceste oziroma dvorišča, ki jih je zastrupil iperitni dež. Vsi, ki razkužujejo, imajo seveda maske na obrazih in čez vso obleko še posebne gumijaste obleke, ki jih varujejo pred strašnim strupom. Prav dobro tudi vidimo, da imajo obute posebne gumijaste opanke čez čevlje, to pa zato, da se smrtonosni iperit ne prime čevljev.

zlasti na to, da nauče kmete dobro gospodariti z gnojem. Večina gnojilšč je bila pri teh kmetih taka, kakor so pri nas v Sloveniji. Izračunali so, da se pri teh navadnih gnojilščih izgubi najmanj četrtno gnoja, poleg tega pa popusti gnoj mnogo na svoji gnojilni vrednosti. Pravilno shranjevanje gnoja je le tako, kjer se na majhnem prostoru nakopiči gnoj na veliko višino, česar pa kmet samo z navadnimi gnojilnimi vilami ne zmore. Zato so dali napraviti ceneno napravo, ki omogoča, da kmet lahko naloži do 4 metre visok kup gnoja, ki se ne more pokvariti. Pri prvih poskusih so se pokazale že izredno koristne prednosti. Tako je samo en kmet, ki je začel na ta način skladati gnoj, prihranil pri ovsu in rži 50% doslej uporabljenih umetnih gnojil. Pri pesi je prihranil 25%, poleg tega pa je pognojil z gnojem iz lastnih blefov tretjino več polja, kakor prej.

Ze nad temi prvimi uspehi prevdarnega gospodarstva na kmetijah, ki je združeno z uporabo cenjenih priprav in strojev, ki lajšajo delo in krajšajo čas, so Nemci prišli do spoznanja, da se bodo lahko v teku nekaj let, če se bo večina kmetov ravnila po nasvetih tega zavoda, osvobodili vsakega uvoza poljskih pridelkov, obenem pa izboljšali kakovost domačih pridelkov. Tudi pri nas bi bilo dobro, če bi poskusili z takimi malenkostnimi izboljšavami, ki pa lahko v gospodarstvu silno koristijo.

Vaje v reševanju ponesrečencev, ki so se zastrupili s plinom. Zaključek obrambnih vaj proti letalskim napadom so napravili v Berlinu na tehnični visoki šoli, kjer so igrali nekateri akademiki ponesrečence, drugi pa so jih s pomočjo sanitejev in policije reševali. Bili so seveda vsi v maski in polni opremljeni.

Zameglitev elektrarne v Friedlandu. Na sliki vidimo, kako so zakrili velikansko elektrarno v Friedlandu z meglo. Pri zameglitvi te elektrarne je umetna megla pršila skozi 500 razpršilnikov in zadoščala le pičla minuta, da je bila vsa velikanska elektrarna z vsemi sosednjimi poslopji popolnoma skrita v velikanskem sivem oblaku, ki jo je skrtil pred napadom sovražnih letalcev.

Boj proti letalom in plinom

Kljub temu, da Nemci nikdar ne pozabijo jadikovati, kakšna krivica se jim je zgodila, ker ne smejo imeti vojnih letal, delajo vendar edini v vsej Evropi najbolj važne reševalne in obrambne poskuse, ki naj bi po dosedanjih izsledkih preprečili strahovitost sovražnih letalskih napadov. Dožim se morda drugi oborožujejo v zraku bolj, kakor kdaj prej, skrbijo Nemci za to, da izuče vsakega državljana, kako naj se obnaša v slučaju letalskega napada in kaj mora za tak slučaj pripraviti. Mogoče druge države grešijo prav v tem, da preveč zanemarjajo izobrazbo civilnega prebivalstva v zaledju, ki si v slučaju vojske samo ne bo znalo pomagati, vojaštvo pa najbrže ne bo imelo časa za to.

Koncem meseca maja so bile v Vzhodni Prusiji velike obrambne vaje prebivalstva, ki so imele nalogo, da izuče prebivalce, kaj naj storijo, če pride letalski napad z bombami, ki rušijo in zažigajo, oziroma širijo strupene pline. Te vaje so se vršile v znamenju pasivne obrambe prebivalstva samega.

Po že starih skušnjah so uredili najprej, da se izvede nujno potrebna opazovalna služba, ki omogoči pravočasno obvestitev prebivalstva. Po vsej Vzhodni Prusiji so bile razpostavljene na mnogih mestih takozvane opazovalne straže, ki so imele nalogo, da svojim centralam sporoče, če se bliža letalski napad. Te centrale so opozorile takoj na to dotična mesta, katera naj bi sovražnik, sklepajoč po smeri prihajajočih letal, hotel napasti. Ze preje pa so razdelili vsem prebivalcem velike lepake, na katerih je bilo natančno razloženo, kaj mora imeti in znati vsak prebivalec, da je varen pred bombami in plini. Tako je na lepaku bilo obdelano vse potrebno. Najprej, kaj mora imeti vsak prebivalec že v mirnem času pripravljenega. Ta-ko n. pr. dobro podprto klet, katere strop se ne bo mogel zrušiti; orodje, s katerim se bo lahko iz-

teba; ljudem je pač manjkalo vaje. Ko so bila dana znamenja, da se bliža napad, so vsi ljudje mirno zapustili svoje delo in šli v kleti in druga pribežališča; pri tem so v splošnem delali pravilno. Seveda obstoja upravičen sum, da se ljudje prav zato ker so vedeli, da ne gre zares, niso preplašili. Bogve, če bi ostali res tako mirni, če bi prišel pravi napad. Gotovo pa je, da bi se z večkratnimi vajami navadili na tako postopanje in bi v resnem slučaju najbrže ne izgubili glave. — Pri poskusu, kaj bi bilo z letalskim napadom ponoči, so v Königsbergu ugotovili, da so bile dobro minuto po tem, ko je bil razglašen napad, pogašene vse luči. Ta tema je trajala seveda le tri minute in zopet nastane vprašanje, če bi ne nastala panika, če bi trajala tema vso noč.

Najvažnejši poskusi pa so bili z umetno meglo. V Friedlandu je velikanska elektrarna, ki oskrbuje skoro vso vzhodno Prusijo z električnim tokom. Razumljivo je, da bi jo sovražnik pri svojem napadu najprej poskušal uničiti. Zato so jo zakrili z umetno meglo. Krogikrog elektrarne so napeljali cevi, po katerih je iz posebnih kotlov »stekla« umetna megla, ki je skozi neštete razpršilnike prehajala v zrak. V par minutah je bila vsa elektrarna v megli, manjša industrijska podjetja, železniške tise in važna skladišča pa so zameglili z ročnimi aparati, ki so podobni manjšim kotlom, ki se dajo lahko prenašati. Iz takih kotlov izpuhti toliko megle, da z lahkoto pokrije večjo stavbo. Važno je pri umetni megli zlasti to, da niti najmanj ne škoduje zdravju in da celo pri manjšem vetru ostane dolgo časa nad poslopji, katere naj bi zakrila. Zanimivo je, da so sedaj napeljene cevi, ki so jih rabili za zameglitev elektrarne v Friedlandu, pustili kar tam, tako da, da bodo, če pride sila, že na mestu.

Zaključek teh vaj so bile reševalne vaje na tehnični visoki šoli v Berlinu. Tu so se vadili dijaki, policisti in sanitejci reševati ponesrečence, ki se ne bi mogli v pravem času umakniti pred plinskimi napadom. Posebne vaje pa so imeli nato še z razkuževanjem cest in stavb, ki bi bile zastrupljene s plini oz. tekočim iperitom, ki je eden najstrašnejših vojnih strupov.

Vaje so pokazale, da je prebivalstvo potrebno vzgoje in šole, ki bi ga naučila pravilno postopati. Prav gotovo so se Nemci iz teh vaj mnogo naučili. Preizkusili so dana sredstva in pri prihodnjih vajah bodo mnogo nedostatkov odpravili. Če drugega ne, pa dokazujejo te vaje vsaj to, da Nemci z vso gotovostjo računajo, da strašna svetovna vojna ni bila zadnja. Upajmo, da bomo tudi mi, sicer v manjšem obsegu, imeli priliko, videti take vaje pri nas, saj se komisija za zaščito prebivalstva v plinski vojni resno bavi z mislijo, da bi v doglednem času tudi v Ljubljani napravila poskus z vajami v takem reševanju.

Za smeh

Med trgovci

A.: »Kako je to, da prede sedaj trgovcu Rozincu tako trda. Saj se je zadnje čase v krizi prav dobro držal!«

B.: »Ta je prav dobro pogruntal. Pošiljal je vsem svojim strankam pisma z nekako takole vsebino: 'Z isto pošto Vam pošiljam 12 srajc.' V resnici pa ni poslal 12 srajc, ampak 13 srajc in račun za 12 srajc. Ljudje so mislili, da je trinajsta srajca po nesreči prišla v zavitek in so zato plačali radi 12 srajc, da so imeli še eno čisto zastoj. Mož je pač pogruntal, da ni več preveč poštenjakov na svetu. Seveda je pa stvar držala le nekaj časa. Stranke so namreč kmalu prišle še na bolj zvit trgovski trik. Časi so bili vedno slabši in ker niso imeli denarja, da bi plačali vseh 12 srajc, so poslali 12 srajc nazaj, prav tisto pa, katera naj bi jih pridobila to to, da bi plačali vseh 12 srajc, pa so utajili in obdržali.«

Cuj, žena, ali si plačala račun od elektrarne?

Slovenski lesni trg

Kljub vrtoglavih številkam statistike, ki kažejo silni padec izvoza našega lesa se zdi, da se je panika na lesnem tržišču polegla. Cene so se kotikar toliko ustale in s tem je dana našim trgovcem možnost, pretehtati dosežene uspehe in napraviti kalkulacije za bodočnost. Bilanca doseženih uspehov je vsekakor žalostna. Naši izvozniki so morali in deloma še vedno morajo prodajati stare zaloge lesa, ki so jih bili kupili svoj čas po visokih cenah, za vsak denar, samo da skladišča izpraznijo, a z novo produkcijo gre težje, ker ni kreditov, od katerih so skoro vsi odvisni. Čim bodo stare zaloge izčrpane in seveda, če bo kaj denarja na razpolago, bo letos neprimerno lažje kalkulirati, kol je bilo lanske leto. Dobro so se odrezali doslej le oni producenti-izvozniki, ki imajo lastne gozdove.

Skoro nemogoče se zdi, da bi cene lesu še nadalje proustile. V tem prepiranju nas potrjuje položaj na za nas najbolj važnem tržišču mekega lesa, to je smrekovine in jelovine. Res je, da se glase vprašanja inozemskih kupcev na povsem doletene mere, znano pa je na drugi strani, da so taklo skladišča naših najvažnejših odjemalcev, to je Italijanov, kakor tudi naša skoro prazna. Do sedaj je bilo Italijanom lahko kupovati blago po izkazu, ker ga je bilo pri nas na pretege. Sedaj pa, ko teh naročil ne bo več mogoče izvesti, bodo primorani kupovati blago tudi na skladišču, s čemur bo dana našim izvoznikom možnost, prodajati blago »montee«. Riziko, ki ga je moral nositi naš izvoznik (kupi je blago od originala po svojem odpremljenju na meji naravnost na konzumenta) bo razdeljen na prodajalca in kupca. Naš izvoznik je bil primoran držati velika skladišča in vsaka sprememba cen navzdol je grozila, da ga ugonobi. Vse to pa bo, kakor rečeno in kakor se stvari zaenkrat razvijajo, razdeljeno.

Pravzaprav je kriza na lesnem trgu še do pred kratkim sestojala iz dveh komponent: vsestranskega ponujanja ogromnih razpoložljivih količin in pa splošnih gospodarskih nepravil, ki so se seveda morale odraziti tudi pri lesnem gospodarstvu. Prva, rekel bi, normalna kaže, da smo jo prebrodili, kajti pretečeno sezono je bila naša produkcija ma-

lenkostna. Splošna gospodarska kriza pa traja dalje in nihče ji ne vidi konca.

Mnogostevilna povpraševanja, ki prihajajo zadnji čas iz Italije, kažejo, da skuša italijanska vlada z vsemi sredstvi ublažiti brezposelnost z javnimi deli. V kolikor so se doslej Italijani poslužili ruskega lesa, je to sedaj odpadlo. Trgovci iz Milana mi je pravil, da v Italiji skoro ni več ruske deske. Trdka Feltrinelli, ki je prodajala ruski les, ima prazna skladišča. Ne morem tega kontrolirati, izgleda pa, da odgovarja resnici. Našim lesnim izvoznikom je sedaj dana lepa prilika, da se uveljavijo, seveda jim mora priskočiti na pomoč tudi država in preskrbeti na kakršenkoli način potrebni kredit. Da pa bo mogoč doseči izvoznik potrební ugled, bo treba — discipline. Koliko je bilo o tem že govora, vse brez uspeha! Ali se naši lesni trgovci od krize nič ne uče? Ali jim ne lebdi pred očmi, kako so in kako se ravnaajo z njimi italijanski kupci?

Kar se tiče trdega lesa, bi predvsem lahko prodali v Italijo hrastove frize. Toda naši mali producenti ne zmorejo zahtev. Zahteva se v za nas najboljšem slučaju, da naloži prodajalec v en vagon eno samo dolžino in največ tri širine. Torej zopet nastane vprašanje zbiralnega skladišča za vse producente.

Nasprotno pa preživlja bukovina črne dni. Cene so take, da se res ne izplača producirati, posebno zadnji čas, ko je postala tudi slavonska bukovina precej cenejša.

Danasnje cene so sledeče: smrekove deske I, II, III od Din 300 do 500, kakor je pač kvaliteta in provenijenca. Trami u. T. stanajo danes približno 139 lir franko vagon namembna postaja, seveda vse po izkazu. Naši kmetje-producenti pa ne vedo, po čem bi prodajali. Zgodí se, da tak kmet, ki je v prav posebnih zadregah, proda svojo količino po ceni, ki je niti imenovití nočem. Tak slučaj se potem raznaša, s čemur so vsi zbegani.

Naj bo že karkoli hoče, ostali moramo optimisti, misliti malo več na skupne interese vseh lesnih izvoznikov in se prav nič ne zanašati na pomoč od Bog ve kje, pa bomo gotovo uspeli. Najmanj se pa smemo zanašati na to, da bi se kedaj zlati časi lesne kupčije vrnili.

Monopolni dohodki so znašali v dobi od 1. aprila do 30. maja letos 306.1 milj. Din, dočim so v mesecih april in maj lani znašali 876.6 milj. Din. Od lanskega leta na letos so torej dohodki padli za 70.4 milj. Din.

Konkurz je razglašen na imovini Slanca Antona, trgovca v Gradcu v Beli krajini, prvi zbor upnikov 21. julija, oglašiti se je do 25. avgusta in prigotovitveni narok 9. septembra 1932.

Likvidacija: Mlekarska zadruga, r. z. z. o. z. v Gornji Lendavi.

Občni zbori: Tekstilana, tovarna sukna d. d. v Kočevju, 30. julija ob 11. v Zadr. gosp. banki v Ljubljani; Tovarna klobukov »Šešir« d. d. v Sko-

lji Loki, 3. avgusta ob 11 v Zadr. gosp. banki (bilanca 133).

Hmelj

Znana hmeljarska trdka Joh. Barth in sin v Nürnbergu je pravkar priobčila svoje poročilo za hmelj v kampanji 1931-1932. Iz poročila je razvidno, da znaša sedanja površina hmeljskih nasadov v Češkoslovaški 9.000 ha in računa, da bo letošnji pridelek znašal 144.000 stotov po 50 kg. Površina hmeljnikov znaša v Jugoslaviji 1.900 ha in bo znašal pridelek letos okoli 32.000 stotov po 50 kg. Nadalje znaša površina hmeljnikov na Poljskem 2000 ha s približnim pridelkom. Poraba hmelja dosega v Češkoslovaški 55.000 stotov, v Jugoslaviji 8.000 in na Poljskem 9.000 stotov. Zato piše Saazer Hopfen und Brauerzeitung, da morata Poljska in Jugoslavija ali zmanjšati še nadalje površino svojih hmeljnikov ali pa zvišati svojo porabo hmelja. To je seveda iz Češkoslovaškega stališča razumljivo, ne moremo pa dopustiti, da se na Češkem obračajo proti našemu izvozu hmelja, ki jim dela konkurenco. Pomisliti pa je treba, koliko tudi Čehi sami izvažajo svojega hmelja in zagnali bi gotovo največji krič, če bi jim kdo rekel, da naj opuste izvoz hmelja. Kar velja za enega, mora veljati tudi za drugega.

Borza

Ljubljana, 10. julija

Devizni položaj

Devizni promet je bil ta teden značnejši, saj je znašal 1.8 milj. Din v primeri z 1.4, 2.2, 1.6 in 2.1 milj. Din.

Naši izvozniki lesa so v težkem položaju pri kritju potrdil za blago, izvoženo v Italijo. Italijanski kupci izrabljajo disparitet tečajev dinarja ter plačujejo v Sloveniji z gotovino ali pa pošiljajo denar po pošti. Sedaj pa taka plačila Narodna banka odklanja za kritje potrdil. Nujno je potrebno, da se to uredi v smislu zahtev izvozne trgovine. Z nakupi dinarjev v inozemstvu bi se tečaj dvignil. Zato naj Narodna banka prizna dinarje, ki so uvoženi v Jugoslavijo na zakoniti način, bodisi na podlagi potrdila pristojnih carinarnic, bodisi na podlagi potrdila pristojne podružnice Narodne banke, ki uradno otvori pisma za kritje potrdil.

Cirih: Pariz 20.135, London 17.86, New York 514.12, Bruselj 71.30, Milan 26.27, Madrid 41.20, Amsterdam 206.90, Berlin 121.85, Stockholm 93.60, Oslo 90.00, Kopenhagen 100.70, Sofija 3.00, Praga 15.19, Varšava 57.53, Atene 3.80, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.06, Helsingfors 7.70.

Zivina

Mariborski svinjski sejem 15. junija. Pripeljanih je bilo 177 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 5—6 tednov 60—100, 7—9 tednov 150 do 200, 3—4 mesece 250—300, 5—7 mesecev 350 do 400, 8—10 mesecev 400—500, 1 leto 600—650, 1 kg žive teže 6.50—7.50 Din, mrtve 9—10 Din. Prodanih je bilo 95 glav.

Sport

ILIRIJA: PRIMORJE

Igrišče Ilirije ob 17.45. — Sodnik g. Podubsky. Predigra kvalifikacijska tekma Svoboda v Slovian.

BAJNA NOC NA KOPALISCU ILIRIJE

Številni kopalci, ki posejajo v teh vročih dneh kopalisce Ilirije prav začudeno gledajo monterje, ki hodijo po strehi slačilnice in napenjajo nekako vrv od skalnatega stolpa do stropnice. Tudi drog so postavili takoj na koncu bazena. Kaj neki vse to pomeni se vprašujejo. Plavalci se menda ne bodo obesili na to vrv nad bazenom. Ali je to mogoče celo pripravljeno za strah silno objektivnim sodnikom iz krajev kjer se boje za svoja prvenstva? Strah je seveda potreben zlasti sodnikom, ki našim fantom niso naklonjeni. Toda tisti drog in vrv ima povsem drug namen. Letošnje državno prvenstvo bomo imeli po noči pri umetni razsvetljavi. Zadovoljiti hoče ta neumorni Blondek prav vse. Dosedaj namreč, ko smo imeli pri nas državno prvenstvo, so se nekateri kopalci pri- toževali, da se ne morejo kopati. V vročih dneh je edina želja vsakogar, da se ohladi v »vodnjac«. Dve muhi na en udarec. Po dnevi se boste lahko nemoteno kopali, po noči v hladu bodo pa naši fantje pri umetni razsvetljavi, ki bo privedel še bolj dvignila, tekmovali za državno prvenstvo in skušali letos, prav resno, odnesti prvenstvo v plavanju v planine. Naš narodni praznik, dan plavalnega prvenstva se bliža in skrivnostne priprave v kopaliscu so namenjene temu velikega dogodka.

Toda brez predpriprav ne gre tudi tako prvenstvo. Zlasti se ako bo po noči. Zato je povabljen GAC iz Grada, da proti njemu preizkusijo kako bo slo pri luči s tekmovalcem. GAC pride tudi s svojim waterpolo moštvom, in bo glavna senzacija ravno waterpolo tekma pri umetni razsvetljavi. GAC nastopi že prihodnji teden.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 17. julija: 9.30 Prenos cerkvena glasbe iz franciskanske cerkve. — 10.00 Nedeljske misli (dr. R. Tominec). — 10.30 Ob 10letnici delavskega zavarovanja (Koman Boris). — 11.00 Salonski kvintet. — 19.00 Drago Ulagi: Gimnastič. 15.00 »Nebesa na zemlji«, igra št. Jakobski gled. oger. — 16.30 Slovenska glasba (plošče). — 17.00 Valčkova ura, igra salonski kvintet. — 20.00 Opretna ura. Pojeta gđe. Vera Majdič in g. Svetozar Banovec, solista Nar. gledališča: Carjevič (Lehar), Friderika (Lehar), V deželi smehljaja (Lehar). — 21.15 Prenos pesne glasbe iz hotela Toplice na Bledu. — 22.15 Cas, poročila, plošče.

Ponedeljek, 18. julija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Vladimir Ilijič Lenin (dr. R. Tominec). — 19.30 Pota železnih rud (Zabkar). — 20.00 Klavir in harmonij. Izvajata gđe. Gnejzda in g. Kaskarov. — 20.45 Koncert Slovenskega vojalnega kvinteta. — 21.30 Salonski kvintet. Vmes poročila in časovna napoved.

Torek, 19. julija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 18.00 Otrski kotiček. 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Zabavni kotiček (Biteznik). — 20.00 Esperantska ura. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Cas, poročila, plošče.

Drugi programi:

Ponedeljek, 19. julija.

Zagreb: 22.40 Ljubka glasba. — Milano: 20.30 Orkestralni koncert. 21.30 Komedija. — Barcelona: 21.05 Instrumentalni koncert. 22.10 Radio orkester. 22.40 Prenos koncerta iz kavarne. — Stuttgart: 21.00 Igra. 22.00 Pesmi. 23.00 Nočna glasba. — Toulouse: 21.45 Harmonike. 22.15 Plesna glasba. 22.45 Pestrá glasba. 0.05 Angleska glasba. — Berlin: 21.10 Igra. Serenadni večer. — Belgrad: 22.00 Skandinavski večer. 23.00 Ciganska glasba. — Rim: 20.45 Pester koncert. — Beromünster: 21.00 Orkestralni koncert. 22.30 Poročila z mednarodnega šahovskega turnirja.

Torek, 19. julija.

Zagreb: 20.30 Pester konc. 22.00 Ljubka glasba. 22.40 Plesna glasba. — Milano: 20.30 Grol Luksemburški, opereta. — Barcelona: 22.10 Instrumentalni koncert. 23.30 Plesna glasba. — Stuttgart: 21.30 Pesmi. 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21.45 Argentinski orkester. 23.00 Ljubka glasba. 0.05 Angleska glasba. — Berlin: 20.00 Večerni koncert. — Belgrad: 22.50 Plošče. — Rim: 21.45 Pester koncert. 22.10 Radio komedija. 22.30 Plesna glasba. — Beromünster: 20.00 Poljudni večer. 20.20 Mednarodne koracnice. 20.45 Igra. 21.45 Zabavni koncert. — Praga: 21.00 Bratislava. 22.20 Plošče.

Carinska vojna

Za naše gospodarstvo je velike važnosti, da je izbruhnila 15. t. m. med Avstrijo in Madjarsko carinska vojna. Avstrija je razveljavila trgovinsko pogodbo z Madjarsko, ker so se pogajanja razbila. Pred tremi meseci je bila namreč odpovedana trgovinska pogodba med Avstrijo in Madjarsko, vendar je bila v začetku julija podaljšana provizorično za 14 dni. Važno je tudi zabeležiti, da se ne bo aplicirala na madjarsko blago samo avtonomna tarifa, temveč niso več v veljavi važni drugi gospodarski dogovori, tako n. pr. veterinarska pogodba, pogodba o obmejnem prometu itd.

Za presojo je važno, da je carinska vojna med Madjarsko in Češkoslovaško zelo koristila naši državi, kajti lani se je zelo povečal naš izvoz v Češkoslovaško. Podobno bosta imeli korist od te vojne Poljska in Romunija.

Za uvoz na Madjarsko pa bodo profitirale s izpadom Avstrije industrijske države, kajti Avstrija je izvažala na Madjarsko papir, železo, les, predvsa in sploh razne industrijske izdelke.

Avstrija je lani kupila na Madjarskem blaga za 197 milijonov šilingov, nasprotno pa je znašal avstrijski izvoz na Madjarsko 92 milijonov šilingov. Na podlagi teh podatkov bi se dalo sklepati, da je s to carinsko vojno veliko bolj prizadeta Madjarska. Da se je Madjarska odločila za ta korak, je gotovo govorila tudi namera, izravnati bilanco med obema državama. Madjarska je udarjena sedaj zlasti zato, ker se vrši največji izvoz ravno v poletnih mesecih do konca septembra, dočim se avstrijski izvoz v Madjarsko porazdeljuje na vse leto. Zato je tudi pričakovati, da se bodo že prihodnji teden zopet začela pogajanja, med tem pa bo medsebojni promet Avstrije in Madjarske trpel veliko škodo.

Med globljimi vzroki te carinske vojne moramo navajati madjarska stremjenja za osamosvojitve na industrijskem polju.

Danes, ko je zunanjetrgovinski promet padel na minimum, kar se posebno pozna v trgovini z Avstrijo, bo gotovo Avstrija lažje prenesla ta spor, ker bo od nje imelo korist tudi avstrijsko kmetijstvo, industriji pa ilak ni več veliko na izvozu na Madjarsko.

Carinska vojna med Avstrijo in Madjarsko je vsekakor značilna, zlasti se zato, ker je med obema državama doslej vladalo veliko politično prijateljstvo ter so bile gospodarske in finančne razmere popolnoma podobne. Videti je sedaj, da v gospodarstvu ne prevladujejo voliko politični interesi, ker je v časih najhujše gospodarske krize vsak samemu sebi najbližji.

SLATINSKE TABLETE ZA HUŠNANJE

so sestavljene iz zdravilnih mineralnih soli in neškodljivih, toda zelo učinkovitih praskov in ekstraktov zdravilnega rastlinstva. Vse te izbrane sestavine delujejo jako pozitivno na človeški organizem, ne vsebujejo nikakih škodljivih snovi in so tako za nemoteno delovanje srca, ledvic in ostalih organov popolnoma neškodljive.

Dietetične slatinske tablete za hušnanje

odstranjujejo na najprimernejši in edino priporočljivi način vse, posebno pa neprijetne in nelepe zunanje znake čezmerne debelosti, razkrajajo in razlopi preobilno mast na telesu, podbradku, vratu, trebuhu, stegnih, bokih, trebušni mreni, črevah, ledvicah itd.

Abnormalna težina telesa prične postopoma padati, telo postane prožno, ves organizem pridobi na svežosti, elastičnosti in mladostnem občutku.

Težina Vašega telesa se zmanjša tekom 1 leta za 8 do 14 kg.

Dietetične slatinske tablete za hušnanje

dobite v vseh lekarnah, in sicer doza s 100 tabletami za Din 46.—, velika s 200 tabletami za Din 74.—, kjer jih pa ne bi dobili, se obrnite direktno na proizvajalca:

Lekarna Mr. L. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg

Roland Dorgelès:

Leseni križi

85

»Luč?!« je zasikal razdražen glas. Možakar se pa ni dal ostrašiti in je dalje onegaval s svojim vžigalom; hotel si je nedvomno prižgati pipo. Trikrat, štirikrat je zablisnil ogenjček kakor večja... Tedaj sem videl, kako se je vzravnala senca, odrinila druge vstran in se približala piparju.

»Ali ste nori?... Ali ne veste, da je prepovedana vsaka luč!«

»Nemara se ti tresejo hlačice, da te Švabi ne bi vzeli na piko?« je odgovoril mož z glasom, nad katerim sem osupnil.

»Molčite!... Pravim vam, da...«

Oh, izgubi se, fant, izgubi se,« je odgovoril oni preudarno, mirno, s taistim pohajkovalskim glasom, ki se mi je zdel znan.

»Ali veste s kom govorite?... Vstanite predvsem, in potem odgovorite.«

»Daj, loti se koga drugega, pravim, meni že kar slabo prihaja.«

»Jaz sem narednik.«

»To ni nobena sramota...«

»Narednik Rouget!«

»In jaz se imenujem Vieublé, prostak po protekciji, druga, vojaška svetinja in vojni križec. Če Švabi ne marajo luči, jim dam breo v...«

»Oh! Vieublé je zopet tu!« je veselo zakričal Le-moine.

Hitro smo se prerinili do njega. Še vedno je ždel v svojem kotu in poslušal narednika, ne da bi se

genil. Ta je bil dobra duša; namesto da bi ga kaznoval, mu je razlagal, kako previden je treba biti v prvem jarku in kakšno spoštovanje je vojak dolžan predpostavljnim, ker bi hotel drugače vsak ukazovati, vsak bi storil, kar bi hotel in potem bi bili toliko za vojno kakor čreda prašičev.

»Hej, Vieublé! Kaj ne boš pozdravil svojih tovarišev?«

Parizan je dvignil nos in nas namah spoznal.

»Oh, stare mrhe!... Kako sem vesel, da smo se zopet našli... Mislil sem že, da ste vsi mrtvi ali pa v bolnici; pri stotniki mi niso vedeli ničesar povedati... Prišli smo davi kakor nadomestna in nocoj so nas že naglani v jarek; višji gospodje nočejo izgubljati časa, saj več... Oh, to me pa res veseli. In Sulphart?«

Par sosedov je tiho godrnjalo:

»Ne tako glasno, predre!...«

Vieublé se je splazil za nami v naš kot. V temi je od blizu pogledal v vsak obraz, iščoč stare tovariše.

»Na zdravje, ch'timi, kaj, kako se zopet vidimo. Ej, saj tu je tudi Bouffieux! I, kaj pa ti delaš tu, kujon debeli?... Pa Belin?«

»V bolnici... Nalezel se je bil plina... Saj gotovo veš, da je Bréval padel; zdaj je Maroux naš kopro!... Berthier je pogrešan, v Argonih.«

»Škoda, bil je dobra duša. In Morache jo je srečno priribal do stotnika? Nak, česa vsega ne doživiš... No, bodi kakorkoli, vas starih ni veliko ostalo.«

Zgnetli smo se ob vhodu v rov in sedli na blatne stopnice. Na dnu rova je sedel Sulphart ob ognju; namesto patron, perila in prepečenca je bil prinesel s seboj v nahrbtniku samo dve steklenici ruma, ki jih je zavil v debele volnene nogavice.

»Pa v ozadju, to ti je življenje, kaj?«

»To pa to. Tri mesece bolnice, v hotelu kakor

prava palača. Nobenega opravka, kakor da si daš umivati noge; sladkarij na preteke; živili, kakor le kaj... Pa kaj mi, to še ni nič, Angleži, to so ti gospodje! Če bi ti videl častnike, brez vsakega dela, z izprehodnimi palčicami, vojake v novih uniformah, ki si morejo privoščiti vse, kar le počele; to so ti ljudje v ženskih krilih, ko gredo z godef na čelu na vaje, sami žvižgači, razumeš. Babe nore za njimi — več mi ni treba praviti. Lahko verjameš: tega odseka fantalini ne marajo menjati. A kaj pa šele ranjenci, te bi moral videti! Fina modra vojna suknja, bela srajca in rdeča ovratnica. Gizdalini, razumeš, pa snažni! Ne moreš verjeti, da bi bili ti kaj prestali.«

»Kaj pa naš, ali jih je veliko?«

»Prasha! V bolnici, kjer sem bil jaz, se sploh nikoli ne izprazni... Samo, da smo mi v naših cunjah, naših prevelikih kamizolah, prekratkih bregešah in starodavnih plaščih, kakor uboge pare; če bi hotel izpodrinfti Tommy-je, bi moral biti že poseben kavelj, da ti povem... Samo to je dobro za nas, da znamo govoriti... Na izprehod hodijo skupaj taki, ki so podobno pokvečeni, za počit, več. Kdor nima roke ali kdor je ranjen v glavo, ti hodijo skupaj, ker jih pohaba ne ovira pri hoji; ti jo pač lahko hitro mahajo. Mi drugi, s pohabljenimi krepeli, smo se pa zopet držali vkup. Jaz sem se opiral na svoji dve palici, ampak drugim je manjkala noga ali pol noge, in tisto ropotanje bergelj po trotoarjih, to ti je žalostno, da ne verjameš, kako... Civilisti se za to ne zme-nijo več, pravijo, da so se sedaj že navadili na to. Ampak fantje se še niso navadili na to, meni ver-jemi... Imel sem tovariša, ki mu je bilo odrgalo spodnjo čeljust; ta se ni upal pokazati na cesto, ker ga je bilo sram... Veš, bil je eden iz devetinšestdes-tega polka, ki je bil takrat z nami, ko smo napadli pri Careney-ju.«

založništva Jugoslov. knjigarni v Ljubljani: 29 zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din — 30 zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din — 31 zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din, vez. 40 Din — 32 zvezek: Reimann: ZAGORSKI ZVONOVI, 28 Din, vez. 40 Din — 33 zvezek: Bridges: NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din — 34 zvezek: Bruckel: CILIKUSKE OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Sah

V Bernu se bo vršil od 17. do 31. julija internacionalni turnir, na katerem bodo igrali: Dr. Aljechin, dr. Bernstein, Bogoljubov, dr. Euwe, Flohr, Sultan Khan in deset švicarskih mojstrov. Določeni so osem nagrad — od 1200 frankov naprej — in honorar 30 frankov za vsako dobljeno partijo. Turnir bo zanimiv in bomo o njem se poročali.

Stolz je igral v juniju na turnirju v Swinemünde, kjer je brez poraza dosegel prvo mesto s 7½ točkami. Drugi je bil dr. Röhl s 6 in tretji stari mojster Mieses s 5½ nato Richter 5, Rellstab 4½, Moritz in Sämisch 4, List in Schlage 3½ in Brinckmann 1½.

Pirc je v Sliacu porazil v I. kolu v lepi igri Bogoljubova. Danes prinašamo to partijo.

Indijaka.

V. Pirc — E. Bogoljubov:

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, g7—g6; 3. Sb1—c3, Lf8—g7; 4. Sg1—f3 (Bogoljubov priporoča takoj e4); 4. —, 0—0; 5. g2—g3, d7—d5 (Tako je igral dr. Euwe proti Bogoljubovu v prvem matchu. Teorija priporoča to potezo in sta z njo dr. Euwe in Bogoljubov dosegla lepe uspehe); 6. c4×d5, Sf6×d5; 7. Lf1—d2, Sd5×c3; 8. b2×c3, c7—e5; 9. 0—0, Sb8—c6 (Ta napad na beli centrum je Grünfeldova ideja); 10. e2—e3; Dd8—a5; 11. Dd1—b3, Ta8—b8; 12. Lc1—a3 (Ta poteza je nova. Če črni igra sedaj b6, vzame svoji dami polje c7. Možejo se še najbolje igrati c4 in na Db2 Lf5); 12. —, Lc8—e6; 13. Db3—b2, c5×d4; 14. c3×d4, Da5—h5 (Ta maneuver z damo je pogrešen. Potrebno je bilo Ld5. Pirc sedaj zelo precizno izkoristi šanse, ki mu jih nudi oslabiljeno črno damsko krilo); 15. Ta1—c1, Tf8—d8; 16. Tc1—e1 (Zelo močna poteza! Td5 sedaj ne gre radi T×c6!); 16. —, f7—f5; 17. Tf1—c1, Le6—f7; 18. Tc5—b5 (Preti T×c6! Črni mora dati kmeta); 18. —, Tb8—c8; 19. Tb5×b7, Lf7—d5; 20. Sf3—e1 (Pirc nadaljuje zelo fino! Sedaj ne gre S×e5 radi L×d5+ in T×c3. Na L×g2 bi sledilo 21. K×g2, S×e5 22. d×e5, T×c1 23. D×c1, L×e5 24. Dc4+, Kh8 25. T×e7, Lf6 26. Df7!); 20. —, Lg7×e5; 21. Lg2×d5+, Td8×d5; 22. Db2—b3, Db5—f3 (Na e6 bi sledilo d×e5 in na T×e5 Lb2); 23. Tb7—b5, e7—e6; 24. Tb5×d5 (Močnejše bi bilo tukaj d×e5); 24. —, Df3×d5 (Izsiljen! Na e×d5 sledi d×e5 z grožnjo Db7!); 25. Db3×d5, e6×d5; 26. d4×e5, Kg8—f7; 27. La3—d6, Kf7—e6; 23. f2—f4, Sc6—e7; 29. Tc1—b1, a7—a5 (Potrebno je bilo Sc6. Sedaj beli mnogo lažje uveljavijo premoč kmeta); 30. Ld6×e7, Ke6×e7; 31. Tb1—b7+, Ke7—c6; 32. Tb7×h7, Tc8—c2; 33. a2—a4, d5—d4; 34. e3×d4, Ke6—d5; 35. Tb7—d7+, Kd5—e4; 36. Td7—b7 (Grožilo je Kf3.); Ke4×d4; 37. e5—e6, Te2—e2; 38. e6—e7, Kd4—c4; 39. Kg1—f1, Te2—e6; 40. Kf1—f2, Kc4—c5; 41. Tb7—b5+ (S tem izsilijo beli menijavo stolpov); Kc5—c6; 42. Tb5—e5, Te6×e5; 43. f4×e5, Kc6—d7; 44. Kf2—e3, g6—g5; 45. h2—h4, f5—f4+; 46. g3×f4 in črni se vda.

Šoštani

Huda nesreča tovarniškega inženjerja. V petek popoldne je nadzoroval g. ing. kem. Frings delo v oddelku za ekstrahiranje lesa. Vsled prevelike napetosti zraka pa je dvignilo pokrov na kotlu in vroča ekstraktna tekočina je s kosi lesa kakor ploha pljusnila na zraven stoječega inženjerja, ki ga je nato vrglo na tla. G. Fringsa, ki je dobil nevarne opekline po vsem telesu, o takoj po prvi zdravniški pomoči z avtom odpeljali v slovenski bolnišnico. Poškodbe so resne.

8 skednja je padel. Z nočnim vlakom se je v sredo 13. t. m. vrnil od vojakov domov Ivan Vrabčič, najstarejši sin posestnika Vrabčiča v Skornem. Po kratkem razgovoru z domačimi se je podal k počitku na skedenj. V trdi temi najbrže ni opazil večje odprtine na podu; stopil je vanjo in v hipu zagrmel 6 metrov globoko na tla. Pri padcu je treščil z glavo tudi ob železno napravo pri vozu. Glasen ropot se je slišal tudi v hišo, odkoder so prihiteli domači in našli Ivanca nezavestnega in veeega krvavega. Poklicani zdravnik dr. Medić mu je nujno prvo pomoč in ugotovil, da je nesrečnemu fantu počila lobanja in da je dobil pri poškodbi hud pretres možgan. Njegovo stanje je kritično.

Mrtvaški zvon. Umrli je ga. Marija Hoferjeva, soproga tovarniškega delavca v Ograrji. N. p. v. m.

Slovenska Krajina

Zaključek pletarskega tečaja. V Črensovcih je bil prirejen pletarski tečaj za otroke, katerega je obiskovalo 80 otrok. Otroci so dosegli velike uspehe. Zaključek tečaja je bil prav slovesen. Udeležili se ga je tudi okrajni načelnik g. dr. Trstenjak iz Dol. Lendave. Tečaj je bil prirejen na pobudo g. Klekla.

Zetev. Zadnje dni se je začela po vseh pokrajinah Zetev. Neugodne vremenske razmere so dale sklepiti na slabo zetev, a k sreči ni tako hudo, kakor se je mislilo. V splošnem je zetev boljša, kakor je bila lansko leto. Natančno sliko bo mogoče podati seveda šele po končani mlačvi.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam
lepo in poceni napravi
fotooddelek Jugoslov. knjigarne
Ljubljana Zahtevajte cenik!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljubca«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

DEKLIŠKI ZAVOD »VESNA« MARIBOR

sprejema interne in eksterne gojenke v eno- ali dveletno gospodinjstvo-obrtno šolo. V internat se sprejema tudi gojenke zunanjih šol. Dekliški zavod je moderno urejeno poslopje s centralno kurjavo, elektriko (plin, kopeli, telovadnice, tenis, vrt itd.). Poučujejo se jeziki in glasba. Zahtevajte prospekte!

Zahvala

Ob priliki nepričakovane smrti našega srčno ljubljenega soproga in očeta

Franca Gerzina

izrekamo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, najpriščnejejo zahvalo. Posebej se zahvaljujemo preč. g. kanoniku Val. Mikšu za njegove obiske v bolnici in poslovnih besedah ob grobu. Nadalje gg. zdravnikom dr. Mogelnickiju in dr. Svetini, preč. gosp. Jakobu Marzidovskemu, vojnemu kuratu, in g. Antonu Zupančiču, kaplanu, za molitve ob smrti, ter cerkv. pevskega zboru za odpete žalostinke.

Se enkrat: Bog plačaj!

Sv. Jurij ob juž. žel., 16. julija 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Razpis kavarne v nebotičniku

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje **kavarno v nebotičniku v najem ali pa mesto ravnatelja kavarne**

Reflektantje s kvalifikacijo in primerno kavcijo naj pošljejo ponudbe do konca tega meseca in navedejo ali želijo prevzeti kavarno v najem ali pa se potegujejo le za službo ravnatelja.

Natančnejša pojasnila pri gradbenem vodstvu v Gajevi ulici 3, III. nadstropje.

Ljubljana, dne 15. julija 1932.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forčacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Največjo zalogo
na grobnih spomenikov
od marmorja in granita
po
globoko znižanih cenah
priporoča

Felix Toman

kamnoseška industrija
Ljubljana, Resljeva c. 30

Zahvala.

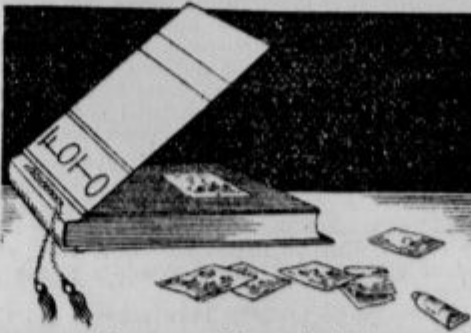
Za takoj izplačano podporo po smrti moje matere gospe NEŽE ŽUZEK, izrekam podpornemu društvu

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru

tem potom najlepšo zahvalo in priporočam to neprecenljivo društvo posebno v teh težkih časih vsakomur v takojšnji pristop.

Male Lašče, dne 9. julija 1932

JOZE ŽUZEK.

Elegantne albume za fotoamaterje in spominke knjige v raznih vezavah in velikostih izdeluje in razpošilja po nizkih cenah na debelo in drobno **knjižgoveznica A. Janežič.**

Predno naročite, si oglejte vzorce tudi pri nas!

Naročila se sprejemajo:

A. JANEŽIČ

Ljubljana, Florijanska ulica 14

Zahvala.

Podpisani se tem potom zahvaljujem podpornemu društvu

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru

za takoj izplačano pripadajočo podporo po smrti moje matere gospe MARJE GREBENC in priporočam to neprecenljivo društvo Slovenije vsakemu v takojšen pristop.

Dolnje Retje, dne 9. julija 1932.

LEOPOLD GREBENC.

Priporočamo Vam

1101

najboljše šivalne stroje in kolesa

Adler - GRITZNER

Švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

edino le pri trrdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2013 za vodo. Telef. št. 2013
Brezplačen ponk v vozenju. Večletno jamstvo.

Znižane cene mesu!

Vsled naraščajoče krize zopet znižane cene mesu in sicer od pitanih volov

Prvovrstna teletina

Stojnica pri Zmajskem mostu; mesnica Janševa ulica 15, Bežigrad. — Se priporoča I. MÜLLER.

Zahvala.

Po smrti našega očeta gospoda IVANA ŠUSTER sem sprejel od

„Ljudske samopomoči“ v Mariboru

takoj izplačano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem.

Moste, dne 15. julija 1932.

ERNEST REMZGAR.

Naznanilo

Cenjenim odjemalcem vljudno naznanjam, da sem se preselila s svojo trgovino z Resljeve ceste št. 7 v Komenskega ul. št. 26, v hišo g. Brezovška. Ker je lokal veliko cenejši, mi bo še lažje zadovoljiti svoje odjemalce z ugodnejšimi cenami. — Priporočam se še nadalje za isto naklonjenost, kakor do sedaj.

BARBKA CIBER-POGACNIK.

Restavracija

ena najboljših v Zagrebu
se radi preobilice posla proda. Potreben kapital cca 700 tisoč dinarjev. Vprašati Goldmann, Petrinjska 69/II., Zagreb

OGLEDALA

in stekla vsakovrstna, brušena in nebrušena, po naročilu izgotovi
A. VRHOVEC
Ljubljana - Za gradom št. 9

Prodajam krasno pohištvo

za spalnico iz vezanega lesa, rožnati maha gont. — Sprejemem naročila, po lastnih in po danih načrtih do najfinije izdelave, pod garancijo, po najnižjih cenah.

Matija Rakuša — mizarstvo
Zg. Poljskava pri Pragerskem

PROSTOVOLJNA DRAŽBA NEPREMIČNIN

Dne 31. julija 1932 od 8 zjutraj dalje se bo vršila na licu mesta sodna dražba gozdov, njiv in travnikov iz zapuščine pok. Videmskega Antona iz Doba, ležečih v k. o. Podrečje, Brezovica, deloma tudi Dob. Ta dražba se bo po potrebi nadaljevala dne 1. avgusta dopoldne. Dne 2. avgusta 1932 ob 9 dopoldne pa bo na sodišču na Brdu dražba gozda, spadajočega pod k. o. Krašnja.

Dražbeni pogoji in potrebne informacije je dobiti pri g. Rihtarju Mihi, trgovcu v Dobu št. 97, in pri okrajnem sodišču na Brdu.

Okrajno sodišče na Brdu, dne 15. julija 1932.

Javna zahvala.

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani se najtopeje zahvaljujem za točno in kulantno izplačilo življenske zavarovalnine po smrti mojega nepozabnega sina **dr. Stanka Erhatiča, I. tajnika jugoslovanskega poslatništva na Dunaju.**

Vsajemno zavarovalnico v Ljubljani vsem in vsakomur kar najtopeje priporočam.

Celje, dne 14. julija 1932.

Ivan Erhatič, I. r.

Jugoslovanska zavarovalna banka

„SLAVIJA“

v Ljubljani, Gosposka ul. 12 Telefon št. 2176, 2276

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Mali oglasi

Oglasi v „Slovencu“ so nam prinesli kar najlepše uspehe!

Po vsej Sloveniji znana modna trgovina **FRAN LUKIČ**, Ljubljana, Stritarjeva ulica 9, priznava učinkovitost oglasov v „Slovencu“ z naslednjim pismom:

»V „Slovencu“ inseriramo stalno že od otvoritve naše trgovine. S hvaležnim zadovoljstvom ugotavljamo, da so nam naši oglasi v „Slovencu“ prinesli kar najlepše uspehe.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je obitstvo na nogah, če inserirate v „Slovencu“!

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Krojaški pomočnik
išče službo, najraje na Gorenjskem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.635. (a)

Mizarski pomočnik
išče službo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zmožen« št. 10.578. (a)

Kuharica
želi službo na žandarmarijski stanici takoj ali pozneje. Službe na postajah vajena. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Trbovlje. (a)

Zelo dober zastopnik
za Beograd išče zastopstvo domače tovarne. — Andrišič, Beograd, Kraljevice Natalije 6. (a)

Sedlarski in tapetniški pomočnik, vojašine prost, priden in pošten, vajen vseh del, išče službo. — Sprejme tudi službo oskrbnika, služe ali kaj podobnega. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gorenje« št. 10.604. (a)

Absolvent
kmetijske in zadružne šole, trezen in zanesljiv, išče službo praktika na veleposredstvu. Gre tudi za slugo ali kaj primerne. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.396. (a)

Pridno dekle
pošteno, vajeno splošnega gospodinjstva, išče službo za 1. avgust pri dobri krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.433. (a)

Sedlarski pomočnik
išče službo, tudi kot pleškar, ličar in tapetničar. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.564. (a)

Iščem službo
kot sluga ali delavec. — Jamstvo do 40.000 Din dam samo na zemljo ali poslopje. — Naslov poslati Publicitas, Zagreb, pod št. 30.906. (a)

Šofer
trezen, nekadilec, s triletno prakso v mehanični obrti, išče kakršnekoli namestitve. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju pod »Zmožen kavicje« 10.552. (a)

Vdova
srednjih let, vešča vseh gospodinskih del, zlasti dobra kuharica, išče mesto pri boljše situiranem gospodu ali vdovcu. — Je tudi ljubiteljica otrok. — Naslov: Dengg, pri Koprivnik, Celje, Kralja Petra cesta 33/L. (a)

Službodobe
Vsaka beseda 1 Din

Natakarico
z malo kavicjo sprejemem s 1. avgustom. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.459. (b)

Upokojenec
se išče za nadzorstvo vile in vrta na Gorenjskem proti prostemu stanovanju in uporabi vrta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv in pošten« št. 10.630. (b)

Tekačico
pridno, pošteno, sprejemem takoj v delikatesno trgovino. Prednost — katera vozi kolo. Naslov v upravi »Slovenca« 10.624. (b)

Regentin Delo
v teh težkih časih se more še najlažje dobiti z ustanovitvijo domače pletarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za pletenje, dobavimo prejo in trpiščno zasluge za pletenje kar dokazuje mnogo zahvalnic. Pliše se danes po gratis-prospekte trdijo Domača Pletarska Industrija, odd 7, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2.

Za posejanje
inženirjev, arhitektov, geometrov, podjetij za visoke, nizke in cestne zgradbe, kakor tudi državnih uradov, iščemo po možnosti upokojenega inženirja ali častnika-inženirja z malo kolekcijo tehničnih papirjev. Upokojeni železničarski inženirji imajo prednost. Znanje nemščine neobhodno potrebno. Obširne ponudbe z navedbo referenc je poslati na »Minerva« d. d., Subotica, poštini predal 104. (b)

Zasluzek
Vsaka beseda 1 Din

Proviz. zastopstvo
prevzame potnik, ki že potuje za domačo tovarno z lastnim avtom po Sloveniji in Hrvaški. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samo provizija« št. 9874. (z)

Dobrejša pomočnika
tako sprejme kamnoseško podjetje Franjo Kunovar, Sv. Križ, Ljubljana.

Kurjača
za centralno kurjavo potrebuje javna bolnišnica. Znati mora tudi nekaj mizarstva, kar bo dokazati z enomesečno poizkusno dobo. Biti mora samed 30 do 50 let star. Hrana in stanovanje v bolnišnici. — Ponudbe s pričetki na upravo »Slovenca« pod »Kurjač« št. 10.478. (b)

Potniki
za prodajo brzoparilnikov, štedilnikov in dimniških vrat se sprejmejo proti proviziji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.581. (b)

Dekle
pridno in pošteno, z dežele, dobi službo pri boljši družini, kjer ima priliko se izučiti tudi kuharici. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru. (b)

Prodajalka
za delikateso in vinotoč se sprejme. — Potrebna manjša kavicja. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (b)

Prodajalko
popolnoma samostojno moč za vodstvo filijalke v Zagrebu, išče ljubljanske tovarne. Znanje hrvaškega in nemškega jezika pogoj. Reflektira se le na prvovrstne moči, brezpošojno zanesljive, po možnosti s kavicjo. Ponudbe na »Društvo industrijev in veletrgovcev«, Ljubljana, Trgovski dom. (b)

Zastopnika
(krajnevega), ki govori tudi nemški, sprejemem za prodajo perja proti visoki proviziji v vsakem večjem mestu Slovenije. Pismene ponudbe na Adol Wolfenstein, Conopnja — Dunavska banovina. (b)

Zasluzek
Vsaka beseda 1 Din

Trgovska družina
poštena, bi vzela gospodično, gospo v dosmrtno oskrbo, ako bi dolična oseba proti jamstvu posodila 80.000 Din. V poštev pride tudi denar pod zaporo. Ponudbe pod zn. »Familiarnost« 10.438 na upravo »Slovenca«. (d)

10.000 Din mesečno
vsak lahko zasluži. Javite takoj naslov v upravi »Slovenca« pod »Sigurno« št. 10.636. (z)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Učenec ali učenka
z znanjem nemščine — se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo »Slovenca« št. 9383. (v)

Učenca
z 2 razr. mešč. šole, po možnosti z oskrbo sprejme železnina Povh, Maribor, Glavni trg. (v)

Vajenca
za mizarstvo obrt sprejme Jos. Velkavrh, mizarstvo, Krakovska ulica 7, Ljubljana. (v)

Učenka
se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Prednost iz železničarske družine. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.594. (v)

Mizarskega vajenca
sprejme Vinko Mrzelj, Zvezna ul. 9, Vodmat. (v)

Trgovski vajenec
s prim. šolsko izobrazbo, iz dobre kršč. hiše, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na Adalb. Globočnikod, Zalec. (v)

Pekovski vajenec
zdrav in pošten, se sprejme. Oskrba v hiši. Josip Zunko, Selnica. (v)

Šivilja
sprejme pošteno, pridno učenko iz mesta. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« št. 10.410. (v)

Ženitbe

Kuharica
stara 40 let, neomadeževane preteklosti, z nekaj gotovine, želi znanja z gospodom od 40 do 45 let, krščanskega mišljenja, z obrtjo ali v državni službi. Resne ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod »Zvest« 10.574. (z)

Denar

Vsaka beseda 1 Din

Posojila brez obresti
za odkup zemljiškoknjžnega dolga in nakup posredstva podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, poštini predal 307. — Išče potnika! (d)

Rešite se dolgov
postavite si lasten dom z brezobrestnim posojilom »Stavbne hranilnice in posojilnice«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15 a. (d)

Kdo posodi
višjemu državnemu uradniku hranilno knjižico za 30.000 Din na hišo proti knjižbi na prvo mesto in visokim obrestim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hvaležnost« 10.652. d

Dosmrtni užitek
Kdor mi posodi 120.000 dinarjev na knjižbo, ima prvovrstno hrano in lepo stanovanje do smrti pri mirni družini. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.660. (d)

Trgovska družina
poštena, bi vzela gospodično, gospo v dosmrtno oskrbo, ako bi dolična oseba proti jamstvu posodila 80.000 Din. V poštev pride tudi denar pod zaporo. Ponudbe pod zn. »Familiarnost« 10.438 na upravo »Slovenca«. (d)

Vložno knjižico
katerekoli banke na Din 50.000 kupim. — Ponudbe Karl Lindič - Ljubljana, poštini predal 377. (d)

Posojila daje
brezobrestno za odkup dolga in nakup nepremičnin: »Zadruga«, Ljubljana, poštini predal 307. Iščemo poverjenike. (d)

60.000 Din posojila
iščem za dobo enega leta. Jamstvo vknjižba na veliko posredstvo eventualno tudi s poroštvom. Plačam 9—10% obresti. Dopise pod »Sigurno naložen denar« na upravo »Slovenca« št. 10.634. (d)

Moderno pekarno
bom zgradil v sredini večje občine pri Ljubljani, poleg farne cerkve, šole in zavetišča, v kateri še ni nobenega peka. Reflektanti, zmožni kavicje, naj pošljejo ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pravočasnost — zajamčen uspeh« št. 10.656. (d)

Pouk

Oblastv. koncesijonirana šoferska šola
J. Gabersčik
bivši komisar za šoferske izpite.
Ljubljana, Dunajska c. 31
Prihodnji redni tečaj se prične 1. avgusta.

Christofol učni zavod
znana najstarejša, najbolj obiskovana privatna šola, se je preselila začasno na Vodnikovo c. 12, pri stari cerkvi Spod. Šiška, kjer vpisuje za šolsko leto 1932/1933 ves julij. Vpisnina 20 Din, šolnina nizka, revni popust. Od 1. septembra naprej bo vpisovanje v lastnih, modernih opremljenih šolskih prostorih na Dobrbranski cesti 15. Šolsko leto prične 1. oktobra. Zavod preskrbuje službo. (u)

Razno

Vsaka beseda 1 Din

V času draginje
dobite cenene slike za legitimacije, potne liste, dopisnice — takoj. Šest autofot za 15 Din. Deset fotokenov za 2 Din znanek pri Fotomeyer — Maribor, Gosposka 39. (r)

Milostljlva!
Iz novo dospele zaloge kožuhovine si nabavite po najnovejših modelih v polnem času mnogo ceneje fin krznen plašč. Plačljivo šele jeseni. Popravila kožuhovine v predsezoni še za polovično ceno. Plačljivo jeseni pri prevzemu. L. Rot, Mestni trg 9, Ljubljana. (r)

Z avtom
želim sopotovati po celi dravski banovini. Ponudbe na Bérgeškar & Co — Ljubljana. (r)

Avtobusno progo
prevzamem odnosno vplem v primernem kraju novo z lastnim vozilom. Ponudbe in informacije naj se pošljejo uradnemu pod »Avtobus« 10.608. (r)

Pomagaite
brezposelnim! Dotičnike, ki imajo srečke Loterije za pomoč brezposelnim, se prosi, da pošljejo denar za prodane srečke in kolikor mogoče intenzivno delajo na to, da prodajo še ostale srečke. S prodajo srečk te loterije boste realno pomagali svojim bratom v nadlogi, kar je prva dolžnost vsakega človeka. Cena srečke 10 Din. Srečke se naročajo: Beograd, Kosmajška 53. r

Filozoika-dijakinja
dobi v Ljubljani ugodno stanovanje in hrano pod pogojem, da istotam nadzoruje drugošolko pri študiranju. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Skupni študij« 10.428. (D)

Čitajte in širite
»Slovenca«!

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Objave

Vsaka beseda 1 Din

»ORAHOL«
varuje polt pred škodljivimi vplivi solca in zraka. Ne samo, da preprečuje bolne otekle, ampak varuje tudi kožni pigment, da se ne pokvari. Solne pege popolnoma izostanejo, barvilo potemnjuje in cela polt dobi zdravo, bakreno rjavo barvo. — Pri nakupovanju je treba paziti. Obstaja samo en »Orahol« tovarne RAVE. Cena stekleničici 6 Din v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

PLETILNI STROJI »DIAMANT«
najnižje cene. — Popravila vseh strojev izvršuje strokovnaška trdka Franc Meglič, Ljubljana, Karlovska cesta 22. (o)

Kiparska, rezbarska in pozlatarska trdka IVAN PENGOV
Kolodvorska ulica št. 20, Ljubljana, javlja, da izvršuje kljub smrti svojega dosežanega lastnika kakor doslej tudi v bodoče po lastnih in danih načrtih vsa naročila po zmernih cenah prvovrstno, solidno in trpežno. — Posluje v istih prostorih in dela z istimi delovnimi močmi. (o)

Dviginite
v upravi »Slovenca« sledeče ponudbe: Amortizacija. Do 1500 m². Dobro promet. Dobro ohranjeno. Garancija, Gorenjski les, Ključavničar, Lepa hiša, Olajšava, Pet sob avgust, Prikuplija, Sreča, Šivilja, 120 hl, 18-3, 65-9900. (o)

Dijaki
Vsaka beseda 1 Din

Dijaka (-injo)
sprejemam na stanovanje in hrano. Kušar, Tržaška 21, Glince, nasproti meščanske šole. (D)

Trisobno stanovanje
oddaja Tribuč, Glince — Tržaška cesta 6, telefon 26-05. (c)

Krasno stanovanje
dve sobi, kuhinja, jedilna shramba, predsoba, sredi glavnega trga, solnena lega, 2 minuti od železnice blizu cerkve, oddam kakemu obrtniku ali vpojočencu. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.616. (c)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

Stanovanje
obstoječe iz štirih sob, predsobe, kuhinje, kopalnice, jedilne shrambe, sobe za služkinjo in ostalih pritliklin se odda s 1. avgustom v palači Vzajemne posojilnice v Ljubljani, na Miklošičevi cesti 7. Pojasnila daje tajništvo posojilnice med 9. in 13. uro. (c)

Stanovanje
v sredini mesta, s tremi sobami in dvema kabineta, s kopalnico in vseh pritliklinami, vpeljano že za zdravnika ali podobnega poklic, se odda takoj ali s avgustom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.536. (c)

Stanovanje
soba, velika kuhinja, kabinet — oddam z avgustom za 700 Din. Trafika Klander, Kolodvorska 8. c

Visokoprtil. stanovanje
dvosobno, parketno, oddam ugodno mali, mirni stranki ob Dunajski cesti, 30 minut od poste. Vprašati: Dunajska cesta 9/L, levo, vrata 5. (c)

Stanovanje
treh sob, kuhinje, kopalnice, kabineta, vodovod, elektrika — oddam za 650 Din. Informacije v upravi »Slovenca« pod št. 10.583. (c)

Več stanovanj
lepih, solnčnih, prostorih, v bližini postaje Petrovce, se s 1. IX. t. l. eventualno tudi preje — odda. — Informacije daje Peter Ocvirk v Storah. c

Stanovanje
soba in kuhinja se odda s 1. avgustom. Lampetova ulica 13, Trnovo. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja — oddam avgusta mirni stranki. — Ciglarjeva 37, Moste. (c)

Trisobno stanovanje
oddaja Tribuč, Glince — Tržaška cesta 6, telefon 26-05. (c)

Krasno stanovanje
dve sobi, kuhinja, jedilna shramba, predsoba, sredi glavnega trga, solnena lega, 2 minuti od železnice blizu cerkve, oddam kakemu obrtniku ali vpojočencu. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.616. (c)

Stanovanje

soba in kuhinja se odda v najem. Bauman Marija, kolodvor Rače-Fram 36. c

Sostanovalca
sprejemem. Ulica na Grad št. 7. (s)

Prazno sobo
separirano s stopnišča, pripravno tudi za pisarno poleg sodišča oddam. — Tavčarjeva ulica št. 11/L, levo. (s)

Opremljeno sobo
manjšo, oddam solidnem gospodu ali gospodični s 1. avgustom. Poljanska št. 25. (s)

Opremljena soba
se odda. Ilirska ul. 29. (s)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

IŠČEJO:
Vinotoč
dobro vpeljan, če mogoče v centru mesta Ljubljana, za lastna sortirana ljuto-merska vina, se išče. Nastop 1. sept. t. l. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.406. (m)

ODDAJO:
Točilnica
z delikateso v Celju se odda na račun proti kavicji. Ponudbe poslati na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Točilnica« št. 10.645. (n)

Lokal
za pisarno ali trgovino oddam takoj ali pozneje. Vprašati: D. Rovšek, fotograf, Kolodvorska 33, n

Lesni trgovci
izredna prilika! V Zagrebu oddam v najem takoj ali s 1. avgustom t. l. več pisarniških prostorov s centralno kurjavo in električno razsvetljavo. Pojasnila pri upravitelstvu bančne palače. (n)

Ljubljanska kreditna
banka odda v najem takoj ali s 1. avgustom t. l. več pisarniških prostorov s centralno kurjavo in električno razsvetljavo. Pojasnila pri upravitelstvu bančne palače. (n)

Skladišče
lepo, suho, uporabno tudi za delavnico — se odda. Istotam se dobi tudi manjša skladišča. V mestu, v bližini trga. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 10.654. (n)

Spedicijsko podjetje

LJUBLJANA

TELEFON STEV. 20-60 IN 31-60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora. Mestne trošarine prosto skladišče. — Carinsko posredovanje. — Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Na drobno!

vsi vrvarski lastni izdelki, motvoz, žima, volna, afrik, nepremočljive konjske in vozne plahte itd. po znatno znižanih cenah pri

Radi preureditve trgovskih prostorov se prodajajo:

Prvi kranjski vrvarni in trgovini s konopnino

IVAN N. ADAMIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. Telefon št. 2441

MARIBOR, Vetrinjska 20. Telefon št. 2454

CELJE, Kralja Petra cesta št. 35

K modernemu možumoderna žena, k moderni ženi moderna sobna in kuhinjska oprema — katero Vam izvrši solidno in po nizki ceni mizarstvo **JERNEJ SITAR**, Šmihel pri Novem mestu — Vezana izdelava! — Garancija!**Glasba**

Vsaka beseda 1 Din

Kratek klavir

ali harmonij, rabljen, se kupi. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« št. 10.639. (g)

Zivali

Vsaka beseda 1 Din

Psa čuvaja

hudega, prodam. — Čepin Ivan, Škofljica št. 15. (f)

Pohištvo

od Din 2000 — dalje;

KUHINJE

od Din 1000 — dalje

izdeluje mizarstvo

GOLJAR JOSIP

Gospodarska 13 (Kolizej)

dvoršče

Halo!

Ako še nimate pisarni-

skih miz, ter vsakovrstnih

spalnice, si jih morate ta-

ko nabaviti. Da bo pa

delo solidno, cene kon-

kurenčne, si ogledite pri

nas. Ivan Kuhar, mizar-

stvo, Vižmarje 69, St. Vid

nad Ljubljano (poleg ko-

lodvora). (s)

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din

Avtomobilski motor

šestilindski, brezhiben, s

šasijo, napredaj za 3000

Din. Vprašanja na upravo

»Slovenca« pod 10.534. (f)

»Renault« automobile

prvovrstne, osebne, to-

varne, vse rezervne dele,

dobro ohranjen Fiat 503,

audi najceneje Škor, Ce-

ta na Rožnik 19. (f)

Več motorjev

novih tip od 2800 Din na-

prej, dvokoles od 1000 D

naprej, šivalnih strojev

od 1500 Din naprej in o-

troških vozilov raznih mo-

delov poceni prodajam —

tudi proti hranilni knjiži.

F. Batjcl, Ljubljana, Kar-

lovska cesta 4. (f)

»PUCH«

motorna kolesa

od 3000 Din dalje, vulka-

nizirna avto-, motorne in

dvokolesne plašče po ni-

zki ceni. — Alojzij Usar,

Maribor, Trg Svobode 2.

Avlotaksi

štirisedežen — kilometer

3 Din. Lenardič, Kranj —

telefon 28. (f)

Hotel

v dobro prometnem kraju

oddam v najem ali tudi

takoj ugodno prodam. —

Obrestuje se po 15% —

kdor bi kupil. Ponudbe

na upravo »Slovenca« pod

šifro »Pod Triglavom« št.

10.633. (n)

Skoraj nov avtobus

malo rabljen — znamke

»Chevrolet«, prodam po

jako ugodni ceni. Istemu

se z lahko odzvam

streha in sedeži ter se

lahko uporablja kot to-

vorni avto. Ponudbe in

informacije naj se pošlje-

jo upravi »Slovenca« pod

»Avtobus« št. 10.607. (f)

Harley Davidson

nadomestne dele po niz-

kih cenah odda O. Žužek,

Ljubljana, Tavčarjeva 11. f

Tovarni »Ford«

700 kg nosilnosti, dobra

guma, brezhiben motor,

ugodno napredaj. Garaja

»Express«, Ljubljana, Ve-

govca ulica. (f)

Prvovrsten motocikl

»Peugeot«, 4/10 HP, 1931,

blokmotor, »Maršal« raz-

svetljava, klakson, vožen

300 km, napredaj. — Jos.

Sustič, Kranj. (f)

Dva športna čolna

po nizki ceni napredaj.

Mostar Ign., kolar, Izan-

ska cesta 114. (f)

Kompletno posteljo

in omaro poceni prodam.

Naslov v upravi »Sloven-

ca« št. 10.580. (f)

Dvokolesi

moško in žensko, skoraj

novi — poceni napredaj.

Ljubljana, Florijanska uli-

ca 39, I. nad. (f)

Napredaj blagajna

»M. Askeitner« z dvojno

zaporo in tresorjem. Po-

jasnila pri Podruž. Ljub-

ljanske kreditne banke v

Celju. (f)

Vinski sodi

novi, ovinjeni, 30—450 lit.

velikosti, v vsaki množini

po zelo ugodni ceni na-

prodaj. Naslov v upravi

»Slovenca« št. 10.407. (f)

Zajce

4 samice, samca, 20 mla-

dičev, razne barve, velike

čiste pasme, s praktičnim

higijeničnim hlevom, vel.

190×165×61 iz pločevine,

na kolesih, prodam.

Glince 36, Ljubljana. (f)

Šivalni stroj

čevljarski (cilinderca) —

skoro nov, ugodno napre-

daj. Tavčarjeva ulica 2,

Oroszy. (f)

Dobro vino

belo in rdeče, prodam

na drobno in na debelo

po 3 Din liter. — Janez

Mestnišek, vinogradnik -

Sv. Peter na Medv. selu,

pod Podplat, kolodvor

Mestnje. (f)

Skobelnik

(Hobelbank) za 600 Din

prodam. — Kunstelj Franc,

Selo 16, Vodice. (f)

Železna stiskalnica

(preša) s hitrim korlačnim

pogonom, povsem zanes-

ljiva, napredaj. Franc Žu-

pančič - Martin brič pri

Logatcu. (f)

Radi skrčenja obrata

prodam različne dobro

ohranjene šivalne stroje,

primerne za krojače in

šivilje, pod zelo ugodnimi

pogoji. — Ivan Savnik -

Kranj. (f)

Plinska peč

rabljena, dobro ohranje-

na, poceni napredaj. Več

se poizve pri kamnoseki

industriji Alojziji Vodnik,

Ljubljana, Kolodvorska. f

Za setev

prodaja

ajdo, koruzo,

grahoro, rdečo

deteljo in lucerno

po najnižji dnevni ceni

FRAN POGAČNIK

Ljubljana, Dunajska c. 67,

(nasproti mitnice). (f)

Prodaj

dva oparana visoka ko-

nja za težko vprego. —

Ostalo se izve pri gosp.

Alojz Loger v Hrastniku. (f)

Lanene tropine

in druga krmila nudi najcenej.

Vetrinjska 11a in moka.

A. VOLK, LJUBLJANA

Restljava cesta 24.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Okna

belo pleskana, mecesno-

va, s šipami, brezhibna,

175×100 cm, z zunanjim

in notranjim stokom, po-

ceni prodam. Poizvedbe:

Toni Jager, Dvorni trg,

Ljubljana. (f)

Na debelo!

najmodernejših svetil —

električnega materiala —

likalnikov, žarnic, baterij

in vsega v stroko spada-

jočega materialja — nudi

tvrdka: Slavka Petan —

Ljubljana, Sv. Petra ce-

sta 25, Hotel Tratinik. (f)

Konkurenčne cene

Restavracija-Pension

»TRIGLAV«

morsko kopališče, Ale-

ksandrovo, otok Krk, v

neposredni bližini prista-

nišča, z razgledom na

morje. Novo urejene sobe.

Elektr. razsvetljava. Du-

najska kuhinja. Prvorstna

vina, sveže pivo. Točna

postrežba. Popolna oskr-

ba za 50 Din dnevno.

Oskrba obstoji: iz zajtrka:

kava, čaj, kakao ali mle-

ko s pecivom; obed: juha,

pečenka z dvema priku-

hama in močnata jed; ve-

čerja: pečenka ali riba z

dvema prikuhama, kom-

pot ali sadje. Informacije

pri lastniku Ivanu Frano-

liču. Za večdnevno biva-

nje 10% popust.

POZORI POZORI

Prevzem gostilne

Zakotnik (Kaps)

v Mostah

Naznanjava, da sva pre-

vzela gostilno »Zakotnik«

v Mostah ter bova točila

najboljša štajerska in do-

lenjska vina. Vedno gorka

in mrzla jedila. Sprejema-

jo se abonenti na ceneno

domačo ali mešč. hrano.

Senčajat vrt. — Za obilen

obisk se priporočata

Lojze in Maksa Dornik,

gostilna »Zakotnik«

Moste pri Ljubljani.

DRVA IN**PREMOG**

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

PERIL

VSEH - VRST

J. LAH

MARIBOR

Z otomano

vsakovrstno, navadno do

najfinije, vas postreže

povsem solidno Kobilca

Avgust, tapetnik, Ljublja-

na, Dvofakova ul. 3, dvo-

rišče. (f)

Posteljne mreže

podložene s peresi in na-

vadne, izdeluje najceneje

po naročilu tvrdka Alojz

Andlovic — Komenska

ulica 34, na Ledini. Spre-

jemajo se tudi popravila.

Joughurt

sladka smetana (Schlag-

obers), stoločna, z rde-

čimi jagodami, izvrstna,

se dobi samo v Mlekarni,

Dunajska cesta 17 (Me-

dijatova hiša). (f)

Stavbeno podjetje FRANC MARINČIČ

Vič-Glince (Tržaska cesta 15) pri Ljubljani

izvršuje vsa stavbena dela vsakovrstnih stavb po solidni

nizki ceni. — Izvršujejo se tudi vsakovrstni načrti.

Stalna raz-

stava na

Karlovski

cesti št. 4.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. / Znižane cene. / Največja izbira. / Ceniki franco.